

Η Φωνή της Ορεινής Πατρίδας

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΕΤΟΣ 6^ο
 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 34 • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ 2006» - ΓΓΕ - ΓΓΕ

Ο εορτασμός της 28ης Οκτωβρίου στην Ορεινή μας Πατρίδα

Οι μαθητές του δημοτικού σχολείου Κορυφής Παναγιώτης, Γιώργος και Κώστας (παιδιά του Χαρίλαου Χονδρού) και ο δάσκαλός τους - αντιπρόεδρος της κοινότητας - Βασίλης Μαντέλλος αντιστέκονται στην εγκατάλειψη και την ερήμωση που μαστίζει τα ορεινά χωριά μας!

Σας προσκαλούμε όλους

Η Διευρυμένη Κοινότητα Νεραΐδας Τρικάλων, σε συνεργασία με την οργανωτική επιτροπή του Συνεδρίου έχουν την τιμή και τη χαρά να σας προσκαλέσουν στις εργασίες του 1^{ου} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΝΕΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΜΑΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ που θα διεξαχθεί το Σάββατο 13 Δεκεμβρίου, στο ξενοδοχείο ΤΙΤΑΝΙΑ (Πανεπιστημίου 52, Αθήνα, τηλ. 210 332 6200), στην αίθουσα του 10^{ου} ορόφου.

Ωρα έναρξης Συνεδρίου: 09:00

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αγαπητοί συντοπίτες,

Έχουμε τη χαρά να σας προσκαλέσουμε, σε συνεργασία με τη Διευρυμένη Κοινότητα Νεραΐδας, στις εργασίες του 1^{ου} Συνεδρίου «για το παρόν και το μέλλον της Ορεινής μας Πατρίδας», το Σάββατο 13 Δεκεμβρίου στο ξενοδοχείο «Τιτάνια» στην Αθήνα, στην αίθουσα του 10^{ου} ορόφου.

Όπως λέει και ο τίτλος του Συνεδρίου «...το παρόν και το μέλλον της Ορεινής μας Πατρίδας», ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καταγραφή των σημαντικών για την περιοχή μας ζητημάτων, καθώς και στην υποβολή κάποιων προτάσεων λύσης τους για τα έξι χωριά της Διευρυμένης Κοινότητας, τον Αετό, το Αρματωλικό, την Κορυφή, τη Λαφίνα, τη Νεραΐδα και το Παχτούρι. Επιπλέον, οι ίδιοι οι μόνιμοι κάτοικοι των χωριών μας, θα έχουν την τιμητική τους θέση εκείνη την ημέρα, όπου μέσω βίντεο θα καταθέσουν το δικό τους προβληματισμό και τις σκέψεις τους στο Συνέδριο. Άνθρωποι της τέχνης και του πολιτισμού της περιοχής μας, όπως ο σκηνοθέτης Δημήτρης Κουτσιμπασάκος και ο χοροδιδάσκαλος Σπύρος Νεραϊδιώτης, θα δώσουν το δικό τους στίγμα, καθώς και φιλόξενοι ομιλητές από τη Μεσοχώρα και το Μυρόφυλλο, θα συμμετέχουν στο Συνέδριο με τη δική τους άποψη και θέση.

Η συζήτηση στο «Κτροχυλό τραπέζι» στο τέλος, θα δώσει την ευκαιρία για ανάληψη όλων των ζητημάτων που προβλήθηκαν από τους ομιλητές, καθώς και την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να υποβάλουν και τη δική τους άποψη ή και ερώτηση.

Η οργανωτική επιτροπή κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε το πρώτο αυτό Συνέδριο να είναι μια ευκαιρία συνάντησης όλων των ανθρώπων της Ορεινής Πατρίδας, μια αφετηρία νέων γνωριμιών και μια ημέρα όπου θα ανταλλάξουν οι απόψεις και οι εμπειρίες για το παρόν, καθώς και τα οράματα για το μέλλον της περιοχής.

Είστε όλοι καλεσμένοι στο 1^ο αυτό Συνέδριο όχι μόνο σαν παρονσίες, αλλά και σαν συνδιοργανωτές. Η γνώση σας, η εμπειρία σας και ο ενθουσιασμός σας μπορούν να κάνουν την ημέρα αυτή αξέχαστη και ταυτόχρονα, δημιουργική. Σας περιμένουμε στο Ξενοδοχείο «Τιτάνια», το Σάββατο 13 Δεκεμβρίου.

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωνσταντίνα Ηλία, Πηνελόπη Καρακώστα, Νίκος Κατσαρός, Λίλα Οικονόμου, Σταυρούλα Παπαβασιλείου, Βαγγέλης Πελεκάνης, Δημήτρης Τσάκαλος, Χρήστος Τσάκαλος, Ελένη Τσάκαλου.

1^ο Συνέδριο της ορεινής μας πατρίδας

Οι πρωταγωνιστές του Συνεδρίου μιλάνε στη «Φωνή»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΗΛΙΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ

ΛΙΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΕΛΕΚΑΝΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΚΑΛΟΥ

ΣΕΛ. 6 έως 9

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

9:00-9:05 Μήνυμα Οργανωτικής Επιτροπής

9:05-9:30 Χαιρετισμοί του Προέδρου της Κοινότητας και καλεσμένων

9:30-10:00 Προβολή Ντοκιμαντέρ: «Μικρές Κοινότητες» του Δημήτρη Κουτσιμπασάκου

Το ντοκιμαντέρ έχει προβληθεί στο πλαίσιο της εκπομπής «Παρασκήνιο» από τη NET Παραγωγή: Sinetec Διεύθυνση - Σκηνοθεσία: Δημήτρης Κουτσιμπασάκος. Φωτογραφία: Δημήτρης Κορδαλάς

ΑΞΟΝΑΣ 1:

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

10:00-10:10 Το τώρα των χωριών - Προτάσεις ανάπτυξης των ορεινών όγκων - Εκμετάλλευση των υδάτινων πόρων - Δημήτρης Καρακώστας

10:10-10:20 Ο πολιτιστικός φορέας «Πύλη της Πίνδου» - Αχιλλέας Λέρας, Νομικός Σύμβουλος ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π.

10:20-10:30 Το φράγμα της Μεσοχώρας - Θανάσης Καραντζής

ΑΞΟΝΑΣ 2:

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

10:30-10:40 Ιστορία και αρχαιολογικά στοιχεία της περιοχής - Χαρίλαος Τσέλιος

10:40-10:50 Μουσική του τόπου μας και οι εκδηλώσεις των πανηγυριών - Θανάσης Χονδρός

10:50-11:00 Οι χοροί της περιοχής - Σπύρος Νεραϊδιώτης

ΑΞΟΝΑΣ 3:

ΥΠΟΔΟΜΕΣ -ΔΙΑΒΙΩΣΗ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

11:00-11:20 Βίντεο με συνεντεύξεις των μόνιμων κατοίκων - Π. Καρακώστα, Σ. Παπαβασιλείου, Ε. Τσάκαλος

11:20-11:30 Ιατρική περίθαλψη και πρωτοβάθμια υγεία στα χωριά μας - Βαγγέλης Πελεκάνης

11:30-11:40 Το οδικό δίκτυο της περιοχής - Δημήτρης Καρακώστας

11:40-11:50 Η διαχείριση των απορριμμάτων - Ηλίας Λάκκας

11:50-12:00 Αρχιτεκτονικά θέματα - Λουκία Τσαφούλια

12:00-12:10 Η ερήμωση των χωριών και οι τρόποι αντίστασης στο φαινόμενο - Κωνσταντίνα Ηλία

Διάλειμμα 30'

ΑΞΟΝΑΣ 4:

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

12:10-12:20 Το όραμα για τα χωριά μας - Περιοδικό Γλαβιάς, Δημήτρης Μαντέλλος

12:20-12:30 Ο συντονισμός της δράσης των νέων ανθρώπων - Λίλα Οικονόμου

12:30-12:40 Ο συντονισμός της δράσης των «αποδήμων» συμπατριωτών - Πηνελόπη Καρακώστα

12:40-12:50 Η ανάπτυξη δράσεων των ΜΚΟ για την περιοχή. Μπορούν να προσφέρουν; - Παναγιώτης Μπακατσέλος

ΑΞΟΝΑΣ 5:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

12:50-13:00 Αγροτική και κτηνοτροφική οικονομία της περιοχής - Ελένη Τσάκαλου

13:00-13:10 Αγροτουρισμός- Τα χωριά μας ως παραθεριστικά θέρετρα - Χρήστος Τσάκαλος

13:10-13:20 Τεχνολογία και ανάπτυξη για την περιοχή - Σταυρούλα Παπαβασιλείου

13:30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ - «ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ» -

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ο ΝΙΚΟΣ Γ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗ «ΦΩΝΗ»

Ο Αετός είναι το καταφύγιό μου
 η Ιθάκη μου!

Συνέντευξη στο Δημήτρη Τσάκαλο ΣΕΛ 10 - 11

Ιστορίες της ζωής...

Γράφει ο
Λαφινιώτης,
Αθανάσιος
Στεργίου
Λιάπης

Με φώναξε καθώς διάβαινα για το Ρέμα, εκεί στη σκιά του γερο - πλάτανου, όπου στον κορμό του είχε γείρει το κουρασμένο του κορμί.

Σεπτέμβρης ήτανε, μα ο ήλιος έκαιγε αρκετά. Κάθισα με το μπάρμπα - Παναγή, έναν άντρα-κλα στα νιάτα του, που με τα χρόνια έμοιαζε να 'χει συρρικνωθεί. Έβσκε τα πρόβατα εκεί στα πλαγιχώραφα και καθώς στα κοίταζε, διέκρινες μια στοργή στα μάτια του, που μονάχα στο βλέμμα μιας μάνας προς το παιδί της μπορείς να διακρίνεις. Τον γνώριζα το μπάρμπα - Παναγή. Μη τυχόν και του 'λεγες

πόσα έχει στο κοπάδι του. Γινόσουν εχθρός του. Κι αν πάλι κατά λάθος σου ξέφευγε κάτι κακό για τα πρόβατα, όπως π.χ. "αφθώδης πυρετός", "φτου" έφτυνε τον κόρφο του, "Ιησούς Χριστός νικά".

Κάθισα λοιπόν δίπλα του και προσπάθησα να μην τον ενοχλώ με πολλά λόγια. Αφέθηκα στη μαγεία του τοπίου και περιμένα αυτόν ν' αρχίσει κουβέντα.

Μια πάχνη απλώνονταν όπου έφτανε το μάτι. Χαμηλά κάτω έβλεπα τον Ασπροπόταμο, που κυλούσε ήσυχα - ήσυχα τα λιγοστά νερά του. Δεξιά μου και στο βάθος τα Τζουμέρκα και η Κωσπηλάτα. Στ' αριστερά το περιβόητο φράγμα της Μεσοχώρας και παρέκει τ' Αυγό. Όλα αυτά, μαζί με τα δέντρα και τους δρόμους ενδιάμεσα σχημάτιζαν ένα απίθανο μωσαϊκό.

"Δεν πάμε καλά", είπε. Γύρισα και τον κοίταξα, λιγάκι ξαφνιασμένος από τη διακοπή των σκέψεών μου, στην εικόνα που 'χα τριγύρω μου. Τα μάτια του, όταν σε κοίταζε, ήταν πάντα καυτερά ανάμεσα στις βαθιές χαρακίες που 'χαν σχηματιστεί στο δέμα του προσώπου του. Κι όμως, τούτη την ώρα του δειλινού, οι βαθιές ρυτίδες απάλυναν, αποχτώντας κάτι το τρυφερό.

"Κανείς δεν έμεινε να δουλέψει τη γη σήμερα. Όλοι κάθονται, απ' όσους έμειναν και δεν έφυγαν για παραπέρα. Όσο πάνε κι ερημώνουν όλα. Τόσα χρόνια, τούτη η γη έθρεψε κόσμο και κοσμάκη. Σήμερα ντρέπεται κάποιος να πει: σκάβω, καλλιεργώ, έχω πρόβατα".

Η γη θέλει πολλά δουλειά, τον διέκοψα. Δεν δίνει εύκολα. Πόσο μάλλον τούτα τα κακοτράχαλα μέρη τα δικά μας.

"Καλά λες", είπε πικρά. "Επενδύουν στο χρηματιστήριο. Μα αν δεν επενδύσεις στον ιδρώτα σου, δεν κάνεις τίποτα. Σήμερα, μέλημα του κόσμου είναι να μην ιδρώσει κι ας γίνει ότι θέλει. Κοίτα τις ανατολικές χώρες. Διαλύθηκαν γιατί κανείς δεν έβαζε πλάτη κάτω..."

Δεν του απάντησα και τις απόψεις μου στα τελευταία του λόγια τις κράτησα για τον εαυτό μου. Τριγύρω μου οι επιβλητικές βουνοκορφές της Πίνδου, ανέπαφες από το χρόνο, κρατούσαν σφιχτά τα μυστικά ετούτου του τόπου. Ο Άσπρος συνέχιζε ακούραστα το αιώνιο ταξίδι του.

Κοίταξα το μπάρμπα - Παναγή λοξά. Τα μαλλιά του ανέμιζαν. Τα χέρια του σαν σχοινιά караβιού.

Αλλά και το κράτος είπα, δεν ενδιαφέρεται. Αμείβει τάχα όσους δουλεύουν τη γη;

"Το κράτος κάνει κοιλιές", απάντησε. "Ποιος φτάνει που οι νέοι δε δουλεύουν; Εμείς τους κάναμε αυτούς τους άρχοντες του κερατά. Ποιος ψηφίζει τους θεομπαίχτες; Εμείς. Ποιος δουλεύει για όλους τους καθιστούς; Εμείς. Δεν πικραίνομαι όμως. Τη χαρά που έχω κοντά στο κοπάδι μου, κανείς δεν την έχει. Αλλά..."

Είπε "αλλά..." Η αμφιβολία που είχε τρυπώσει μέσα στο βλέμμα του έκανε τα πάντα άνω - κάτω. Θέλησα να του το πω, αλλά τελικά δεν το 'πα. Αν αμφιβάλλεις εσύ καλέ μου άνθρωπε, τότε τι έμεινε πάνω σε τούτη την έρημη χώρα; Η τηλεόραση μήπως με τα "ψώνια" και τους φαντεζί νεοέλληνες; Όλους αυτούς που κατευθύνουν την κοινή γνώμη, ακριβώς στην αμφιβολία των πάντων; Αν αμφιβάλλεις και συ μπάρμπα - Παναγή, ο μπροστάρης της ζωής, είμαστε χαμένοι όλοι.

Σηκώθηκα, τον αποχαιρέτησα κι έφυγα. Μου φάνηκε τόσο μεγάλος κείνη τη στιγμή, που στα γκρίζα δασωμένα στήθια του, ο αγέρας ζωγράφισε αραβουργήματα. Και αυτό που δεν του είπα, αυτό που δεν τόλμησα να του το φωνάξω δυνατά, το μεταφέρω σήμερα στα γραπτά μου και ελπίζω να το διαβάσει...

(Γράφτηκε πριν 10 περίπου χρόνια στη Λαφίνα, όταν "όλη η Ελλάδα έπαιξε στο χρηματιστήριο". Σήμερα ο μπάρμπα - Παναγής έχει πουλήσει τα πρόβατά του και το χειμώνα ξενιτεύεται. Εκείνο το "αλλά..." του βγήκε αληθινό...)

AI Jazeera και Μεσοχώρα

Με έκπληξη πληροφορηθήκαμε από το δελτίο τύπου που εξέδωσε η ΜΚΟ για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό Αχελώου Ρούς ότι το τηλεοπτικό και ειδησεογραφικό δίκτυο παγκόσμιας εμβέλειας, το AI Jazeera, πρόκειται να επισκεφθεί την περιοχή μας και να ασχοληθεί με την περιβαλλοντική καταστροφή του ποτάμιου συστήματος του Αχελώου από τα έργα για την κατασκευή του φράγματος. Δημοσιεύουμε παρακάτω το δελτίο τύπου της ΜΚΟ Αχελώου Ρους και την είδηση με θέμα: «Το AI Jazeera στη Μεσοχώρα» όπως αυτή δημοσιεύτηκε στις 9-10-2008 στην ιστοσελίδα www.mesochoora.gr

ΜΚΟ για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Σε πολλούς προκλήθηκε η απορία, πως ξαφνικά ένα τηλεοπτικό και ειδησεογραφικό δίκτυο παγκόσμιας εμβέλειας, το AI Jazeera, ενδιαφέρθηκε για το πρόβλημα της «μικρής» Μεσοχώρας. Η απάντηση είναι απλή και δεν έχει να κάνει με τα σχέδια, τον τρόπο δουλειάς ή τις προθέσεις του μεγάλου καναλιού, αλλά με το πώς βλέπουμε εμείς τα ζητήματα που μας αφορούν και αυτά που συμβαίνουν γύρω μας.

Για το δικό μας πολιτικοοικονομικοκατασκευαστικό κατεστημένο, η περιβαλλοντική καταστροφή του ποτάμιου συστήματος του Αχελώου, είναι απλά μια εξαγγελία, μια δοσοληψία εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, ένα ακόμη «μεγάλο έργο» - βλέπε μεγάλο φαγοπότι. Για όλους τους παραπάνω αλλά και για τους κάθε είδους τοπικούς ατζέντδες τους, ο αφανισμός ενός ζωντανού Χωριού με 1000 κατοίκους, 600 σπίτια και μεγάλη ιστορία, είναι απλά μια παράπλευρη μικρή απώλεια στο δρόμο για τον «αναπτυξιακό» παράδεισο. Για τα περισσότερα δε ελληνικά ΜΜΕ, θέματα όπως η Μεσοχώρα, δεν πουλάνε...

Στον υπόλοιπο ανεπτυγμένο και όχι μόνο κόσμο, το περιβάλλον και η προστασία του είναι στην κορυφή της ατζέντας. Έτσι, εδώ και δεκαετίες το μοντέλο ανάπτυξης αλλά ιδιαίτερα η φιλοσοφία, γύρω από τα μεγάλα λεγόμενα κατασκευαστικά έργα, έχει αλλάξει. Στο επίκεντρο του σχεδιασμού αλλά και της εκτέλεσης αυτών των έργων βρίσκεται ο άνθρωπος και

Στη στέψη του φράγματος η δημοσιογράφος του AI Jazeera English, NICOLE ITANO, ο Γιώργος Χονδρός, ο Αλέκος Κόκαλης, ο Παναγιώτης Κοτρώνης και ο κάμεραμαν CHRIS OLIVOTOS.

το περιβάλλον. Με βάση αυτή την προτεραιότητα και την παραδοχή, ο ανεπτυγμένος κόσμος κατέληξε ότι τα «μεγάλα έργα» δεν είναι πλέον συμβατά με την σύγχρονη απαίτηση για την προστασία του περιβάλλοντος και της κοινωνίας (ακύρωση της εκτροπής του ποταμού Ebro στην Ισπανία, γκρέμισμα φραγμάτων στις ΗΠΑ την Γαλλία και αλλού...). Για τους λόγους αυτούς φράγματα και εκτροπές όπως η Κίνα και οι Ινδίες που το αναπτυξιακό τους μοντέλο όχι μόνο δεν είναι συμβατό με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, αλλά βάζει σε κίνδυνο την παγκόσμια περιβαλλοντική ισορροπία.

Το AI Jazeera ετοιμάζει μια σειρά εκπομπών αναφορικά με τη διαχείριση των νερών και την κλιματική αλλαγή. Ως δείγμα κακής πρακτικής επιλέχθηκε το παράδειγμα της Ελλάδας και ειδικότερα η «εκτροπή Αχελώου». Είμαστε ίσως η μοναδική χώρα του ΒΔ ημισφαιρίου, σίγουρα

η μοναδική στην ΕΕ, που ακόμη δεν έχουμε σχεδιάσει σε εθνικό επίπεδο τρόπους σωστής διαχείρισης των νερών για τις επόμενες δεκαετίες. Δεν σταματάμε

Το συνεργείο του AI Jazeera English στην αυλή του φιλόξενου σπιτιού του Χρήστου και Βούλας Μαυρομάτη.

όμως μόνο εδώ. Επιμένουμε ως χώρα, με ευθύνη των κυβερνήσεων, σε πρακτικές διαχείρισης νερών, όπως αυτή της εκτροπής του Αχελώου, που όχι μόνο δεν απαντούν στο υπαρκτό πρόβλημα της λειψυδρίας στην Θεσσαλία, αλλά παραπέμπουν σε πρακτικές και αντιλήψεις της δεκαετίας του '50 και του '60. Όσον αφορά δε τα μέτρα που παίρνει ή σχεδιάζει η χώρα μας για την κλιματική αλλαγή, σας παραπέμπουμε στην είδηση της τελευταίας στιγμής: «Συνεχίζεται ο αποκλεισμός της Ελλάδας από τους μηχανισμούς του Πρωτοκόλλου του Κιότο, όπως προκύπτει από σχετική απόφαση του Τμήματος Επιβολής του ΟΗΕ (CC-2007-1-10/Greece/EB) που δόθηκε σήμερα στη δημοσιότητα. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, δεν κρίνονται επαρκείς οι πληροφορίες που κατέθεσε εκ νέου η Ελλάδα για το Εθνικό σύστημα καταγραφής εκπομπών, ύστερα από απαίτηση του ΟΗΕ. Το Τμήμα Επιβολής του ΟΗΕ ζητά από την Ελλάδα να καταθέσει επείγοντως ένα αναθεωρημένο σχέδιο, που θα αποδεικνύει ότι λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την εύρυθμη συντήρηση και λειτουργία του συστήματος καταγραφής εκπομπών. Μέχρι τότε δεν αίρεται ο αποκλεισμός της χώρας από τους μηχανισμούς του Κιότο».

Υπενθυμίζεται ότι η Ελλάδα αποκλείστηκε από τους ευέλκτους μηχανισμούς του Κιότο τον Απρίλιο του 2008, επειδή απέτυχε να πείσει τον ΟΗΕ ότι διαθέτει ένα ολοκληρωμένο και αξιόπιστο σύστημα καταγραφής εκπομπών. Οι ευέλκτοι μηχανισμοί, που προβλέπονται από το Πρωτόκολλο συμπληρωματικά με τις απαραίτητες εγχώριες πολιτικές και μέτρα, δίνουν στις βιομηχανικές χώρες τη δυνατότητα να επιτύχουν τους στόχους τους μέσα από την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών μεταξύ τους, αλλά και με την απόκτηση πιστώσεων ως αντάλλαγμα για έργα περιορισμού εκπομπών που υλοποιούν σε τρίτες χώρες.

Σε αυτούς τους μηχανισμούς δεν μπορεί να μετέχει η Ελλάδα έως ότου ο ΟΗΕ άρει τον αποκλεισμό της».

Όλα τα παραπάνω, μαζί με την καμπάνια που κάνει η Μεσοχώρα και οι φορείς της - Αχελώου Ρους, Σύνδεσμος Κατακλυζομέ-

Ο Γιώργος Χονδρός επάνω στο φράγμα μιλάει στο AI Jazeera English.

ων - για τη δημοσιοποίηση του προβλήματος στην Ελλάδα και το εξωτερικό, έφεραν το μεγάλο δίκτυο AI Jazeera στη Μεσοχώρα, όπως παλιότερα το CNN κι άλλα. Εμείς θα συνεχίσουμε αυτή την προσπάθεια για ενημέρωση με κάθε τρό-

πο, απαντώντας και με αυτό τον τρόπο στους λίγους μικρόψυχους «άρχοντες» μας που προσπαθούν να μας βγάλουν πρόωρα από το κάδρο.

Το AI Jazeera στη Μεσοχώρα

Όπως είχαμε προαναγγείλει, έγιναν σήμερα τα γυρίσματα από το συνεργείο του AI Jazeera, στη Μεσοχώρα. Τα γυρίσματα ξεκίνησαν το πρωί στις 10 από το φράγμα, όπου το συνεργείο συναντήθηκε με κατοίκους του χωριού - Κοτρώνη Παναγιώτη, Διαμαντή Ηλία, Αλέκο Κόκαλη και Χονδρό Γιώργο-. Η πρώτη μας διαπίστωση ήταν ότι έχουμε να κάνουμε με επαγγελματίες υψηλού επιπέδου απόλυτα ενημερωμένους για το θέμα της «εκτροπής Αχελώου».

Στην συνέχεια επισκεφτήκαμε το χωριό. Η δημοσιογράφος ζήτησε να επισκεφτούμε ένα σπίτι για να έχουμε μια αυθεντική εικόνα της ζωής στο χωριό. Επιστρατεύσαμε τους πάντα πρόθυμους και αγαπητούς συγχωριανούς μας τον Χρήστο και την Βούλα Μαυρομάτη, οι οποίοι στην αυλή του σπιτιού τους αφηγήθηκαν ιδιαίτερα παραστατικά την περιπέτεια της Μεσοχώρας από τα έργα της ΔΕΗ. Η Αμερικάνα δημοσιογράφος δήλωσε δε,

Το AI Jazeera English στην Κωστανίκα.

ότι το γλυκό καρυδάκι που της πρόσφερε η Κυρία Βούλα, ήταν ότι καλύτερο δοκίμασε ποτέ στην ζωή της. Ο Κύριος Χρήστος μας έδειξε πάλι παλιές φωτογραφίες από το χωριό. (Πάντως να σημειώσω ότι και οι δύο έχουν πλέον καλή εξοικείωση με την κάμερα...).

Τους ευχαριστούμε πάλι για την φιλοξενία τους. Στην συνέχεια ανεβήκαμε στην Κωστανίκα!!! για να πάρουμε πανοραμικά πλάνα από τα έργα. Αργότερα κατεβήκαμε πάλι κάτω και στη στέψη δόθηκε συνέντευξη.

Επιστρέφοντας στο χωριό κατεβήκαμε στο ποτάμι - στα Καζάνια - για να πάρουμε πλάνα από το ποτάμι αλλά και να δουν από κοντά οι καλεσμένοι μας τη θέση που είναι η πλαζ του χωριού αλλά και το μέρος που γίνεται το καλοκαιρινό κάμπινγκ. Μάλιστα ο κάμεραμαν μας δήλωσε ότι θα προσπαθήσει να ανεβεί το επόμενο καλοκαίρι με τα παιδιά του και να πάρει μέρος στο κάμπινγκ.

Τελευταίος σταθμός των γυρισμάτων, η «μεγάλη ράχη», από την οποία τραβήχτηκαν και τα πλάνα από το χωριό.

Τέλος κατάκοποι - ήταν ξένη ώρα πλέον - σταματήσαμε στο Βαθύρευμα όπου τα αυγά, τα λουκάνικα Παπαχαράλαμπος, αλλά ιδιαίτερα το τσαλαφούτι, μας στύλωσαν, μας και από το πρωί δεν σταθήκαμε ούτε στιγμή.

Η εκπομπή θα προβληθεί μέσα στον Νοέμβριο - θα μας ειδοποιήσουν - στα πλαίσια μιας ειδικής σειράς εκπομπών αναφορικά με το ζήτημα της διαχείρισης των νερών παγκοσμίως.

Από την πλευρά μου θέλω και από τούτη την θέση να ευχαριστήσω τη δημοσιογράφο του AI Jazeera English, NICOLE ITANO, τον κάμεραμαν CHRIS OLIVOTOS και τον κύριο Κόκορη Μάριο, για την πολύ σημαντική τους συμβολή στην προσπάθειά μας να βγάλουμε το πρόβλημα μας, το πρόβλημα του αφανισμού της Μεσοχώρας, στα πέρατα του κόσμου. Το κανάλι AI Jazeera, είναι το καλύτερο μέσο.

Μεσοχώρα 2008-10-09
Γιώργος Χονδρός
«Αχελώου Ρους»

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Καρακίτσιος Γεώργιος	20€
Τεντολούρης Γεώργιος του Αποστ.	25€
Τεντολούρης Γεώργιος του Φ.	60€
Μποζιώτης Αλκιβιάδης	40€
Κατσαρού Ιωάννα του Μιχαήλ	10€
Κακαγιάννης Στέλιος	20€
Βασιλάρας Πέτρος του Γεωργίου	15€
Κούτρα Βούλα του Ηλία	20€
Αλεβίζου Παναγιώτα	20€
Παπακόστα Αποστολιά του Νικολάου	15€
Θεοδωρόπουλος Μαργαρίτης	15€

ΔΩΡΕΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ

Η οικογένεια του αδικοχημένου συνδημότη μας Χονδρού Δημητρίου του Μιχαήλ προσέφερε ως οικονομική ενίσχυση στην εφημερίδα μας, το ποσό των 200,00€ εις μνήμη του παππού, πατέρα, συζύγου.

Πρόσκληση για την παρουσίαση του βιβλίου του Σπύρου Νεραϊδιώτη «Ανατολικά των Τζουμέρκων»

Θα μου δώσει μεγάλη χαρά η παρουσίασας το βράδυ της Πέμπτης 4 Δεκεμβρίου 2008 και ώρα 8.00 στην αίθουσα εκδηλώσεων της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδας, Κλεισθένους 15 (στο κέντρο, δίπλα από το Δημαρχείο) όπου εκλεκτοί φίλοι θα μιλήσουν για το καινούργιο μου βιβλίο: «ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ», (τραγουδία και μελίσματα - θύμησης και νόστος). Η εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου μου διοργανώνεται από την Πανεπιστημιακή Σ.Ε. και τον Λ.Ο. Τα Τζουμέρκα.

Για το βιβλίο μου θα μιλήσουν οι:
Ηλίας Ζάχος, συνταξιούχος Παντείου
Νίκος Παπακόστας, συνθέτης
Ηλίας Προβόπουλος, δημοσιογράφος
Στράτος Στασινός, σκηνοθέτης
Ελένη Τσακάλου, φιλόλογος

Χαιρετισμό θα απευθύνουν: η Άννα Μπουρατζή υπεύθυνη πολιτιστικών εκδηλώσεων Πανεπιστημιακής και ο Λάμπρος Ζάχος πρόεδρος του Λ. Ο. «Τα Τζουμέρκα» Την εκδήλωση παρουσιάζει η δημοσιογράφος **Σοφία Νάκη-Κασελούρη**. Θα ήθελα με την ευκαιρία αυτή, να σημειώσω πως το βιβλίο, ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ (τραγουδία και μελίσματα - θύμησης και νόστος) είναι μια συλλογή τραγουδιών της τζουμερικήτικης παράδοσης, που τα τραγούδησαν σε πανηγύρια, γάμους και διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις γενιές και γενιές και τα αποθήκευσαν στην ψυχή τους ως ένα από τα πολυτιμότερα κομμάτια της συλλογικής τους ζωής και συνείδησης.

Η καταγραφή τους δε συνιστά μόνο ένα αίτημα του καιρού μας με τις τόσες και τόσες συγκλονιστικές αλλαγές του, οι οποίες μας αποσπούν και μας απομακρύνουν διαρκώς από την παράδοσή μας. Είναι και μια ακαταμάχητη προσωπική μου ανάγκη, που με κρατά πάντοτε άγρυπνο και με γυρίζει συχνά πίσω σ' εκείνα τα ακούσματα και στις εικόνες εκείνες που φύσηξαν στο βαθύτερο είναι μας την απερίγραπτη ομορφιά της ορεινής μας πατρίδας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Σπύρος Νεραϊδιώτης

Ιδρύθηκε αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία

«ΠΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ»

Ένα νέο δίκτυο των πολιτιστικών συλλόγων των δήμων Πύλης, Πινδαίων, Αιθίων και των κοινοτήτων Νεραϊδας και Μυροφύλλου δημιουργήθηκε στις 29 Ιουλίου. Η νομική του μορφή είναι Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία και φέρει την επωνυμία «ΠΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ» Cultural Gate of Pindus net με έδρα την Πύλη Τρικάλων.

Σκοπός του είναι η δικτύωση όλων των πολιτιστικών φορέων των δήμων και κοινοτήτων της περιοχής Πύλης προκειμένου να γίνει διαχείριση πολιτιστικών θεμάτων των μελών τους όπως: Η προβολή του συνόλου των πολιτιστικών φορέων που μετέχουν στο Δίκτυο αλλά και του κάθε ενός χωριστά, καθώς και των πολιτιστικών δρώμενων που αυτές υλοποιούν. Η ανάπτυξη και διάδοση της Τοπικής Κουζίνας και της ιδιαίτερης γαστρονομικής κληρονομιάς της περιοχής στην οποία λειτουργούν οι επιχειρήσεις μέλη του ΔΙΚΤΥΟΥ. Η καλλιέργεια και προαγωγή της περιβαλλοντικής συνείδησης, συμπεριφορές και πολιτικές διαχείρισης σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που άπτονται της οικονομίας, του πολιτισμού και της κοινωνικής δράσης των μελών

του ΔΙΚΤΥΟΥ.

Η διοργάνωση και διεξαγωγή σεμιναρίων, διαλέξεων, συμποσίων, δημοσίων συγκεντρώσεων και εκθέσεων που στόχο έχουν την προώθηση των οικονομικών και των άλλων συμφερόντων των μελών του Δικτύου. Η μελέτη, εξέταση, έρευνα και συζήτηση για θέματα ανάπτυξης των φορέων του ΔΙΚΤΥΟΥ και του Αγροτουρισμού. Η ανάπτυξη και διάδοση της επιστημονικής γνώσης και της έρευνας στους κλάδους της λαογραφίας, της μουσικολογίας και της τοπικής ιστορίας. Η συνεργασία με άλλες οργανώσεις, κέντρα, ιδρύματα, σωματεία, οργανισμούς και εταιρίες της Ελλάδας και του εξωτερικού τα οποία έχουν εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει σκοπούς παρόμοιους με αυτούς του Δικτύου. Αυτοί είναι ορισμένοι από τους σκοπούς του «Δικτύου» αυτού. Δεδομένου του γεγονότος ότι θα διαθέτει δική του γραφεία στην Πύλη με μηχανοργάνωση, λογιστήριο και γενικά διευθυντή με την βοήθεια του Κέντρου Ανάπτυξης Καλαμπάκας Πύλης πιστεύουμε ότι θα μπορέσει να απορροφήσει ευρωπαϊκά κονδύλια και να υλοποιήσει τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Στις 13 Οκτωβρίου έγινε η πρώτη γενική συνέλευση των μελών του δικτύου πολιτιστικών συλλόγων ΟΠΑ-ΑΧ-ΕΚΤ Πύλης - Μεσοχώρας με την επωνυμία «Πύλη Πολιτισμού Πίνδου» (όπως θα το ακούμε στη συνέχεια) και συγκροτήθηκε σε σώμα το πρώτο επταμελές Δ.Σ. Τα εκλεγμένα μέλη για το Δ.Σ. του δικτύου από την γενική συνέλευση συνήλθαν σε συνεδρίαση στην αίθουσα του δημοτικού συμβουλίου Πύλης και συγκροτήθηκαν σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος ο **Σωτήρης Κόκαλης** του Φιλοπροοδευτικού Συλλόγου Μεσοχώρας, Αντιπρόεδρος ο **Απόστολος Μπαμπανάρας** του Πολιτιστικού Οργανισμού Πύλης, Γραμματέας ο **Στέργιος Παπαγεωργίου** του πολιτιστικού Συλλόγου Μυροφύλλου, Ταμίας ο **Πάυλος Τσιάντας** του Συνδέσμου Μεσοχωριτών Τρικάλων, Δημοσίως Σχέσεων ο **Μπανζικώστας Θανάσης** του Πολιτιστικού Συλλόγου Παλαιοκαρυάς και μέλη ο **Χονδρός Γεώργιος** του Αχελώου Ρους και η **Κατερίνη Σουλιώτη** του Συλλόγου γυναικών Αγίου Βησσαρίωνα.

Η θητεία του πρώτου Δ.Σ. θα είναι ενός έτους και θα στεγαστεί προς το παρόν σε γραφεία που παραχωρεί ο Δήμαρχος Πύλης.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΟ» γυρίζει σελίδα

Νέα διοίκηση με πρόεδρο τον Κώστα Χρηστάκη

Παραίτησεις μελών της πρώτης διοίκησης του συλλόγου «Το Γρεβενό» λόγω μη πραγματοποίησης της ετήσιας τακτικής συνέλευσης στη Νεραϊδα μέσα στο χρονικό πλαίσιο που ορίζει το καταστατικό (28/7 - 14/8), οδήγησαν το νεοσύστατο φορέα σε πρόωφες εκλογές και στην ανάδειξη νέου διοικητικού συμβουλίου. Στις αρχαιρεσίες, λοιπόν, που πραγματοποιήθηκαν στο χωριό (19-10-2008) και με τη συμμετοχή 52 μελών, εκλέχθηκαν: 1) **Χρηστάκης Κωνσταντίνος** (17 ψήφοι, πρόεδρος), 2) **Καρακώστας Ανδρέας** (33, αντιπρόεδρος), 3) **Χρηστάκης Αθανάσιος** (29, αναπληρ. γραμματέας), 4) **Καρακώστας Βασιλική** (27), 5) **Λάμπρος Θωμάς** (25, ταμίας), 6) **Ζάχος Παναγιώτης** (17, γραμματέας) και **Χήτας Κωνσταντίνος** (17). Την εξελεγκτική επιτροπή αποτελούν οι: Χονδρού Σοφία, Νίκου Ιωάννης και Λάμπρος Κωνσταντίνος. Στην πρώτη του συνεδρίαση στη Νεραϊδα (21-10-2008) το Δ.Σ. πήρε τις παρακάτω αποφάσεις: 1) Ενημέρωση για τις εξελίξεις στο Σύλλογο και κάλεσμα για συνεργασία. 2) Έκδοση του δελτίου «Γρεβενίτης». 3) Λειτουργία γραφείων στην έδρα (Νεραϊδα

Τρικάλων) καθώς και στις πόλεις Αθήνα και Άρτα. 4) Έκδοση ημερολογίου για το έτος 2009 με θέμα τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό. 5) Ενίσχυση της ασφάλειας της εκκλησίας της Νεραϊδας, συμμετοχή του Συλλόγου στην κίνηση για ολοκληρωμένη περίφραξη του περιβάλλοντος χώρου του εκκλησιού της Θεοτόκου και πρόταση προς το εκκλησιαστικό συμβούλιο για τη λειτουργία του μουσείου (σε σχέση και με το βακούφικο μύλο). 6) Επισήμανση προβλημάτων στην Κοινότητα (ανταπόκριση και προώθηση απ' το φορέα αιτήματος μέλους του). Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Πολιτιστικός Σύλλογος «ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΟ» προσανατολίζεται στη Ρωμιόσυνη και η λειτουργία του βασίζεται στο Λόγο του Χριστού, που είπε στους μαθητές του: «Εκείνος που θέλει μεταξί σας να γίνει μεγάλος, θα είναι υπηρέτης σας, κι εκείνος που θέλει να είναι πρώτος, αυτός θα είναι δούλος σας» (κατά Ματθαίον). Όλοι οι αδελφοί έχουν θέση στο σύλλογο, απ' όπου κι αν κατάγονται. «Όσοι πιστοί προσέλθετε!».

«ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΟ»

(τηλ. 697.3422849)

Μεσοχωρίτικα

ΕΥΘΥΜΑ
& ΣΟΒΑΡΑ

Τι έχουν πάθει οι Μεσοχωρίτες! Αυτοί που θέλουν το σπίτι το πατρικό, δεν αλλάζουν τη σκεπή, γιατί θα απαλλοτριωθεί και έτσι το σπίτι καταστρέφεται. Άλλοι δεν θέλουν το σπίτι όμως αλλάζουν τη σκεπή για να σταθεί όρθιο και να πάρουν την αποζημίωση.

ΠΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ της ΠΙΝΔΟΥ η νέα δράση στην περιοχή. Βαρύγδουπος τίτλος. Ετοιμάζεται και πολυσέλιδο έντυπο. Για να δούμε! Ποιοι σύλλογοι θα περάσουν την «πύλη» με αξιοπρέπεια; Τι έργο θα παρουσιάσουν!

Μπαστούνια τα βρήκε ο Δήμαρχος Πινδαίων με τους ηλικιωμένους της Μεσοχώρας. Με ένα γλυκό δεν ξεγελάς ούτε μικρό παιδάκι. Τα άκουσε για τα καλά. Δεν μπορεί να σταθεί πλέον στη Μεσοχώρα ούτε καλοκαίρι, ούτε χειμώνα.

Περίεργο κι αυτό: Όσο μειώνονται τα πρόβατα στη Μεσοχώρα, τόσο αυξάνονται οι γκλίτσες.

Κατάληψη της Μεσοχώρας από ομάδες καταδρομέων-κυνηγών. Οι μάχες διεξάγονται στα γύρω υψίπεδα. Πρώτη είδηση αν χτυπηθεί τετράποδο· τα φτερωτά είναι παρακατιανά.

Το ΑΙ τσαντίρι (βλ. ΑΙ Jazeera) ήρθε στη Μεσοχώρα, σχολίαζε πικρόχολα Μεσοχωρίτης. Τη μέρα μέχρι το τσαντίρι του γύφτου βλέπει στο σκοτάδι όμως βλέπει μακριά!

Πολλοί συζητούν για «Δήμο Μεσοχώρας» αλλά κανείς δεν παίρνει θέση, τι γενέσθαι με τη Μεσοχώρα. Φοβούνται να αποκαλύψουν άραγε υστερόβουλα σχέδια; Μεσοβέζικες θέσεις δεν μπορούν να περάσουν. Πάρτε θέση τώρα.

Μόνο ο Δήμαρχος Πινδαίων έχει ξεκάθαρη θέση για τη Μεσοχώρα. Το θέμα έχει τελειώσει, λέει. Η Μεσοχώρα θα περιέλθει στην κυριότητα του Δήμου. Ούτε ο ηγούμενος Εφραίμ να ήταν!

Όποιος δεν χορεύει στο πιπέρι, κάνει ερωτήσεις στη Βουλή.

Δεν ανησυχούμε για την καθυστέρηση του νέου νόμου. Αγριάζομαστε να γίνει η καθυστέρηση αιώνια.

Σφάζονται παλικάρια στα ερτζιανά των Τρικάλων για τα μάτια της Μεσοχώρας. Επίδοξοι γαμπροί για την πολυφέρνο νύφη. Ξεχνούν όμως ότι υπάρχει και αυτόματο διαζύγιο!

Ταραχή έπιασε συμπατριώτη μας όταν προτάθηκε για την προεδρία της ΠΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ της ΠΙΝΔΟΥ. Είχε συμφωνήσει για άλλη θέση στο Δ.Σ. Τι να σκέφτεται τώρα! Με άλλες συνεργασίες μπορεί να είχε γίνει και πρόεδρος.

Έφυγαν και τα τελευταία κοπάδια από τη Μεσοχώρα. Τα άγρια και τα ήμερα (αρκούδες και κυνηγοί) μπορούν να κυκλοφορούν πλέον ελεύθερα αλλά να αποφεύγονται οι συναντήσεις τους.

ΕΙΔΕ, ΑΚΟΥΣΕ και ΓΡΑΦΕΙ
ο Σαπανίσκος
Μην τα παρεξηγήσετε·
η αλήθεια πάντα βρίσκεται...

ΤΟ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟ ΜΑΝΑΒΙΚΟ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

Ποιος επισκέπτεται πιο συχνά από όλους μας την Ορεινή Πατρίδα; Ποιος κουβαλάει όλα τα καλά της γης στα χωριά μας και εξυπηρετεί ανελλιπώς όλα τα σπίτια σε όλες τις γειτονίες; Ποιος καλημερίζει ολοχρονίς σε όλους τους μόνιμους κατοίκους;

Ο ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
με το φορτηγό φορτωμένο με φρούτα και λαχανικά

Παρεμβάσεις

Ενεργοποιήστε τον Πολιτιστικό Οργανισμό

Γράφει ο
Δημήτρης
Ηλ. Τσακάλος,
Αρχισυντάκτης

Ασυνήθιστα χαρακτηρίζονται από πολλούς όλα όσα συμβαίνουν τους τελευταίους μήνες στην ορεινή μας πατρίδα. Και είναι ασυνήθιστα όλα αυτά γιατί είναι σπάνιο γεγονός για την εποχή μας, νέο άνθρωποι να προτάσσουν τα στήθη τους και να ασχολούνται με την τύχη του τόπου τους. Να δείχνουν εμπράκτα το ενδιαφέρον τους για το σήμερα και το αύριο μιας πολύπαθης ορεινής περιοχής, μέσα από ένα ιστορικό συνέδριο προβληματισμού και συμπερασμάτων όπως αυτό που οργανώνεται στην Αθήνα. Και είναι ιδιαίτερη η αξία όλων αυτών γιατί αυτοί οι νέοι άνθρωποι που έλκουν την καταγωγή τους από τα έξι χωριά της διευρυμένης κοινότητάς μας δεν διψούν για εξουσία, δεν ενδιαφέρονται για την δημοσιότητα, δεν έχουν ιδιοτελείς σκοπούς ενώ βρίσκονται μακριά από τη μικροπολιτική και τη μικροσυμφέροντα που δυστυχώς δρουν και στον δικό μας τόπο.

Το συνέδριο προβληματισμού και συμπερασμάτων για το παρόν και το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας θα γίνει στις 13 του Δεκέμβρη και θα πετύχει.

Το δικό μου όμως ερώτημα είναι τι θα γίνει μετά το συνέδριο. Υπάρχει σήμερα στην κοινότητα ο κατάλληλος μηχανισμός ώστε να αξιοποιηθεί τα συμπεράσματά του; Υπάρχει η βούληση από τη μεριά του κοινοτικού συμβουλίου για να ακολουθήσει, μετά το συνέδριο, εκείνους τους δρόμους που θα ανοίξουν και θα οδηγήσουν τον τόπο μας σε νέους ορίζοντες; Και το σημαντικότερο ερώτημά μου για το κοινοτικό συμβούλιο είναι το πώς θα αξιοποιηθεί αυτή την ομάδα των νέων ανθρώπων που βγαίνει μπροστά βροντοφωνάζοντας παρών!

Τι θα κάνει το κοινοτικό συμβούλιο; Θα τους πει εντάξει διοργανώσατε ένα πετυχημένο συνέδριο και τώρα γυρνάτε στα σπίτια σας ή θα τους αγκαλιάσει και θα τους αξιοποιήσει έτσι ώστε με τη δυναμική τους να φέρουν μια νέα πνοή δημιουργίας στον τόπο μας;

Είχα γράψει στο παρελθόν και θα το ξαναθυμίσω τώρα. Ο τόπος μας πάσχει από ικανούς εκπροσώπους τόσο στο κοινοτικό συμβούλιο όσο και στους συλλόγους. **Οι ικανοί, δυστυχώς δεν ασχολούνται με τα κοινά στην ορεινή μας πατρίδα.** Υπάρχουν εξαιρέσεις αλλά το πρόβλημα είναι σοβαρό.

Με τον αέρα της πρώτης τετραετίας το κοινοτικό συμβούλιο του Ηλία Καραγεώργου ίδρυσε τον Πολιτιστικό Οργανισμό, την Αναπτυξιακή Επιχείρηση, ενώ διατήρησε την Κοινοτική Δανειστική Βιβλιοθήκη Παχτουρίου που είχε ιδρύσει το έτος 1991 ο αείμνηστος κοινοτάρχης Παχτουρίου Κώστας Μπόλλης. Η ίδρυση αυτής της βιβλιοθήκης ήταν μια πρωτοποριακή κίνηση για την εποχή εκείνη αφού βρίσκονταν μέσα στις 150 βιβλιοθήκες της Ελλάδας που ήταν αναγνωρισμένες από το κράτος και χρηματοδοτούνταν κάθε χρόνο από το υπουργείο Παιδείας.

Δυστυχώς όμως, πέρασαν δέκα χρόνια από την αρχή της πρώτης τετραετίας του Ηλία Καραγεώργου κι αυτοί οι κοινοτικοί οργανισμοί που ιδρύθηκαν με πολλές περγαμινές έμειναν μόνο στα χαρτιά. Κι έμειναν στα χαρτιά γιατί κατά την άποψή μου ο πρόεδρος και τα κοινοτικά συμβούλια δεν πίστεψαν ότι θα μπορούσαν να παράγουν έργο. Μια λανθασμένη αντίληψη η οποία δεν έχει και σημασία να σχολιαστεί σήμερα αφού αυτά συνέβησαν στο παρελθόν και οι πολιτικές αυτές κριθηκαν από τους συνδημότες μας.

Επειδή όμως σήμερα έχουμε νέα δεδομένα και αυτή την καινούρια αύρα που φέρνουν τα νέα παιδιά που διοργανώνουν το συνέδριο στις 13 του Δεκέμβρη κάνω έκκληση στον πρόεδρο και το κοινοτικό συμβούλιο να ευαισθητοποιηθούν. Να αγκαλιάσουν και να αξιοποιήσουν αυτούς αλλά και άλλους νέους ανθρώπους. Ας κάνουν την αρχή με τον πολιτιστικό οργανισμό. Δεν είναι δύσκολο και δεν θα έχουν οικονομικό κόστος να στήσουν ένα διοικητικό συμβούλιο δίνοντας αρμοδιότητες σε όλους όσους αγωνίζονται σήμερα για το συνέδριο. Και κάνω την έκκληση αυτή για την ενεργοποίηση του πολιτιστικού οργανισμού γιατί αυτός ο ενθουσιασμός που διακατέχει σήμερα τους συνδημότες μας μπορεί να φέρει τα πάνω κάτω στα χωριά μας. Ήδη ακούγονται σκέψεις για δεύτερο συνέδριο στην ορεινή μας πατρίδα, για συναυλίες στο ποτάμι, για εκδρομές στο βουνό και τη σπάνη, για αθλοπαιδιές με επίσημο τουρνουά ποδοσφαίρου και πολλά άλλα. Αλλά μέσα από τον πολιτιστικό οργανισμό θα μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι να αναπτύξουν και πολλές άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες τόσο το καλοκαίρι στο χωριό όσο και το χειμώνα στην Αθήνα και στα Τρίκαλα. Θα μπορέσουν επίσης να αναδείξουν το έργο πνευματικών ανθρώπων της ορεινής μας πατρίδας όπως αυτό της οικογένειας των Παπακογκαίων, του Δημοσθένη Κόκκινου και άλλων.

Δεν πρέπει ο πρόεδρος και το κοινοτικό συμβούλιο να χάσουν αυτή την ευκαιρία. Ας παραμερίσουν την καχυποψία που διακατέχει κάποιους που σιγοψιθυρίζουν δεξιά κι αριστερά φράσεις όπως «τι θέλουν», «που το πάνε», ας πειστούν ότι αυτές είναι καθάριες φωνές κι ας αξιοποιήσουν αυτούς τους νέους οραματιστές που βγήκαν στο προσκήνιο.

Η αρχή ας γίνει με την ενεργοποίηση του πολιτιστικού οργανισμού.

Δύναμη, για να συνεχίσουμε την ερασιτεχνική εκδοτική μας προσπάθεια με τη «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας», παίρνουμε από αυτή την εικόνα.

Στο χωριό ο κυρ Απόστολος Οικονόμου περνά την παγωμένη νύχτα του χειμώνα παρέα με τη «Φωνή» και τις φλόγες του τζακιού του, που ρουφάνε αλόγιστα τα ξεραμένα ελατοκλώνια.

Μεγάλη είναι η χαρά μας βλέποντας τους συνδημότες της ορεινής μας πατρίδας να περιμένουν με ενδιαφέρον και να ξεκοκαλίζουν τη «δική» τους εφημερίδα.

Αντικρίζοντας αυτές τις εικόνες αισθανόμαστε στους ώμους μας ακόμη πιο βαρύ το φορτίο της ευθύνης για τη διατήρηση της «Φωνής της Ορεινής Πατρίδας» εκεί ψηλά, στην κορυφή, που την κατατάξαμε οι χιλιάδες των αναγνωστών της...

Ευχαριστούμε τη φίλη μας Ελένη Τσακάλου που μας έστειλε τη φωτογραφία.

Διετής... απολογισμός

Γράφει ο
Θωμάς
Μαντέλλος

μου δημοσίευμα, μετά τις προηγούμενες κοινοτικές εκλογές, ότι η επιλογή Καραγιώργου αποτελεί θετικό βήμα για το μέλλον της ορεινής πατρίδας, αρκετά έργα θα γίνουν και παραλείψεις προηγούμενων χρόνων θα διορθωθούν. Κι επειδή δεν πρέπει να ξεχνάμε αυτά που γράφουμε, οφείλουμε να αξιολογήσουμε και να δούμε αν πράγματι κινηθήκαμε προς τη σωστή κατεύθυνση. Βέβαια ο καθένας τα «βλέπει» απ' τη δική του σκοπιά, αλλά κάποια πράγματα είναι εμφανή και «βγάζουν μάτια». Δε μπορώ να σχολιάσω ή να παραθέσω συγκεκριμένα το τι έγινε σ' άλλα χωριά της Δ/νης Κοινότητας, όμως είμαι σε θέση να κρίνω – όπως όλοι οι συγχωριανοί – και να πάρω θέση για τα δρώμενα στη Νεράιδα.

Νομίζω ότι το πλέον θετικό αυτή τη διετία – κι έχει σχολιαστεί ασφαλώς απ' τα δύο περιοδικά του χωριού – ήταν η μόνιμη παρουσία του Αντιπροέδρου στο χωριό, ακόμα και το χειμώνα. Μια υπόσχεση που δεν έμεινε στα λόγια. Βέβαια η παρουσία αυτή έχει σχέση μ' όλα τα χωριά της Κοινότητας και δεν αφορά μόνο τη Νεράιδα. Κάθε πρόβλημα αντιμετωπίζεται άμεσα: οι χειμωνιάτες είναι σε θέση να το επιβεβαιώσουν. Αλλά και όλων των Μελών του Κοιν. Συμβουλίου και του Προέδρου, οι επισκέψεις και η εμφάνισή τους στα χωριά είναι συχνότατη. Σ' όλες τις τοπικές, εθνικές και θρησκευτικές γιορτές, το Κοιν. Συμβούλιο ήταν παρόν, συμμετέχοντας ε-

νεργά στις εκδηλώσεις αυτές. Η συνεργασία της Κοινότητας με τους φορείς του χωριού υπήρξε άψογη και σε πολλά έργα η συμβολή της ήταν καταλυτική. Στη διαμόρφωση στον Αϊ-Θόδωρο, μια ιδέα και απόφαση του πολιτιστικού συλλόγου της Αθήνας, υπήρξε άμεση και έμπρακτη στήριξη απ' το Κ.Σ. Ο κεντρικός δρόμος μέχρι το χωριό είναι πλέον ασφαλτοστρωμένος και σε συνδιασμό με το «άνοιγμα» των «πολύπαθων» σπράγγων, δεν «πατάμε» χώμα ούτε στο δρόμο από Τρίκαλα. Επίσης τελείωσε ο δρόμος προς τις Κρανιές (με πολλά και δύσκολα τεχνικά), η τιμιεντόστρωση μέχρι το νεκροταφείο και τελευταία άρχισε η διάνοιξη προς το Δεντράκι. Πρέπει να τονίσω ότι όλα τα έργα κατασκευάστηκαν με σεβασμό στο περιβάλλον και τη «φυσιογνωμία» του τόπου. Το Κοιν. Συμβούλιο δε βάζει τις μπουλντόζες μπροστά κι ό,τι γίνεται με την παραδοσιακή πέτρα τοπίο της περιοχής και αυτόν τον τρόπο πρέπει να ακολουθεί και σε οποιοδήποτε έργο στο μέλλον. Οι πλακοστρώσεις συνεχίζονται – πολύ ωραία δουλειά – ομολογουμένως απ' τους δικούς μας μαστόρους – και αναδεικνύονται δρομάκια (Καρακωστέικα κ.λ.π.) που είχαν αφαιρεθεί στην εγκατάλειψη. Η εικόνα του χωριού αλλάζει προς το καλύτερο. Δυστυχώς απ' τις σπουδαιότερες κατά τη γνώμη μου παρεμβάσεις απ' την Κοινότητα στη Νεράιδα, είναι στο Δημοτικό σχολείο και στον Ξενώνα. Το σχολείο έγινε ένα πραγματικό στολίδι, με ανάδειξη της πέτρας, αρμολοι πάντα κουφώματα από ξύλο που δένουν με την παραδοσιακή πέτρα σοβάτισμα μέσα και τοιχεία στήριξης. Ανάλογες εργασίες έγιναν και στον Ξενώνα. Κάθε κοινοτικό συμβούλιο, πέρα απ' τα διάφορα έργα (δρόμοι κ.λ.π.) οφείλει ν' αναπτύσσει δραστηριότητες σ' όλους τους τομείς. Κυρίως στον πολιτισμό. Τη διετία που πέρασε, η Κοινότητα μας εξέπληξε ευχάριστα σ' αυτόν τον τομέα. Η συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας και η βράβευσή της απ'

το Υπουργείο Τύπου, η έκδοση του βιβλίου «Ορεινή Πατρίδα» και η παρουσίασή του σε διάφορες πόλεις με αξιόλογους ομιλητές, η επίσημη προβολή στα Τρίκαλα της ταϊνίας του συμπατριώτη μας Δ. Κουτσιμπασιάκου «Ο γιος του φύλακα», είναι έργα πολιτισμού με ιδιαίτερη βαρύτητα για τα χωριά μας. Αλλά το Κ.Σ. συμμετείχε ενεργά και σε άλλα πολιτιστικά δρώμενα. Με θεατρικές παραστάσεις, έντονη παρουσία στα παραδοσιακά πανηγύρια των χωριών, πραγματική στήριξη πνευματικών έργων συγχωριανών.

Δε νομίζω ότι πολλές Κοινότητες ή δήμοι πραγματοποιούν συνέδρια νεολαίας. Το Κ.Σ. όμως εισακούοντας καθάριες και νεανικές φωνές και προτάσεις, διοργανώνει ένα τέτοιο συνέδριο στην Αθήνα με την ελπίδα της φυγής προς τα μπρος, στα πλαίσια μιας διαφορετικής εκδήλωσης με κυρίαρχη τη νεολαία. Ίσως όλη αυτά βέβαια αφορούν κάποιους που σκέφτονται διαφορετικά κι όχι εκείνους που μιλούν μόνο για τιμμένα και αμμοχάλικα.

Μαθαίνω την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, ότι ξεκίνησε και η κατασκευή της πέτρινης βρύσης στο Ρεματάκι, αφιερωμένη στη μνήμη της δωρητριάς Χαρίλειας Γιαννέλου. Επίσης δρομολογείται και λύση για το κεντρικό καλντερίμι, το οποίο παραμένει επικίνδυνο για πεζούς και οχήματα. Είναι φανερό ότι έγινε και γίνεται έργο. Και μπράβο στον σύμβουλο Παναγιώτη Τεντολούρη που προς τιμήν του, δε μηδενίζει τα επιτεύγματα της Κοινοτικής Αρχής αλλά παραδέχεται ότι έγιναν πολλά έργα υποδομής.

Ασφαλώς το Κοιν. Συμβούλιο δεν έλυσε όλα τα προβλήματα της ορεινής πατρίδας ή δεν τα έκανε όλα σωστά. Σφάλματα, παραλείψεις και ατυχείς ενέργειες πάντα θα υπάρχουν. Γι' αυτούς που δουλεύουν. Και το σημερινό Κ.Σ. προσπαθεί ν' αφήσει κάτι για το μέλλον. Γιατί, όπως είναι γνωστό, πάμε ολοταχώς για τον Καποδίστρια 2. Και τότε ποιος ξέρει πού θ' απευθυνόμαστε...

Η Φωνή της Ορεινής Πατρίδας

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ 2006» - ΓΓΕ - ΓΓΕ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΕΚΔΟΤΗΣ:ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ, Πρόεδρος της Κοινότητας
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΗΛ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:.....ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΛ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΠΑΝΝΗΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΝΤΕΛΟΣ, ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ,
ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΖΟΚΑΣ, ΠΙΩΡΓΟΣ Χ. ΚΟΝΔΡΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ Λ. ΒΑΣΙΛΑΡΑΣ
ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:..ΙΣΑΒΕΛΛΑ - ΣΟΥΖΑΝΑ ΓΙΑΠΙΑΝΝΗ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ, ΕΠΙΤΑΓΕΣ:

Καλαμάτα 1, 421 00, ΤΡΙΚΑΛΑ - ΤΗΛ.: 24310 33457, FAX: 74676

Ετήσια οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας: 12 €

Τηλ.: 6974410056 • e-mail: dtsakalos@yahoo.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΣΣΑΡΗ

ΚΥΠΡΟΥ 21, ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ • ΤΗΛ.: 210.99.65.656

Κείμενα που αποστέλλονται στην εφημερίδα, δημοσιευμένα ή μη, δεν επιστρέφονται. Ανώνυμα κείμενα δεν δημοσιεύονται.

Όμορφες στιγμές στην αίθουσα του Συλλόγου «ΣΚΟΥΦΑΣ»

«Η Ελλάδα που αντιστέκεται» στο βιβλίο του Σπύρου Νεραϊδιώτη

«ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ»

Ένας χαιρετισμός, αλλά τα μηνύματα πολλά...

Ο χαιρετισμός αυτός στάλθηκε στις 9 Οκτωβρίου στην αίθουσα του Σκουφά από τον Κώστα Χρηστάκη εκδότη του περιοδικού «Το Γρεβενοσέλι» κατά την ώρα της παρουσίασης του βιβλίου του Σπύρου Νεραϊδιώτη. Ήταν σε χειρόγραφη βυζαντινή γραφή και σε πολυτονικό σύστημα.

Το Γρεβενοσέλι

Αθήνα 9 Οκτωβρίου 2008

Αδερφέ Σπύρο, γεια και χαρά!

Δυστυχώς οι ανάγκες του βίου δεν μου επέτρεψαν να βρίσκομαι κοντά σας απόψε, στην πρώτη παρουσίαση του δεύτερου βιβλίου σου, του τόσο ωραίου, που πραγματικά, με συγκίνησε. «Η μισή μου καρδιά», όμως απόψε, στην Άρτα βρίσκεται. Μεταξύ όλων των αδελφών και φίλων, που σε τιμούν.

Ανοίγοντας το βιβλίο σου με τον τίτλο «Ανατολικά των Τζουμέρκων», μου φάνηκε ν' ανοίγω το παραθύρι της «ποθηνής πατρίδας», εκείνο που προσανατολίζεται ανατολικά. Και κάθε του σελίδα που ξεφύλλιζα, μοσκοβόλαγε βασιλικό και μαντζουράνα. Απέπνεε αγιοσύνη και παράδοση. Τελικά μου φάνηκε το βιβλίο σου μια μικρή κιβωτός μέσα στους μεγάλους κατακλισμούς του καιρού μας, της... «νέας εποχής», της παγκοσμιοποίησης, που φυλάει τα ιερά μας την Αγία Τράπεζα της Αγίας Σοφίας, την ευλογημένη παράδοση της Ρωμιοσύνης, τα άγια, για να τα παραδώσει όχι στα σκυλιά, όπως διδάσκει ο Χριστός – κι όπως εύστοχα τονίζει στο οπισθόφυλλο – «και μας τα μαγαρίσουν», μα στον άνθρωπο, στη νέα γενιά, στο κοριτσάκι που ποτίζει τα λουλούδια του εξώφυλλου. Στο παιδί που ναι στραμμένο στην ανατολή, τη «σκάβα» σήμερα της «γριάς Δύσης», τη «λαγγαμένη» ανατολή του Παλαμά, με τα «Γιαννιώτικα, Σμυρνιώτικα, Πολίτι-

κα, μακρόσυρτα τραγούδια ανατολίτικα λυπητερά...», εκεί που προβάλλει ο ήλιος, ο «Ήλιος της Δικαιοσύνης», απ' όπου πρέπει ν' αρμέξουμε ξανά το φως για να 'χει συνέχεια η ζωή και ο πολιτισμός.

Σ' ευχαριστώ από καρδιάς για το βιβλίο που μου χάρισες με τις ασίκιες φιλοφρονήσεις, που ταιριάζουν και σε σένα. Σ' ευχαριστώ ακόμα και για την τιμή που 'κανες στη μάνα μου – τη «Βούλα του Τσιαλαμάγκα» – και σε μένα, να μας εντάξεις στο πλήρωμα της κιβωτού σου, που κουβαλάει τη ζώσα παράδοση με τους απλούς ανθρώπους του Λαού μας, τους «ξωμάχους και προλετάρους» του Γιάννη Ρίτσου, του «Ποιητή της Ρωμιοσύνης», που τη βιώνουν και την εκφράζουν, «λεβέντη χορευτή», μες απ' το Χορό και το Δημοτικό μας Τραγούδι.

Το «Γρεβενοσέλι» κι εγώ καλωσορίζουμε τη νέα σου έκδοση, που της ευχόμεσθε ό,τι καλύτερο, και σε καρτερούμε το Δεκέμβρη στην Αθήνα, στη δεύτερη παρουσίαση – πρώτα ο Θεός – ο Θεός της Ορθοδοξίας, που να σ' έχει γερό να συνεχίζεις και να ευλογάει το έργο σου. Την αγάπη μου στ' «αδέρφια που οδοιπορούν αντάμα».

«Εν αγάπη κι εν τιμή»
Κωνσταντίνος Χρηστάκης
Εκδότης «Γρεβενοσελίου»

– χειρουργός του Νοσοκομείου Άρτας Πάυλος Στασινός, ο οποίος γεννήθηκε και μεγάλωσε στην ορεινή πατρίδα της Νεραϊδας. Ο Παύλος Στασινός κατάγεται από την Κορυφή, η οποία αποτελεί ένα από τα έξι χωριά της διευρυμένης κοινότητας Νεραϊδας. Μίλησε, επίσης, ο Γιάννης Καπώνης, υποδιοικητής του Νοσοκομείου Πρέβεζας και εραστής της ηπειρωτικής μουσικής παράδοσης, παρότι κατάγεται από τη Βέροια. Μίλησε, τέλος, ο φιλόλογος και ταμίας του Συνδέσμου Φιλολόγων Κώστας Κωσταβασιλίας, ο οποίος κατάγεται, επίσης, από την περιοχή των Τζουμέρκων. Χαιρετισμό απηύθυνε ο Δημήτρης Βλαχοπάνος, πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Άρτας. Το πρόγραμμα συντόνιζε η Γραμματέας του Λαογραφικού Ομίλου Σοφία Κασελούρη.

Η εκδήλωση άνοιξε με δημοτικά τραγούδια που απέδωσε χωρίς μικρόφωνα η ζυγιά του Γιάννη Ζιάκου και τραγούδησε ο Δημήτρης Αχνούλας.

Ιδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσε η παρέμβαση της φιλόλογου καθηγήτριας Ελένης Τσακάλου, η οποία ήρθε από την Αθήνα στην Άρτα ειδικά για να είναι παρούσα στην εκδήλωση, την οποία, όπως ομολόγησε, δεν ήθελε να χάσει. Η Ελένη Τσακάλου, που γεννήθηκε στον Αετό της διευρυμένης σήμερα κοινότητας Νεραϊδας, ήρθε για πρώτη φορά στην Άρτα το 1968, όταν διορίστηκε στο τότε Γυμνάσιο Θηλέων. Η παρουσίαση του βιβλίου υπήρξε μια εξαιρετική ευκαιρία να ξανάρθει στην πόλη που δίδαξε για πρώτη φορά και να περιπλανηθεί στους δρόμους της νέας Άρτας, όπως με πολλή συγκίνηση ανέφερε.

Παραβρέθηκαν στην εκδήλωση ο βουλευτής Άρτας Δημήτρης Τσιρώνης, οι δήμαρχοι Φιλιππιάδας Δημήτρης Γιολλάσης και Γε-

ωργίου Καραϊσκάκη Νίκος Βασιλάκης, ως εκπρόσωπος του Δημάρχου Αρταίων ο αντιδήμαρχος Βασίλης Γιάπρος, ο αντιπρόεδρος της διευρυμένης κοινότητας Νεραϊδας Βασίλης Μαντέλος, ο πρόεδρος του δημοτικού Συμβουλίου Αρταίων Παναγιώτης Καραγιώργος, ο νομαρχιακός Σύμβουλος Σωτήρης Βασιλάκης, ο πρώην υπουργός Θόδωρος Κολιοπάνος, ο υποψήφιος βουλευτής Γιάννης Παπαλέξης, ο Παντελής Σχιζογιάννης, αστυνομικός διευθυντής Θεόδωρος Ρούτσας, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Κωστήλατας Γιάννης Παπαγιάννης, ο αντιπρόεδρος και ταμίας του Πολιτιστικού Συλλόγου Μενιδίου, ο εκπρόσωπος της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων Κώστας Μπαρμπούτης, πρόεδροι και εκπρόσωποι ομίλων και φορέων. Το σεβασμιότατο εκπροσώπησε ο ιερέας Παντελής Σχιζογιάννης.

Χαιρετιστήριες επιστολές απηύθυναν ο πρόεδρος της διευρυμένης κοινότητας Νεραϊδας Ηλίας Καραγιώργος, ο πρόεδρος του λαογραφικού Ομίλου «Τα Τζουμέρκα» Λάμπρος Ζάχος και ο εκδότης του περιοδικού «Γρεβενοσέλι» Κώστας Χρηστάκης.

Κείμενα διάβασε η Αντιπρόεδρος του Ομίλου Μαρίνα Μητρογιώργου.

Χαιρετισμός του
Δημήτρη Βλαχοπάνου
Προέδρου του Συνδέσμου
Φιλολόγων Ν. Άρτας

Είχα τη χαρά να μοιραστώ μαζί με το Σπύρο αυτή τη γοητεία της γλυκιάς επιστροφής στα παλιά και στα περασμένα. Η πράξη μιας τέτοιας γραφής όπως αυτή του Σπύρου Νεραϊδιώτη κρύβει μέσα της έναν ηρωισμό. Ο συγγραφέας μοιάζει, αλήθεια, με έναν μικρό ήρωα, που βρίσκεται

γαντζωμένος στα σύννεφα της φαντασίας του και του πάθους του. Και περιπλανιέται από σύννεφο σε σύννεφο αναζητώντας να βρει και να αγγίξει την πρώτη ύλη που μας έπλασε και εμφύσησε την εντολή μέσα μας να είμαστε ταυτόχρονα κομμάτι τον άλλων και μοναχικοί οδοιπόροι στα μονοπάτια της σεωτερικής πάλης για τη δικαίωση κάποτε του εγώ μας.

Πολλές φορές συλλογίζομαι τι θα 'μασταν δίχως τους άλλους. Και κάποτε – κάποτε νιώθω πως ήταν μια πολύτιμη και ανεκτίμητη δωρεά η ζωή στο χωριό. Γιατί όλο αυτό το απέραντο χαλί της παράδοσης έχει απλωθεί μέσα μας έτσι σαν να έχει υφανθεί στον αργαλειό του χωριού και σαν να κάθισαν πάνω του και να 'παν ιστορίες και παραμύθια γενιές και γενιές του χωριού. Κι ίσως η απλότητα και η φυσικότητα – μια φορά κι έναν καιρό – των ανθρώπων, η συντροφικότητα και η αλληλεγγύη μπορεί να 'ναι αγαθά που τα συνάντησε κανείς στα χωριά μόνο ή στα χωριά πιο πολύ και στον αγώνα τους να επιβιώσουν και να δώσουν μια νότα χαράς στη ζωή τους. Είναι πολύ αισιόδοξο το μήνυμα που στέλνει ο Σπύρος. Γιατί δεν κάνει μια απλή καταγραφή που παραπέμπει σε μελέτες και έρευνες γραφείου. Ο Σπύρος κουβαλά μέσα του ζωντανή την παράδοση, γιατί είναι κομμάτι της, είναι μέρος της παράδοσης, περισσότερο ασφαλώς απ' ό,τι μπορεί να 'μαστε εμείς. Κι ό,τι κάνει δεν το κάνει από χρέος προς αυτή, αλλά από τη βαθύτερη ανάγκη του να ξαναπεί τα τραγούδια του γάμου, να ξαναβρεί τα τραγούδια του πανηγυριού, να θυμηθεί τα τραγούδια της χαράς και της πίκρας. Κι έτσι το βιβλίο δεν είναι παρά ένα ξέσπασμα της ψυχής, ένας αυθόρμητος καημός που

Κατάμεστη η αίθουσα του Μ.Φ. ΣΚΟΥΦΑΣ.

Πλημμύρισε από Τζουμερκιώτικη παράδοση, την Πέμπτη το βράδυ 9 Οκτώβρη, η αίθουσα του Μ.Φ. ΣΚΟΥΦΑΣ. Εκατοντάδες Αρτινοί είχαν την ευκαιρία να ταξιδέψουν στα περασμένα και να «ξυπνήσουν» μέσα τους ήχους και στίχους των τραγουδιών που κόσμησαν ποικίλες κοινωνικές εκδηλώσεις του παρελθόντος και συνόδευσαν αμέτρητες στιγμές της ατομικής και συλλογικής ζωής.

Μέσα σε μια κατανυκτική και φιλική ατμόσφαιρα έγινε η παρουσίαση του νέου βιβλίου που έγραψε ο Σπύρος Νεραϊδιώτης και κυκλοφόρησε αυτές τις μέρες από τις Αρτινές εκδόσεις «Εντύπωση» για λογαριασμό του Λαογραφικού Ομίλου «Τα Τζουμέρκα». Ο τίτλος του βιβλίου είναι «ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ (τραγούδια και μελίσματα – θύμησης και νόστοι)». Πρόκειται για μια καταγραφή και μια αποτύπωση όχι μόνο των τραγουδιών που ακούγονταν, κατά κύριο λόγο, στα πανηγύρια και στους γάμους των Τζουμέρκων και της υπόλοιπης Ελλάδας, αλλά και των εξαιρετικών εικόνων που ταυτίστηκαν μαζί τους, όπως αυτές τις συγκράτησε η συλλογική μνήμη και τις κατέστησε μέρος της ύπαρξής μας. Η εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου τελούσε υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Άρτας και οργανώθηκε από το Σύνδεσμο Φιλολόγων Ν. Άρτας, το Λαογραφικό Όμιλο «Τα Τζουμέρκα» και το Μ.Φ. Σύλλογο «ΣΚΟΥΦΑΣ».

Για το βιβλίο μίλησαν ο γιατρός

Οι παρουσιαστές του βιβλίου Κ.Κωσταβασιλίας, Π. Στασινός, Γ. Καπώνης και δίπλα η ζυγιά του Γ. Ζιάκου.

Ο Σπύρος Νεραϊδιώτης υπογράφει το βιβλίο του.

Στο χώρο της υποδοχής του κοινού.

Ο Σπύρος Νεραϊδιώτης.

ηχεί τη βαθιά συλλογική επιθυμία να ξαναζήσουμε κάποτε όλα αυτά που δεν τα χορτάσαμε ή δεν προλάβαμε να τα ζήσουμε όπως τους έπρεπε.

Το ξέρουμε πως το ποτάμι δε γυρίζει ξανά πίσω. Κι ούτε θα ήταν ωφέλιμο. Να πάμε μπροστά θέλουμε. Αλλά αυτό το μπροστά φέρνει βαθιά στην ψυχή μας ανησυχία και φόβο. Που γίνεται δυνατότερος όταν δεν έχει κανείς από πού να πιαστεί. Μα σαν έχεις προγόνους και σαν έμαθες τα τραγούδια τους κι ακουρμάστηκες τον κρυφό ψίθυρό τους, μπορείς να 'σαι βέβαιος για κάθε σου βήμα. Γιατί είναι πολύ στέρεα και δυνατά τούτα τα εδάφη που τα 'φτιαξαν με τον ιδρώτα τους, με το δάκρυ τους, το τραγούδι τους και το μοιρολόι τους οι άνθρωποι εκείνοι που έκαναν τον πόνο των άλλων πόνο δικό τους, δική τους και τη χαρά τους, και την έχθρα τους ακόμη.

Μπορεί κάποτε το μέλλον να αφινιδιάσει τον άνθρωπο. Και μπορεί τούτος ο άνθρωπος να ψάχνει αντιστύλια, για να μπορέσει να κρατηθεί μέσα σε τίποτε ισχυρούς κλυδωνισμούς όπου θα δοκιμάζεται και θα ταλαντεύεται. Κι ίσως τότε ψάξει πολύ περισσότερο απ' ό,τι ψάχνουμε εμείς σήμερα για να βρει τους παλιούς συντρόφους και τις παλιές αλάνες, για να πάρει από εκεί τις δυνάμεις που θα 'χει ανάγκη. Κι είναι βέβαιο τότε πως το βιβλίο «Ανατολικά των Τζουμέρκων» του Σπύρου Νεραϊδιώτη θα του φανεί ένας καλός σύμβουλος κι ένα χρήσιμος φίλος και σύντροφος.

Η Σοφία Κασελούρη, παρουσιάστρια του προγράμματος.

Χαιρετισμός από την Ελένη Γ. Τσακάλου.

Χαιρετισμός από τον Δημήτρη Βλαχοπάνο.

1^ο Συνέδριο Προβληματισμού και Συμπερασμάτων

Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι τα νέα παιδιά της ορεινής μας πατρίδας συζητούν για τα προβλήματα και το μέλλον των χωριών μας. Χαρακτηριστική η φωτογραφία από το καφενείο της Νεράιδας όπου ο Βλησάρης Χύτας, η Νάντια Μαντέλου (κόρη του συνεργάτη της «Φωνής» Θωμά Μαντέλου), ο Λεωνίδας Οικονόμου και η Κατερίνα Καρακώστα ενημερώνονται από τη «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» τόσο για την πορεία του συνεδρίου όσο και για άλλα τοπικά θέματα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΗΛΙΑ

«Οι δρόμοι που μας πάνε στα παλιά μας φέρνουν πιο κοντά στον εαυτό μας»

Δ.Τ.: Κωνσταντίνα, μίλησέ μας για τη σχέση σου με το χωριό. Ποιο κίνητρο σε οδηγεί σήμερα να μπεις μπροστά και να σηκώσεις τη σημαία του προβληματισμού για το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας;

Κ.Η.: Το χωριό μου είναι ένας τόπος απλόχερα προικισμένος, που μαγεύει με το τοπίο, τους θρύλους, τις παραδόσεις, την ανθρώπινη ζεστασιά και τη γλυκύτητα των κατοίκων του.

Επισκέφτηκα το χωριό μου, το Αρματωλικό, αυτό το καλοκαίρι – οι δρόμοι που μας πάνε στα παλιά μας φέρνουν πιο κοντά στον εαυτό μας – κι η σκέψη μου γέμισε απ' τα καλοκαίρια μου σ' αυτό.

Το σεντούκι των αναμνήσεών μου απ' αυτό το φυλάω σα θησαυρό, πολύτιμο στο ταμείο της ψυχής μου, όλα αυτά τα χρόνια. Με χορταίνει και που το έχω. Το φυλάω κλειστό αλλά εκείνο ξεχειλίζει, κάτι σα μαγικό... Γιατί εκεί είναι κλεισμένα χρώματα, θύμησες, μυρουδιές... Δέντρα καταπράσινα, νερά κρύα, πλακόστρωτα καλντερίμια, παραμύθια της γιαγιάς Φωτεινής, η λάμπα πετρελαίου – το φως της και οι σκιές του στους τοίχους του παλιού σπιτιού – μοσχομυριστό φαγητό και ζυμωτό ψωμί στη γάστρα, η πρώτη αγάπη, η πρώτη φιλία, οι πρώτες βόλτες, το πανηγύρι το Δεκαπενταύγουστο, ο χορός στην πλατεία του χωριού...

τόση ομορφιά!

Το μυστικό κάλεσμα και η νοσταλγία για τα παραπάνω, η ευθύνη της φύλαξης της παρακαταθήκης που κληρονόμησα, το χρέος της μετάδοσης όσων έχω γευτεί εκεί σαν παιδί, η μεταλαμπάδευση των βιωμάτων μαζί με τη γνώση των προβλημάτων που ταλανίζουν το χωριό μου αλλά και τα χωριά της ορεινής πατρίδας γενικότερα αποτελούν για μένα το ισχυρότερο κίνητρο της συμμετοχής μου σ' αυτό το συνέδριο.

Δ.Τ.: Το κοινό Συνέδριο των έξι χωριών μας, μπορεί να βοηθήσει και κάθε χωριό μεμονωμένα; Τι όφελος θα έχει κάθε χωριό ξεχωριστά από το Συνέδριο αυτό;

Κ.Η.: Ο ορεινός όγκος των έξι χωριών μας δεν είναι το πρόβλημά τους, είναι ο εν δυνάμει πλούτος τους. Τα βουνά είναι η ιστορία και η παράδοσή τους, ο πολιτισμός και η ταυτότητά τους. Σ' αυτά άνθρωποι, ιστορία, παράδοση και περιβάλλον αποτελούν μια αδιάρρηκτη ενότητα και κατά την αποψη μου αυτή είναι η ειδοποιός διαφορά για τη μεγιστοποίηση οποιουδήποτε οράματος και ενός απλού σχεδίου ανάπτυξης.

Το ερώτημα είναι: Έχει δικαίωμα κάθε χωριό στην ανάπτυξη; Πρέπει να επιταχυνθεί και σε ποιες κατευθύνσεις; Τι είδους ανάπτυξη

«σ' αυτό το 1^ο Συνέδριο, θα γνωριστούμε οι άνθρωποι των έξι χωριών και θα ξεκινήσει ένας γόνιμος διάλογος που μόνο οφέλη μπορεί να φέρει στα χωριά της ορεινής πατρίδας μας»

θέλουμε για κάθε χωριό; Το συνέδριο θα δώσει λύσεις, θα αποτελέσει αφορμή για προβληματισμό και σκέψη για το ποιο θα είναι το μέλλον των χωριών μας;

Οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη δεν μπορεί να υπάρξει σε κοινωνικό κενό, έτσι στηριζόμενοι σ' αυτή τη βασική αρχή, θα προτείνουμε ρεαλιστικά και πραγματικά προγράμματα που θα στηρίζουν τη ζωή σε κάθε χωριό, θα ανεβάσουν το επίπεδο διαβίωσης, θα διαμορφώσουν ένα πεδίο ανάπτυξης της κοι-

νωνικής ζωής και αναψυχής σε κάθε χωριό ξεχωριστά.

Τα προβλήματα είναι κοινά, μεγαλύτερα ή μικρότερα, εντονότερα ή μη, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε χωριού, οι στόχοι είναι κοινά, οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και δράσεις κοινές αλλά και ο στόχος το κάθε χωριό να αποκομίσει οφέλη λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τα οποία θα προσδιορίσουν τόσο τις δυσκολίες όσο και τους τρόπους δράσεις, τις αναπτυξιακές κινήσεις, τις συνεργασίες ίσως με άλλα χωριά, είναι σκέψη και προβληματισμός μας. Άλλωστε σ' αυτό το 1^ο Συνέδριο, θα γνωριστούμε οι άνθρωποι των έξι χωριών και θα ξεκινήσει ένας γόνιμος διάλογος που μόνο οφέλη μπορεί να φέρει στα χωριά της ορεινής πατρίδας μας – μεμονωμένα και ξεχωριστά για το καθένα απ' αυτά.

Δ.Τ.: Ποιοι είναι οι στόχοι του συνεδρίου που σχεδιάζεται;

Κ.Η.: Πριν μήνες δέχτηκα ένα τηλεφώνημα: «Είμαστε μια ομάδα νέων ανθρώπων, καταγόμαστε απ' τα χωριά της Κοινότητας Νεράιδας, και έχουμε ένα όραμα...». Ήταν η λέξη κλειδί για μένα, γνωρίστηκα με τα υπόλοιπα παιδιά της σημερινής οργανωτικής επιτροπής, καταθέσαμε τις σκέψεις, τους προβληματισμούς μας για το αύριο των χωριών μας και το όραμα σιγά σιγά γίνονταν δυνατότερο. Ξέρουμε ότι αυτό το 1^ο Συνέδριο δε θα δώσει λύσεις αμέσως, δεν θα αλλάξουν όλα προς το καλύτερο αύριο...

Στόχος μας είναι:

- Η επαφή και γνωριμία των ανθρώπων της ορεινής μας πατρίδας
- Προβληματισμός - δημόσια κατάθεση και προβολή σκέψεων, θέσεων, ιδεών, προτάσεων, προγραμμάτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής και το ξαναζωντανάμα των χωριών μας.
- Εντοπισμός προβλημάτων
- Να μεταβάλλει το μειονέκτημα της γεωγραφικής θέσης σε συγκριτικό πλεονέκτημα ανάπτυξης, με νέους όρους και προϋποθέσεις.
- Να γονιμοποιήσει ένα δημιουργικό - πολυδιάστατο - ουσιαστικό και πρακτικά αποτελεσματικό διάλογο για να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί ένα ρεαλιστικό και τολμηρό πρόγραμμα ανάπτυξης.
- Να πάει σε βήθος χρόνου

ώπου να δοθούν ρεαλιστικές λύσεις – όσο μακρύνει κι αν είναι ο δρόμος και να μη γίνει μόνο καταγραφή των προβλημάτων και αφορμή για κουβε-ντούλα.

• Να αναπτύξει τη δυναμική του ώστε να ξεπεραστούν οι όποιες δυσκολίες.

ΟΡΑΜΑ, ΠΙΣΤΗ, ΓΝΩΣΗ, ΤΟΛΜΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ
ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ

«Απαραίτητη η ύπαρξη και σύσφιξη σχέσεων των νέων των χωριών μας»

Δ.Τ.: Πηνελόπη, πριν από ένα χρόνο εσείς που αποτελείται σήμερα αυτή την ομάδα δημιουργίας για τον τόπο μας ήσασταν άγνωστοι μεταξύ σας. Πόσο σημαντική είναι για την ορεινή μας πατρίδα η σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ της νέας γενιάς των έξι χωριών μας;

Π.Κ.: Για την παλαιότερη γενιά υπήρχε ένα δέσιμο των ατόμων που μένανε στην ίδια πόλη, έχοντας σαν βάση τον

«Η ιδέα του συνεδρίου δημιούργησε ένα δίκτυο μεταξύ νέων ατόμων από τα χωριά και θα υπάρχει για αρκετό καιρό»

κοινό τόπο καταγωγής είτε αυτός ήταν από την Νεράίδα είτε από Κορυφή, Αετό κτλ., υπήρχε ένα άτυπο δίκτυο μέσα από συλλόγους, μέσα από αθλητικές δραστηριότητες ή άλλες εκδηλώσεις. Σήμερα στην νεότερη γενιά δεν υπάρχει αυτό, ιδίως εφόσον δεν υ-

Οι πρωταγωνιστές του Συν

«Το Σάββατο 13 Δεκεμβρίου 2008 και ώρα 9:00 στο ξενοδοχείο Τιτάνια στην Αθήνα, θα διεξαχθεί το πρώτο συνέδριο προβληματισμού για το παρόν και το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας...»

Μια ομάδα νέων ανθρώπων από τα χωριά Αετός, Αρματωλικό, Κορυφή, Λαφίνα, Νεράιδα και Παχτούρι που συναποτελούν τη Διευρυμένη Κοινότητα Νεράιδας, πήρε την πρωτοβουλία να διοργανώσει για πρώτη φορά ένα συνέδριο για να αναδείξουν τη διαφορετική πραγματικότητα των χωριών του ορεινού όγκου της Ελλάδας...»

Συνεντεύξεις
στο Δημήτρη Τσάκαλο

Έτσι ξεκινάει το πρώτο δελτίο τύπου μιας ομάδας νέων ανθρώπων της ορεινής μας πατρί-

δας οι οποίοι γνωρίστηκαν μέσα από το blog <http://rahtouri.blogspot.com/> και η κοινή τους μεγάλη αγάπη για τα έξι χωριά της κοινότητάς μας τους οδηγεί στη διενέργεια αυτού του ιστορικού και ασυνήθιστου για τον τόπο μας ανταμώματος στο κέντρο της Αθήνας. Μια συνάντηση για κουβέντα, για προβληματισμό, για την ανταλλαγή απόψεων σε ότι αφορά το μέλλον των χωριών μας.

Ποιοι είναι όμως αυτοί οι νέοι της ορεινής μας

πάρχει επαφή καν με την ορεινή πατρίδα. Η νέα γενιά σπάνια έρχεται στο τόπο καταγωγής του -ίσως για λίγες μέρες-, σπάνια κοντά σε συλλόγους του ίδιου του χωριού... πόσο ακόμα να ασχοληθεί με τα άλλα χωριά.

Κρίνεται λοιπόν, κατά την γνώμη μου, απαραίτητη η ύπαρξη και σύσφιξη σχέσεων καταρχήν πρώτα στο κάθε χωριό ειδικά των νέων για να μπορέσει να υπάρξει και με τα άλλα. Αυτή είναι η μαγιά για οποιαδήποτε συνεργασία ή οποιοδήποτε δίκτυο συνεργασίας.

Η ιδέα του συνεδρίου δημιουργήσε ένα δίκτυο μεταξύ νέων ατόμων από τα χωριά της Δ.Κ. Νεράιδας- εντός και εκτός της οργανωτικής επιτροπής- που θα υπάρχει για αρκετό καιρό, έστω και άτυπα και είναι το πιο σημαντικό που θα μείνει.

Δ.Τ.: Αναπτύχθηκε ένα δίκτυο συνεργασίας μεταξύ των έξι χωριών στην Κοινότητά μας. Πιστεύετε ότι χρειάζεται η επέκταση αυτού του δικτύου συνεργασίας και στις άλλες περιοχές;

Π.Κ.: Νομίζω ότι αυτή η προσπάθεια έπρεπε να γίνει στα πρώτα χρόνια της δημιουργίας της κοινότητας. Θα βλέπαμε περισσότερα πράγματα και αποτελέσματα των προσαθειών αυτών. Στο "παραπέντε" λίγα πράγματα μπορούν να γίνουν, από την άλλη βέβαια "ποτέ δεν είναι αργά" και ίσως αυτό να γίνει η πρώτη προσπάθεια άλλων που θα έρθουν... έστω και αν ανήκουμε σε ένα ευρύτερο δήμο.

Δ.Τ.: Τι να περιμένουν οι

Από αριστερά, η Ελένη Τσακάλου, η Σταυρούλα Παπαβασιλείου και η Πηνελόπη Καρακώστα προσφέρουν πολλά για την επιτυχία του πρώτου ιστορικού συνεδρίου της ορεινής μας πατρίδας

συνδημότες μας στην ορεινή πατρίδα από αυτό το συνέδριο;

Π.Κ.: Ο καθένας ας εισπράξει όσα περισσότερα μπορεί, ας το δει σαν μια γιορτή, σαν μια εκδήλωση, θα ακούσει πράγματα που ίσως να ξέρε. Δεν θα δοθούν μαγικές λύσεις, δεν υπάρχουν λύσεις που να μπορούν να δοθούν από εμάς. Το συνέδριο δεν γίνεται για να προσφέρει λύσεις αλλά να θέσει θέματα και καταστάσεις. Ίσως να μην δώσει κάτι καινούργιο αλλά μόνο και μόνο η προσπάθεια αυτή είναι αυτό που αξίζει.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΠΕΛΕΚΑΝΗΣ

«το Συνέδριο αποτελεί την αφετηρία ενός γενικότερου διαλόγου για τα χωριά μας και το μέλλον τους»

για το παρόν και το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας

εδρίου μιλάνε στη «Φωνή»

πατρίδας που αποτελούν την οργανωτική επιτροπή και που βγαίνουν μπροστά και μας καλούν στις εργασίες αυτού του τόσου σημαντικού για τον τόπο μας συνεδρίου; Είναι η Ελένη Τσάκαλου, ο Χρήστος Γ. Τσάκαλος και ο γράφον Δημήτρης Τσάκαλος από τον Αετό, η Κωνσταντίνα Ηλία από το Αρματωλικό, η Πηνελόπη Καρακώστα και η Σταυρούλα Παπαβασιλείου από τη Νεραίδα, ο Νίκος Κατσαρός, ο Βαγγέλης Πελεκάνης και η Λίλα Οικονόμου από το Παχτούρι.

Τις δικές μου απόψεις και προβληματισμούς για το μέλλον του τόπου μας τις έχετε παρακολουθή-

σει για χρόνια τώρα μέσα από τη «Φωνή». Τώρα μιλούν αυτά τα παιδιά που βγαίνουν μπροστά και δημιουργούν για τα έξι χωριά μας. Μαζί τους πρέπει να στρατευθούμε όλοι όσοι αγαπάμε τον τόπο μας. Ο καθένας με τον τρόπο του να συνδράμει έτσι ώστε να μην απογοητευτούν και από τις προσπάθειες αυτές να βγει κερδισμένη η πολύπαθη ορεινή μας πατρίδα.

Η «Φωνή της Ορεινής μας Πατρίδας» μέσα από τις στήλες της τους δίνει το βήμα να μιλήσουν για όλα αυτά τα οράματά τους! Να μιλήσουν σήμερα για το αύριο του τόπου μας.

Πρώτος στόχος του συνεδρίου είναι να γνωριστούν μεταξύ τους οι νέοι των χωριών μας. Αυτός ο στόχος επιτυγχάνεται και όλοι όσοι είχαμε αυτή την ιδέα είμαστε απόλυτα ικανοποιημένοι. Στην πλατεία του Παχτούριου διακρίνονται από αριστερά: Η Πηνελόπη Καρακώστα (Νεραίδα), η Νάντια Μαντέλλου (Νεραίδα), η Σταυρούλα Παπαβασιλείου (Νεραίδα), ο Παναγιώτης Λιβαθούπουλος (Παχτούρι), η Ελένη Τσάκαλου (Αετός), η Βάσω Τσιούνη (Παχτούρι) και η Λίλα Οικονόμου (Παχτούρι).

Δ.Τ.: Βαγγέλη πως προέκυψε η ιδέα του συνεδρίου;

Β.Π.: Η ιδέα του Συνεδρίου προήλθε αυθόρμητα, θα έλεγα, στα πλαίσια μιας γενικότερης συζήτησης για τα χωριά μας. Έγινε κατανοητό, είτε μέσω προσωπικών συζητήσεων, είτε μέσω ηλεκτρονικών συνομιλιών στο διαδίκτυο, ότι υπάρχουν αρκετά κοινά προβλήματα για όλα τα χωριά της Διευρυμένης Κοινότητας Νεραίδας. Τα ζητήματα αυτά, καθώς και τις προτάσεις για ταχόν επίλυσή τους, σκεφτήκαμε ότι θα είναι δυνατό να παρουσιαστούν από τους νέους ανθρώπους της περιοχής μας σε ένα Συνέδριο. Η κοινότητα βρήκε την ιδέα θετική και μας βοήθησε στην πραγματοποίησή της.

Δ.Τ.: Γιατί το συνέδριο γίνεται στην Αθήνα και όχι στην Ορεινή μας Πατρίδα; Ποιος ο λόγος της επιλογής της Αθήνας σαν χώρος του πρώτου Συνεδρίου; Μιλάτε για πρώτο συνέδριο, θα έχουμε και δεύτερο;

Β.Π.: Επιλέξαμε την Αθήνα σαν τόπο διεξαγωγής του Συνεδρίου για το λόγο ότι οι περισσότεροι δημότες και συγχωριανοί κατοικούν το χειμώνα στην πρωτεύουσα. Στην Αθήνα δραστηριοποιούνται και πολλοί νέοι άνθρωποι, τους οποίους θα μπορούσαμε να πλησιάσουμε και να ζητήσουμε τη βοήθειά τους και τις α-

πόψεις τους για το Συνέδριο.

Οπωσδήποτε, ένα Συνέδριο κοντά στα χωριά μας, σε μία πόλη σαν τα Τρίκαλα, έχει μια διαφορετική υπόσταση για τον τόπο και στέλνει ένα μήνυμα ότι βρισκόμαστε, όσο το δυνατό, πιο κοντά στα χωριά. Ο λόγος, όμως, που επιλέχθηκε η Αθήνα είναι καθαρά πρακτικός. Είναι ευκολότερο στην Αθήνα να γνωριστούμε και να ελάθουμε σε επαφή με όσο το δυνατό περισσότερα άτομα που κατ'εξοχή είναι από τα χωριά και είναι ευαισθητοποιημένα με την περιοχή.

Θα ήμουν πολύ ικανοποιημένος εάν το πρώτο αυτό Συνέδριο έδινε το έναυσμα για περισσότερη ανάλυση των ζητημάτων και περισσότερη επεξεργασία από ειδικούς πλέον ανθρώπους. Σε αυτή την περίπτωση, το πρώτο Συνέδριο αποτελεί την αφετηρία ενός γενικότερου διαλόγου για τα χωριά μας και το μέλλον τους, που μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω ενός δεύτερου Συνεδρίου με πιο εξειδικευμένες αναλύσεις. Δε θα ήταν καθόλου άσχημα αν ένα δεύτερο τέτοιο Συνέδριο γινόταν στα χωριά μας το καλοκαίρι.

Δ.Τ.: Εσύ που έχεις την μεγάλη εμπειρία από ιατρικά συνέδρια. Μίλησε μας για τη διαδικασία, πως δηλαδή θα αρχίσει, πως θα τελειώσει, τι θα μεσολαβήσει, πως θα βγουν τα συμπεράσματα;

Β.Π.: Το συνέδριο θα έχει

την τυπική μορφή ενός Συνεδρίου, όπου θα ξεκινήσει με το μήνυμα της οργανωτικής επιτροπής, που θα παρουσιάσει το λόγο για τον οποίο γίνεται. Θα ακολουθήσουν κάποιες σύντομοι χαιρετισμοί της κοινότητας ή και κάποιων καλεσμένων και στη συνέχεια θα περάσουμε στην παρουσίαση των 19 θεμάτων που έχει επιλέξει η οργανωτική επιτροπή. Θα υπάρχουν ακόμα κάποιες προβολές βίντεο με αναφορά στους μόνιμους κατοίκους ή και κάποια προβολή ντοκιμαντέρ.

Το πιο ενδιαφέρον μέρος της συζήτησης, πιστεύω, θα είναι το τέλος, όπου οι ομιλητές θα κάνουν αυτό που λέμε «στρογγυλό τραπέζι» και θα συνοψίσουν τη συζήτηση που έγινε, θα κάνουν κάποιες προτάσεις προς την Κοινότητα και τους φορείς και θα δώσουν το κάλεσμα και την πρόσκληση για περαιτέρω συνεργασία πάνω στα ζητήματα που συζητήθηκαν. Σε αυτή τη φάση, οι άνθρωποι που θα παρακολουθούν το Συνέδριο θα μπορούν να κάνουν κάποιες σύντομες ερωτήσεις ή παρεμβάσεις προς την οργανωτική επιτροπή, για να συζητηθούν.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί και να διευκρινιστεί, ότι η οργανωτική επιτροπή και οι ομιλητές δεν είναι οι άνθρωποι που θα δώσουν λύσεις στα ζητήματα που θα συζητηθούν, ούτε οι εξειδικευμένοι αναλυτές για την περιοχή. Οι ομιλητές και η οργανωτική επιτροπή είναι άνθρωποι που καταγράφουν και παρουσιάζουν τα θέματα με τη δική τους κρίση.

Υπό αυτό το πρίσμα πρέπει να γίνει και η συζήτηση του «στρογγυλού τραπέζιου» όπως και οι παρεμβάσεις των συμμετεχόντων στο Συνέδριο στη διαδικασία αυτή. Το Συνέδριο δεν είναι μορφή λαϊκής συνέλευσης, όλων των χωριών, είναι μια τελείως διαφορετική διαδικασία. Αλλοίμονο αν σε όλα τα συνέδρια συμφωνούσαμε απόλυτα με τους εισηγητές.

Το Συνέδριο μπορεί να δώσει αφορμές για γενικότερο διάλογο και να δώσει και κάποιες κατευθύνσεις για αυτόν. Το αναφέρω αυτό για να μη γίνει κάποια παρεξήγηση ότι οι ομιλητές έχουν έτοιμες απαντήσεις για όλα ή ότι έχουν κάποια πολιτική γραμμή που θα υπερασπιστούν. Οποιαδήποτε παρέμβαση – αν έχει τεκμηρίωση και σχετίζεται με τα θέματα του Συνεδρίου – θα συζητηθεί και αν κάποια ερω-

τήματα δε μπορούν να απαντηθούν, θα παραπεμφθούν για επεξεργασία στους αρμόδιους, μέσω της Κοινότητας ή θα αποτελέσουν θέματα ενός δεύτερου συνεδρίου.

ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΚΑΛΟΥ

«Τα χωριά μας άντεξαν στο διάβα του χρόνου από την αλληλοϋποστήριξη και την αλληλοβοήθεια των ανθρώπων τους».

Δ.Τ.: Ελένη, πως προέκυψε η θεματολογία του συνεδρίου; Πιστεύεις ότι προσεγγίζει ολόκληρο το φάσμα του προβληματισμού για το μέλλον του τόπου μας. Θα έχουμε χειροπιαστά αποτελέσματα ή για μια ακόμη φορά ομιλίες μόνο για τη θεωρία;

Ε.Τ.: Η Οργανωτική Επιτροπή σε συνεργασία με τους ομιλητές κατέληξε στην υπάρχουσα θεματολογία του συνεδρίου κατόπιν μελέτης. Οι πέντε άξονες καλύπτουν το φάσμα του προβληματισμού των έξι χωριών της Διευρυμένης Κοινότητας Νεραίδας και της ευρύτερης περιοχής. Προσπαθήσαμε τα θέματα τα οποία θα παρουσιαστούν στις 13 Δεκεμβρίου να αναλύουν τις βασικές ανάγκες και τα προβλήματα που παρατηρούνται στη περιοχή μας αναλύοντας τη παρούσα εικόνα, αλλά και να προτείνουν ενδεικτικούς τρόπους για την επίλυσή τους στο μέλλον. Η περιγραφή του παρόντος με απτά στοιχεία αποτελεί σαφώς ευκολότερο εγχείρημα εν συγκρίσει με το εγχείρημα των προτεινόμενων λύσεων για την

μελλοντική πορεία του τόπου μας. Εκεί όμως κρύβεται και η μεγαλύτερη πρόκληση του συνεδρίου. Για πρώτη φορά στην ιστορία της περιοχής, άνθρωποι με καταγωγή από τα χωριά μας που δεν ανήκουν σε κάποιο φορέα, έχουν τη δυνατότητα να μιλήσουν για τους προβληματισμούς τους, τις ανησυχίες τους και για όλα όσα έχουν οραματιστεί για το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας. Η βαρύτητα αυτών των ομιλιών έγκειται στο ότι βασίζονται στο συναίσθημα, στην αγωνία και το προβληματισμό για τη πορεία αυτών των έξι χωριών. Μέσα από τα λόγια τους κρούουν το κώδωνα του κινδύνου για ένα τόπο που αργοσβήνει στο πέρας του χρόνου και σταδιακά αποτελεί για όλους εμάς ένα αμιγώς παραθεριστικό θέρετρο. Κατά συνέπεια, θα ήταν άδικο να μιλάμε για ένα συνέδριο όπου θα αναπτυχθούν θεωρίες επί των θεωριών αλλά για ένα συνέδριο όπου για πρώτη φορά θα ακουστούν συλλογικά οι φωνές μας, με χειροπιαστά στοιχεία και προς όλες τις κατευθύνσεις.

Δ.Τ.: Ποιο είναι το κοινό σημείο αναφοράς για τα έξι χωριά, για ένα συνέδριο; Είναι πιο πολλά τα κοινά ζητήματα των χωριών μας, από τα ζητήματα του κάθε χωριού ξεχωριστά;

Ε.Τ.: Το γεγονός ότι τα έξι χωριά ανήκουν γεωγραφικά στην ίδια περιοχή, αυτόματα υπαγορεύει ότι αντιμετωπίζουν και τα ίδια ακριβώς προβλήματα. Η έλλειψη ουσιαστικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η φθίνουσα κτηνοτροφική παραγωγή, η συνεχής εγκατάλειψη των μόνιμων κατοίκων με συνέπεια την ερήμωση, η μηδενική οικονομική ανάπτυξη και η ανύπαρκτη περιβαλλοντολογική προστασία είναι ζητήματα που αφορούν όλα τα χωριά και όχι μεμονωμένα κάποια. Το κοινό λοιπόν σημείο αναφοράς τους για ένα συνέδριο είναι ότι αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα τα οποία εάν δε ληφθούν συνειδητά υπόψη και δεν αντιμετωπιστούν, θα οδηγήσουν στην ολοκληρωτική τους ερήμωση. Κάθε χωριό στη σημερινή εποχή αντιμετωπίζει ακριβώς ότι αντιμετωπίζουν και τα γειτονικά. Οι διαφοροποιήσεις είναι ελάχιστες, τις γνωρίζουμε όλοι μας και είμαι σίγουρος ότι οι άνθρωποι του κάθε χωριού χωριστά θα φροντί-

σουν για την επίλυση των εσωτερικών αυτών ζητημάτων. Τα από κοινού όμως, απαιτούν και τον από κοινού προβληματισμό και την από κοινού εξεύρεση λύσεων. Θα χρησιμοποιήσω τη φράση ενός εκ των συμπατριωτών μας τον οποίο και θα ακούσετε να μιλάει στο βίντεο που θα προβληθεί στο συνέδριο και περιλαμβάνει συνεντεύξεις των μόνιμων κατοίκων: «Να τους

«Απώτερος στόχος αυτού του συνεδρίου είναι να εισακούσουν οι αρμόδιοι φορείς τους προβληματισμούς και τις αγωνίες μας αλλά και να λάβουν στα σοβαρά υπόψη τις λύσεις που έχουμε να προτείνουμε»

πείτε εδώ είναι χωριά και έχουν πολλά προβλήματα' και θα συμπληρώσω, τα χωριά αυτά άντεξαν στο διάβα του χρόνου από την αλληλοϋποστήριξη και την αλληλοβοήθεια των ανθρώπων τους.

Δ.Τ.: Πιστεύετε ότι οι αρμόδιοι φορείς (κοινότητα, νομαρχία, περιφέρεια κλπ) θα λάβουν υπόψη τους τα αποτελέσματα των εργασιών του Συνεδρίου; Πώς θα γίνει γνωστό τι συζητήθηκε και τι προτάθηκε; Ποιες οι σκέψεις σας για την εκμετάλλευση των προτάσεων και των ιδεών που θα προταθούν από ένα τέτοιο Συνέδριο;

Ε.Τ.: Η ιδέα του συνεδρίου προέκυψε από μία έκρηξη συναισθημάτων νέων ανθρώπων που κατάγονται από τα χωριά της Διευρυμένης Κοινότητας Νεραίδας. Απώτερος στόχος αυτού του συνεδρίου είναι να εισακούσουν οι αρμόδιοι φορείς τους προβληματισμούς και τις αγωνίες μας αλλά και να λάβουν στα σοβαρά υπόψη τις λύσεις που έχουμε να προτείνουμε. Ευελπιστούμε λοιπόν, ότι η κοινότητα, η νομαρχία και η περιφέρεια θα ευαισθητοποιηθούν από αυτή την ενέργεια και θα δείξουν το ανάλογο ενδιαφέρον. Καθώς οι εργασίες της προετοιμασίας και της διεξαγωγής είναι διαφανείς, όλες οι ομιλίες και οι παρουσιάσεις θα διατηρηθούν στα πρακτικά του συνεδρίου.

Παντελής Τσάκαλος και Πηνελόπη Καρακώστα: Ανταλλαγή σκέψεων, απόψεων και προβληματισμών για το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας.

1^ο Συνέδριο Προβληματισμού και Συμπερασμάτων

Συνέχεια από τη σελ 10

Κατά συνέπεια οποιοσδήποτε θελήσει να μάθει για το τι συζητήθηκε και τι προτάθηκε θα έχει τη δυνατότητα να ανατρέξει στα πρακτικά. Αυτό είναι το ένα σκέλος το οποίο όμως προδιαθέτει την ιδιωτική πρωτοβουλία. Το άλλο σκέλος είναι η δημοσίευση των εργασιών και η προώθησή τους προς τις αρμόδιες τευθουσες. Η οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου θα φροντίσει ώστε οι εργασίες και τα συμπεράσματα αυτής της συλλογικής προσπάθειας να γίνουν γνωστά και γιατί όχι, ίσως και να οδηγήσουν σε ένα δεύτερο συνέδριο.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ

«Μέσα από το συνέδριο θέλουμε να συγκινηθεί και να αφυπνιστεί το ανθρώπινο δυναμικό του τόπου μας».

Δ.Τ.: Χρήστο, το Συνέδριο έχει και ομιλητές από γειτονικές μας περιοχές. Νομίζετε ότι τα προβλήματα της περιοχής των χωριών μας, εξαρτώνται άμεσα και από τις εξελίξεις σε άλλες περιοχές; Πώς θα μπορούσαν να συντονιστούν οι φορείς ανάμεσα στις διάφορες περιοχές, αν ισχύει κάτι τέτοιο, ώστε να προβάλλουν κοινές προτάσεις;

Χ.Τ.: Οι εξελίξεις άλλων περιοχών επηρέασαν σημαντικά την περιοχή μας, εάν το κοιτάξουμε σε βάθος χρόνου, τα

«Το συνέδριο δε θα δώσει λύσεις ούτε θα εξαφανίσει τα προβλήματα «δια μαγείας»»

προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα τα χωριά μας είναι αποτέλεσμα των ιστορικών και κοινωνικών εξελίξεων που συμβαίνουν στην ευρύτερη περιοχή των Τρικάλων και του Ελλαδικού χώρου. Η περιοχή μας συνεπώς, είναι αυτονόητο ότι θα δεχθεί επιρροές από εξελίξεις και γεγονότα άλλων περιοχών.

Για να είμαι πιο κατανοητός και σαφής, θα αναφερθώ σε κάποια παραδείγματα που επηρέασαν τις εξελίξεις στην περιοχή μας και στο παρελθόν και στο παρόν. Ένα πολύ γνωστό και τρανταχτό παράδειγμα, είναι η ερήμωση των χωριών μας. Από που ξεκίνησε αυτό το αίτιο; Μα φυσικά είναι αποτέλεσμα, του φαινομένου της αστυφιλίας που παρατηρήθηκε έντονα στις

αρχές τις δεκαετίας του 1950 στην χώρα μας και οδήγησε στη συσσώρευση του αγροκτηνοτροφικού πληθυσμού των χωριών μας, στα μεγάλα αστικά κέντρα. Έτσι παρατηρήθηκε το φαινόμενο τα χωριά μας πληθυσμιακά να συρρικνωθούν και να γεράσουν. Άλλο παράδειγμα είναι η διοικητική πολυδιάσπαση του χώρου, με αποτέλεσμα τη μη ύπαρξη συνοχής και ενιαίας λειτουργίας, η ανεπαρκής επικοινωνία και σύνδεση μεταξύ των υποπεριοχών του ορεινού όγκου, η ανισομερής ανάπτυξη μεταξύ των ορεινών και των πεδινών οικισμών με πληθυσμιακές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις.

Όποιες και να είναι οι εξελίξεις, επηρεάζουν σημαντικά τη περιοχή μας είτε είναι στον οικονομικό τομέα, είτε το διοικητικό, πολιτικό και περιβαλλοντολογικό. Κάποιες με αρνητικό αντίκτυπο και κάποιες με θετικό. Με βεβαιότητα μπορούμε να παραδεχτούμε, ότι μόνο οι αρνητικές εξελίξεις μας έχουν επηρεάσει και πολύ ελάχιστα οι θετικές. Η ζυγαριά προβλημάτων - ωφελημάτων μας δείχνει ότι το βάρος των προβλημάτων υπερτερεί έναντι των ωφελημάτων. Το συμπέρασμα που μπορεί να βγει, είναι ότι τα προβλήματα ανεξάρτητα από τα αίτια και τις εξελίξεις που τα δημιουργούν, χρειάζονται κοινή αντιμετώπιση από όλους τους φορείς που δραστηριοποιούνται στη περιοχή μας. Μέσα από θεσμούς και αρμοδιότητες μπορούν να συνεργαστούν αρμονικά και να παράγουν έργο, μέσα από ένα γόνιμο και αποτελεσματικό διάλογο μπορούν να ανταλλάξουν απόψεις και σκέψεις και να υποβάλλουν κοινές προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων του τόπου. Εκτίμησή μου είναι, ότι είναι το πρώτο βήμα που πρέπει να γίνει. Εάν πετύχει, τότε μπορούμε να προχωρήσουμε στη διεύρυνση συνεργασιών και με φορείς διαφόρων περιοχών. Είναι μια απαραίτητη ενέργεια την οποία επιβάλλουν οι εξελίξεις και τα γεγονότα, αρκεί να υπάρχει η θέληση. Χειροπιαστό παράδειγμα είναι ότι το συνέδριο γεννήθηκε μέσα από την συνεργασία ανθρώπων από διαφορετικά χωριά και περιοχές, οι οποίοι ήταν άγνωστοι μεταξύ τους μέχρι χθες. Τι τους ένωσε; Η κοινή διαπίστωση αυτών των ανθρώπων είναι, ότι αντιλήφθηκαν ότι τους ενώνουν πολλά περισσότερα από όσα τους χωρίζουν. Είναι μια εξέλιξη, που οδηγεί το δρόμο για να υποβληθούν οι προτάσεις και να παρθούν οι αποφάσεις για τη λύση των προβλημάτων.

Δ.Τ.: Πότε θα χαρακτηριθούν επιτυχείς οι εργασίες αυτού του συνεδρίου; Εκπλήξεις να περιμένουμε;

Χ.Τ.: Πιστεύω ότι ήδη έχουμε μια πρώτη επιτυχία και αυτή είναι ότι διοργανώνεται το 1ο Συνέδριο της Ορεινής Πατρίδας από νέους που δεν έχουν καμία ιδιότητα και από διαφορετικά χωριά. Η επιτυχία έγκειται στο ότι υπάρχει κοινός κώδικας επικοινωνίας και ανταλλαγή απόψεων και σκέψεων για το παρόν και το μέλλον των χωριών μας. Ακόμα μια σημαντική έκφανση του συνεδρίου θα είναι να συκινηθεί και να αφυπνιστεί το ανθρώπινο δυναμικό του τόπου μας και να δημιουργηθεί η συμμετοχική κοινωνία στα χωριά μας.

Το τετράημερο της 28ης Οκτωβρίου η Πηνελόπη Καρακώστα, η Σταυρούλα Παπαβασιλείου και η Ελένη Τσακάλου επισκέφθηκαν πολλούς από τους κατοίκους της ορεινής μας πατρίδας κι ετοίμασαν ένα βίντεο-ντοκιμαντέρ που θα προβληθεί στο συνέδριο. Αυτή η επαφή των παιδιών με τα προβλήματα των μόνιμων κατοίκων των χωριών μας δεν μπορεί παρά να χαρακτηριστεί ως γεγονός για τον τόπο μας. Στις φωτογραφίες διακρίνονται να μιλούν στην κάμερα: Ο Παναγιώτης και η Ελένη Σιαναβέλη (1), ο Δημήτρης Καρανάσιος (2), ο Ηλίας Τσάκαλος (3), ο Χαρίλαος Χονδρός με τα τρία παιδιά του (4), η Παναγιώτα Χονδρού (παπαδιά) (5).

Το συνέδριο δε θα δώσει λύσεις ούτε θα εξαφανίσει τα προβλήματα «δια μαγείας», αλλά έχει σαν σκοπό να κάνει γνωστές τις σκέψεις των ανθρώπων που αγαπάνε τον τόπο τους. Θα προβάλλει τα έξι χωριά που μέσα από το πέρας του χρόνου διατήρησαν την αυθεντικότητα τους και θα τονίσει ότι ακόμα ζουν και αναπνέουν. Επιπλέον, ένα από τα συμπεράσματα του θα είναι ότι πρέπει να συμβάλουμε κατά το μέγιστο όλοι εμείς που καταγόμαστε από αυτή τη περιοχή, ώστε οι αρμόδιοι να συγκινηθούν και να ευαισθητοποιηθούν. Τέλος, πιστεύουμε ότι θα αναδείξει και θα προβάλλει μια όμορφη γωνιά της ελληνικής γης με απaráμιλλες φυσικές ομορφίες και προσοδεικτικούς κατοίκους.

Στην ερώτηση που μου θέτεις Δημήτρη, εάν θα υπάρχουν εκπλήξεις στο συνέδριο η απάντησή μου είναι ότι βεβαίως και θα υπάρχουν. Υπομονή μέχρι τις 13/12/2008 λοιπόν.

Δ.Τ.: Εσείς, οι νέοι της ορεινής μας πατρίδας που βγαίνετε σήμερα μπροστά, πιο μήνυμα στέλνεται στους συνδημότες των έξι χωριών μας;

Χ.Τ.: Το μήνυμά μας είναι ότι εμείς οι νέοι θέλουμε να μοιραστούμε τις ανησυχίες μας με όλους τους συμπατριώτες μας ανεξαρτήτως ηλικίας. Πιστεύουμε ότι όλοι μαζί και ενωμένοι μπορούμε να βρούμε κοινές προτάσεις και εφικτές λύσεις για τα χωριά μας. Ευελπιστούμε λοιπόν ότι θα έρθουν στο συνέδριο όλοι και θα ακουστούν αυτές οι σκέψεις που θα διατυπωθούν από όλους όσους συμμετέχουν. Θέλουμε να αγκαλιάσουν αυτή την προσπάθεια που γίνεται και να γίνει πλέον θεσμός καθώς είναι αναγκαία η βοή-

θεια όλων και η υποστήριξη. Κάθε προσπάθεια που γίνεται για την περιοχή μας θα πρέπει να επικροτείται και όχι να επικρίνεται. Δεν έχουμε τη πολυτέλεια να κάνουμε μικροπολιτική αντιπολίτευση στα προβλήματα των χωριών μας, πρέπει όλοι να συνεργαστούμε και να βοηθήσουμε ώστε πλέον να ατενίζουμε με αισιοδοξία το μέλλον του τόπου μας.

ΛΙΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

«Το Παχτούρι του μέλλοντος δεν θα ήθελα να θυμίζει Ελάτη ή Περούλι»

Δ.Τ.: Λίλα τι σημαίνει για εσένα το χωριό; Ποιο είναι το όραμά σου για το Παχτούρι του μέλλοντος;

Λ.Ο.: Στο Παχτούρι βρίσκεται ένα μεγάλο μέρος των αναμνήσεών μου. Είναι τα παιδικά μου χρόνια κοντά στην γιαγιά και στον παππού. Είναι οι παιδικές φίλιες που κρατά-

νε ακόμα και σήμερα και στιγμές που θα με συντροφεύουν πάντα. Αν και παιδί της πόλης τα καλοκαίρια στο χωριό έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην δια-

μορφωση της προσωπικότητάς μου. Μου δίδαξαν την αγάπη για την φύση και την ανάγκη για συνέχεια μιας κληρονομιάς εθίμων του τόπου κατ'αγωγής μου. Το χωριό μου έδωσε την ευκαιρία να νιώσω το συναίσθημα του πώς είναι να αγαπάς και να λαχταράς να βρεθείς σε έναν τόπο.

Το Παχτούρι του μέλλοντος δεν θα ήθελα να θυμίζει Ελάτη ή Περούλι.

Οραματίζομαι ένα χωριό που στην πρώτη ματιά θα βγάζει την παράδοση και την ιστορία που κρύβει στα χαλάσματα των παλιών πετρόχτιστων σπι-

τιών. Ένα χωριό που σε μερικά χρόνια θα ήθελα να δω τις καμινάδες του να καπνίζουν τον χειμώνα.

Έναν τόπο που θα προνομάσει ακόμα περισσότερους συνταξιούχους αλλά και νεότερους ανθρώπους που με νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες θα μπορέσουν να στήσουν μία κοινωνία τέτοια που να μπορεί να υποστηρίξει την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και να συντηρήσει

για το παρόν και το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας

4

5

στην καλύτερη ποιότητα διαβίωσης των ιδίων των κατοίκων.

Όχι όμως ένα τουριστικό θέρετρο με μόνο γνώμονα το κέρδος, καταπατώντας τις παραδόσεις και περιβαλλοντολογικές ιδιαιτερότητες του τόπου.

Ουτοπικό; Ίσως ναι, στο χέρι μας όμως είναι να το παλέψουμε.

Δ.Τ.: Το ότι δε ζει κάποιος στα έξι ορεινά αυτά χωριά, μόνιμα, πιστεύετε ότι είναι πρόβλημα στο να σκεφτεί και να προτείνει πράγματα για την περιοχή;

Λ.Ο.: Πρόβλημα δεν θα έλεγα. Σίγουρα κανένας από εμάς, τα παιδιά της πόλης δεν μπορούμε να γνωρίζουμε σε

βάθος τις αντιξοότητες διαβίωσης γιατί δεν τις έχουμε ζήσει. Επισκεπτόμαστε όμως συχνά τα χωριά μας και κάθε φορά ανακαλύπτουμε τα τρωτά σημεία. Είτε από προσωπική εμπειρία είτε από συζητήσεις με μεγαλύτερους.

Δεν θα θέλαμε οι προτάσεις μας να παρεξηγηθούν και να φανεί ότι ήρθαμε ξαφνικά σαν σούπερ ήρωες να μεταμορφώσουμε τα χωριά, ούτε θέλουμε να παραγκωνίσουμε το έργο των παππούδων μας. Θέλουμε απλά να δείξουμε ότι είμαστε και εμείς εδώ, ότι δεν μας ενδιαφέρουν μόνο οι 5 μέρες του Αυγούστου και προσπαθούμε να δούμε πιο μακριά.

Είναι μια καλή αρχή λοιπόν να μάθουμε ακόμα περισσότερα, να αξιολογήσουμε τα γε-

γονότα και τον καινούργιο χρόνο να μπορούμε όλοι μαζί δυναμικά και ενεργά στην υλοποίηση των προτάσεων – ιδεών που θα τεθούν στο συνέδριο.

Δ.Τ.: Τα νέα παιδιά γιατί θα πρέπει να έρθουν και να παρακολουθήσουν αυτό το συνέδριο;

Λ.Ο.: Θα χαιρόμουν ιδιαίτερα αν έβλεπα την γενιά των 20+ να παρακολουθεί το συνέδριο. Και ενώ πριν από 10 χρόνια δεν ενδιαφερόμουν για τα κοινά και είναι λογικό όλα αυτά να τους φαίνονται παράξενα ή ίσως και «χαζά». Αυτό φάνηκε και από την μη συμμετοχή τους στο blog. Όμως στο συνέδριο αυτό θα έχουν την ευκαιρία να γνώσουν τους προβληματισμούς μας, να ακούσουν τις προτάσεις μας για ένα καλύτερο αύριο στα ξεχασμένα αυτά ορεινά χωριά.

Θα τους δοθεί η ευκαιρία να

Όλα ξεκίνησαν μέσα από το blog <http://pahtouri.blogspot.com/> στο οποίο καθημερινά συζητούνται πολλά θέματα που αφορούν την ορεινή μας πατρίδα. Εκεί γεννήθηκε η ιδέα του πρώτου συνεδρίου προβληματισμού και συμπερασμάτων της ορεινής μας πατρίδας και στη συνέχεια άρχισε να συζητιέται σε τακτικές συναντήσεις των νέων που έλκουν την καταγωγή τους από τα έξι χωριά της κοινότητάς μας. Στη φωτογραφία, μία από αυτές τις συναντήσεις στο ξενοδοχείο KARAVEL στην Αθήνα όπου διακρίνονται από αριστερά: ο Δημήτρης Τσάκαλος, ο Βαγγέλης Πελεκάνης, ο Χρήστος Τσάκαλος, η Ελένη Τσακάλου, ο Παντελής Τσάκαλος, ο Ηλίας Προβόπουλος, η Πηνελόπη Καρακώστα και η Σταυρούλα Παπαβασιλείου.

γίνουν κριτές των γεγονότων και όχι απλοί θεατές των επί χρόνια επαναλαμβανόμενων καταστάσεων. Θέλουμε οι νεότεροι να μας ακούσουν και να τους ακούσουμε, να μας στηρίξουν ενεργά σε αυτή την προσπάθεια που γίνεται για τα χωριά μας.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

«Η κοινότητα πρέπει να εκμεταλλευτεί τα οφέλη του συνεδρίου»

Δ.Τ.: Νίκο, ήδη ο τοπικός τύπος των Τρικάλων δέχτηκε με ενθουσιασμό την είδηση αυτού του συνεδρίου. Όσο θα περνάει ο καιρός θα αποσολήσει και τα ΜΜΕ των Αθηνών. Πώς σκοπεύετε να διαχειριστείτε τη δημοσιότητα που θα λάβει το συνέδριο; Υπάρχει πλάνο;

Ν.Κ.: Νομίζω ότι αυτή την ερώτηση περί πλάνου και διαχείρισης της όποιας δημοσιότητας θα υπάρξει, θα έπρεπε να την κάνεις προς την κοινότητα.

Η διοικούσα αρχή του τόπου πρέπει να εκμεταλλευτεί τα οφέλη που τυχόν θα υπάρξουν.

Για να μην πω, πως θα έπρεπε ήδη να έχει σκεφτεί με ποι-

«Με ευχαριστούν όλα αυτά που γίνονται και έχουν επίκεντρο τα χωριά μας»

όν τρόπο ακόμα θα επιδιώξει να «απατησει», από τους αρμόδιους, έχοντας ως «όπλο» τον «ντόρο» που γίνεται για πρώτη φορά για τα μέρη μας.

Όταν βγαίνει κάτι στο φως, όταν γίνεται κάτι γνωστό σε ευρύτερο κοινό, αποκτά υπόσταση, βγαίνει από τη αφάνεια και έχει έτσι την δυνατότητα να σταθεί στα πόδια του, να φωνάξει παρών. Θα φέρω ένα παράδειγμα, που λόγω των ημερών που ζούμε νομίζω θα γίνει πιο εύκολο κατανοητό σε όλους.

Ο τόπος με το συνέδριο ανέβασε τις μετοχές του. Εμείς ως οργανωτική επιτροπή κάναμε την «διαφήμιση», «πουλάμε» το προϊόν προς τα έξω.

Τώρα για τον αν η μετοχή της ορεινής πατρίδας κάνει limit up ή limit down, άπτεται στους περαιτέρω χειρισμούς της «εταιρείας», δηλαδή της κοινότητας.

Σαφώς και έχουμε περισσότερα από τα περίφημα 15 λεπτά δημοσιότητας που αναλογούν στον καθένα στην ζωή του όπως έλεγε και ο Γουόρχολ, ωστόσο «αίλιμονο αν μείνουμε μόνο σε αυτά».

Δ.Τ.: Πώς θα μπορούσατε να

ενεργοποιήσετε και άλλους ανθρώπους στην πρώτη αυτή παρέα προβληματισμού για την περιοχή; Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι;

Ν.Κ.: Απλά το ελπίζω. Για να γίνει κάτι χρειάζεται αρκετή δόση ...τρέλας και η απαραίτητη χημεία σε αυτούς που έχουν μια ιδέα, ένα όραμα.

Όλα αυτά υπήρξαν στη συγκεκριμένη περίπτωση και έτσι κυριολεκτικά από το πουθενά βρεθήκαμε όχι μόνο να μιλάμε για συνέδριο αλλά να το βλέπουμε κιάλας να πραγματοποιείται στη πράξη.

Ίσως με την υλοποίησή του βρεθούν και άλλοι συνεχιστές μιας «παρέας» προβληματισμού. Πάντως δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να συμμετάσχω σε «εκστρατεία» ενεργοποίησης άλλων ανθρώπων, αφού θεωρώ ότι ο καθένας αποφασίζει για τον εαυτό του.

Δ.Τ.: Τι σε ενθουσιάζει περισσότερο από όλη αυτή την προσπάθεια;

Ν.Κ.: Θα προτιμούσα τη λέξη με ευχαριστεί. Με ευχαριστούν όλα αυτά που γίνονται και έχουν επίκεντρο τα χωριά μας.

Επίσης με ευχαριστεί η δημιουργία γνωριμιών και ανθρώπων που ενώ τόσα χρόνια ήταν... δίπλα, φαινότουσαν τόσο μακριά. Και περισσότερο από όλα θα με ευχαριστήσει αν κατορθώσει το συνέδριο να βάλει ένα λιθαράκι στο καλύτερο μέλλον που προσδοκούμε όλοι, για τα μέρη μας.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

«Η Ορεινή μας Πατρίδα είναι για μένα το σημείο αναφοράς»

Δ.Τ.: Σταυρούλα εσύ είσαι η εκπρόσωπος τύπου του συνεδρίου, με την επιφόρτιση και της προβολής του από τα ΜΜΕ.

Ειλικρινά, ενθουσιάζομαι όταν βλέπω νέους ανθρώπους όπως εσύ και τα άλλα παιδιά, να εργάζονται με πάθος, με ανιδιοτέλεια και με αστείρευτη αγάπη για το μέλλον της ορεινής μας πατρίδας.

Πιστεύεις ότι αξίζει τον κόπο, θα βγει κάτι από αυτό το συνέδριο;

Σ.Π.: Φυσικά και αξίζει τον κόπο. Είμαι άλλωστε πολύ χαρούμενη που μπορώ να αξιοποιήσω την επαγγελματική μου ιδιότητα για το σκοπό του συνεδρίου και για το μέλλον των χωριών μας κατ'έπекταση.

Από το συνέδριο, πριν ακόμη αυτό πραγματοποιηθεί,

θεωρώ ότι έχουν προκύψει ήδη πολλά θετικά.

Πρώτα απ'όλα, έγινε η αρχή. Καταφέραμε νέους από διαφορετικά – αλλά με τόσα πολλά κοινά μεταξύ τους – χωριά να βρούμε κοινούς κώδικες επικοινωνίας και να θέσουμε

«ελπίζω ότι τα συμπεράσματα του συνεδρίου θα ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη από όλους τους φορείς»

επί τάπητος τους προβληματισμούς μας για τον τόπο.

Θεωρώ ότι το συνέδριο θα είναι μια ευκαιρία να ανακινηθούν ζητήματα που αφορούν τα χωριά μας και τα οποία παραμένουν στάσιμα εδώ και χρόνια.

Ελπίζω ότι θα λειτουργήσει επίσης ως έναυσμα προβληματισμού και –γιατί όχι– και δράσης για τους συμπατριώτες μας

Δ.Τ.: Τι είναι η Ορεινή Πατρίδα για ένα νέο άνθρωπο που δεν έζησε μεγάλο μέρος της ζωής του εκεί, δεν δραστηριοποιείται επαγγελματικά και κοινωνικά εκεί, αλλά – από την άλλη μεριά – προβληματίζεται με το παρόν και το μέλλον του τόπου αυτού;

Σ.Π.: Όντως, μπορεί να μην έχω γεννηθεί στη Νεράιδα Τρικάλων απ'όπου κατάγομαι, αλλά την έχω αγαπήσει μέσα από τις διηγήσεις του παππού μου και φυσικά μέσα από τις εμπειρίες που ίδια έχω αποκτήσει μέσα από τις συχνότερες επισκέψεις μου στο χωριό.

Είναι, πιστεύω, πολύ δύσκολο να «δεθεί» κανείς με μια τόσο απρόσωπη πόλη όσο η Αθήνα.

Είναι λοιπόν η ομορφιά του τόπου αλλά και των ανθρώπων που γνώρισα στα χωριά μας, αυτό που καθιστά την ορεινή πατρίδα σημείο αναφοράς για μένα, ακόμα και αν δεν δραστηριοποιούμαι επαγγελματικά σε αυτή.

Δ.Τ.: Τα συμπεράσματα πως πιστεύεις ότι πρέπει να τα διαχειριστούν οι φορείς του τόπου μας;

Σ.Π.: Η ερώτηση αυτή με παραπέμπει στους φόβους που είχα, όταν η υλοποίηση του συνεδρίου βρισκόταν σε πολύ αρχικό στάδιο.

Ανησυχούσα, λοιπόν, μήπως όλη η δουλειά που θα κάναμε, κατέληγε να γίνει ένα ακόμη χαρτί στα συρτάρια των τοπικών φορέων ή δυο ακόμψοι ψήφοι στον τοπικό άρχοντα που θα διαχειριζόταν καλύτερα σε επικοινωνιακό επίπεδο την όλη προσπάθεια.

Ο ίδιος αυτός αρχικός προβληματισμός δεν έχει εκλείψει, ωστόσο, θέλω να ελπίζω ότι τα συμπεράσματα του συνεδρίου θα ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη από όλους τους φορείς (κοινότητα, εκκλησία, πολιτιστικοί σύλλογοι, τοπικός τύπος, κ.λπ.).

Απο 'κει και πέρα ο καθένας ανάλογα με τα καθήκοντα με τα οποία είναι επιφορτισμένος οφείλει να ακούσει και να αξιοποιήσει τις προτάσεις των νέων του τόπου.

Το σίγουρο είναι ότι εμείς (η ομάδα δηλαδή της οργανωτικής επιτροπής) δεν σκοπεύουμε να χαριστούμε σε κανέναν και ότι ο καθένας μας από τη δική του σκοπιά θα συνεχίσει να ασκεί εποικοδομητική κριτική.

Οικογένεια Γιώργου Τσάκαλου. Οι γονείς, Γιώργος και Χαρίκλεια και τα παιδιά Αλεξάνδρα, Νίκος, Βαγγελίτσα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Νίκο, το καλοκαίρι στο χωριό, τα Χριστούγεννα στο χωριό, το Πάσχα στο χωριό, τις Αποκριές στο χωριό, με την παραμικρή ευκαιρία στο χωριό. Οι επιχειρήσεις και τα συμφέροντά σου στην Αθήνα. Τι είναι ο Αετός για το Νίκο Τσάκαλο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι οι παιδικές μου αναμνήσεις από ένα κόσμο που κουβαλώ μέσα μου μέχρι σήμερα.

Είναι το φως του ήλιου που πρωτοείδα, που όταν στην Ανατολή του σημάδευε τον ασφένδαμο στη Σκάλα η ώρα ήταν 08.00 ακριβώς για να πάμε στο σχολείο κι όταν σημάδευε την Τσιούμα, ώρα για αλλαγή της κόφτρας για πότισμα.

Είναι η επιστροφή του παππού το βράδυ από τη βοσκή που έφερε πίσω το κομματάκι ψωμιού μπομποτάς που στερήθηκε και δεν έφαγε για να το δώσει στο εγγονάκι του που τον περίμενε πεινασμένο στο ρέμα.

Είναι η φιγούρα της μάνας με τη ρόκα, τον αργαλειό, τη ζαλικά, η αναμονή του πατέρα από την Ξενιτειά, η σάλπιγγα του ταχυδρόμου Νίκου Γούλα στην πλατεία κάθε Τετάρτη και Κυριακή την ίδια ώρα και η λαχτάρα για ένα γράμμα.

Η μυρωδιά της γης στο όργωμα και στη σβάρνα στη Λογγά, οι βουτιές στο ποτάμι στην Πλάκα με όλα τ' άλλα παιδιά. Ο στάλος, ο σκάρος, η στρούγκα, ο τσάρκος, το άρμεγμα, ο θέρρος κάτω από το Αυγουσιότιτικο φεγγάρι και μετά το αλώνισμα.

Τα μοναδικά γλεντζέδικα πανηγύρια με τους λεβέντικους τσάμικους χορούς.

Οι γάμοι με τα αλευρώματα και τα γυρίσματα, το άπλωμα των προικιών της νύφης. Τα βαφτίσια με τα συχαρίκια, τα κάλαντα για μια κουταλιά ζάχαρη, ένα λουκούμι, ένα αυγό.

Η βροντερή φωνή του Μήτρου Τσιουέκα, η σοφία της Βιβλικής μορφής του Μήτσιου Κορδομπούλα, ο θόρυβος από τις κυλισμένες πέτρες του Λάμπρου Καρανάσιου, το σαλάγισμα του Ηλία Καρανάσιου και ο λεβέντικος χορός του αρωματισμένου από τσίπουρο πατέρα μου.

Είναι οι παιδικό μου φίλοι που παίζαμε τριότα εννιάρα και τσελικά, που κλέβαμε καρύδια, σταφύλια και γρετζλά.

Είναι οι αρχές και οι αξίες που μας έδωσαν οι άξιοι δασκαλοί μας, οι γονείς μας και η κοινωνία του χωριού ως μοναδικές αποσκευές στον ασπρόμαυρο υπαντό καρώ τρουβά σαν αφήναμε πίσω το πετράλινο και παίρναμε το δρόμο για την Ξενιτειά για μια καλύτερη τύχη.

Όλα αυτά μου δημιούργησαν ένα πλούτο νοσταλγικών και γλυκών συναισθημάτων, μια απέραντη αγάπη και μια άρρηκτη σχέση με το χωριό.

Στην Αθήνα οι επαγγελματικές υποχρεώσεις πολλές, μεγάλη καθημερινή πίεση, άγχος, κούραση. Η ζωή της πόλης ασφυκτική. Για να ξεκουραστώ κάνω διακοπές και σε άλλα ωραία μέρη της Ελλάδας, ποτέ όμως δεν κλέβω χρόνο από τις διακοπές στο χωριό. Αυτός ο χρόνος είναι ταγμένος για τον τόπο που αγαπάω, που είναι η ψυχή μου. Μόνο εκεί ξεκουράζομαι, εκεί ξενοιάζω. Είναι το καταφύγιό μου, η Ιθάκη μου.

Όταν περνάω τα στενά της Πόρτας, ξεχνώ τα πάντα πίσω μου. Στο χωριό δεν βλέπω τηλεόραση, δεν διαβάζω. Ρουφάω κάθε στιγμή μ' όλες μου τις αισθήσεις τη φύση.

Φορτίζω τις μπαταρίες μου και φεύγω για να ξανάρθω. Ευτυχώς για μένα που αυτά τα συναισθήματα και την αγάπη για το χωριό τα μοιράστηκα με τη γυναίκα μου την Άννα και το γιο μου το Γιώργο που ταυτίστηκαν μαζί μου σ' αυτήν την εγωιστική αδυναμία.

ΕΡ.: Όπως είπα και στην εισήγησή μου κάνουμε μία προσπάθεια να καταγράψουμε τα πρώτα βήματα της γενιάς σου στην Αθήνα. Την επαφή σου με τον πολιτισμό, τα αυτοκίνητα, τις λεωφόρους, τα κέντρα διασκέδασης κλπ. Μέσα από τα μάτια του μικρού Νίκου της δεκαετίας του 1950 μπορείς να μας περιγράψεις την πρώτη γνωριμία με τη μεγαλούπολη; Μπορείς να μας μεταφέρεις ιστορίες και με τα άλλα παιδιά του χωριού;

ΑΠ.: Η πρώτη επαφή με τον πολιτισμό ήταν κάτι το συγκλονιστικό. Πρέπει να σου πω ότι η γενιά μας έζησε και μεγάλωσε μέχρι τα 15 της χρόνια σε πλήρη απομόνωση. Καμία επαφή με τον έξω κόσμο. Ραδιόφωνο δεν υπήρχε. Ρεύμα δεν υπήρχε. Από τη θέση του ήλιου και τις σκιές διαβάσαμε την ώρα και για ξυπνητήρι είχαμε το λάλημα του κόκορα. Όταν στον Ξεριζωμό του '49 βρεθήκαμε στην Πόρτα και αντίκρισα το πρώτο λεωφορείο με τους προβολείς, είπα: Θεέ μου, τι μεγάλη μάτια έχει αυτό το θηρίο!

Έτσι και στην Αθήνα όπου καταλήξαμε οι περισσότεροι απόφοιτοι του δημοτικού του Αετού το 1955. Ξάφνιασμα, σάσισμα, δέος, εντυπωσιασμός. Τα πανύψηλα κτίρια, οι φαρδιές και ίσοι δρόμοι, φώτα πολλά, επιγραφές, τρεχαντήρια, βιτρίνες με άγνωστα εκθέματα.

Εδώ περπατάνε όλοι και τη νύχτα, χωρίς καντήλι. Αυτοκίνητα με τα κλάξον και θόρυβος. Κόσμος πολύς στα Χαυτεία, πάνω κάτω δεξιά αριστερά, σκουντώντας ο ένας τον άλλον. Πού πάνε; Γιατί δεν κρατάνε γκλίτσα, τσαπί, τσιόκι, τρουβά;

Για μερικές εβδομάδες χαθήκαμε μεταξύ μας. Αρχίσαμε να ψάχνουμε ο ένας τον άλλον. Βρεθήκαμε γρήγορα γιατί βοήθησαν τα πόστα των δικών μας καστανάδων που είχαν καταλάβει κάθε γωνιά στο κέντρο της Αθήνας. Από τότε μείναμε αχώριστοι για πολλά χρόνια. Τα Σαββατοκύριακα ατέλειωτες βόλτες στη Λεωφόρο Αμαλίας, στο Ζάππειο, μέχρι το Καλλιμάρμαρο. Την Καθαρή Δευτέρα στου Φιλοπάππου, όπου συναντούσαμε τους δικούς μας με τα καρτσάκια και τα φουγάρα για ένα χωνί ζεστό στραγάλια.

Ανταλλάσαμε επισκέψεις σε κάθε ονομαστική εορτή και γλεντάγαμε όπου υπήρχε γραμιόφωνο για να καταλήξουμε το βράδυ στον έλατο, το γνωστό στέκι των αποδήμων. Εκεί γινόμαστε μια παρέα με Παχτουριώτες, Σκληβενιώτες και Καπρούτες. Τρικουβερτα γλέντια μέχρι το πρωί κάτω από τους ήχους του κλαρίνου του Καρακώστα και του Γιαούζου.

Παράλληλα μπαίνοντας στο Γυμνάσιο έπρεπε να κάνουμε μια σοβαρή επέμβαση στον εαυτό μας. Σίγουρα ήμασταν χωριατόπαιδα με ότι αυτό σημαίνει. Προφορά, εμφάνιση, συνήθειες, συμπεριφορές. Ν' αλλάξουμε τον εαυτό μας για να συνταιριάσουμε με το περιβάλλον. Να αποκλιτιστοποιηθούμε γρήγορα και να εγκλιματιστούμε.

Εγώ προσωπικά, αυτή την προσπάθεια αλλαγής την αισθάνθηκα έντονα. Επί πολλά χρόνια έκρυβα μέσα μου

Ο ΝΙΚΟΣ Γ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΚ ΒΑΘ

Πολλά είναι τα ταξίδια στο χρόνο που κάναμε μέσα από τις σελίδες ετούτης της εφημερίδας, της «Φωνής της Ορεινής Πατρίδας». Ο στόχος μας είναι να ξυπνήσουν οι μνήμες των παλαιών, να μάθουν οι νέοι, να καταγράψουμε πτυχές του παρελθόντος και να αναδείξουμε πρόσωπα που με το ανάστημά τους, για πολλές δεκαετίες, ίσκιωσαν τα χωριά μας.

Συνέντευξη
στο Δημήτρη Τσάκαλο

Επειδή την ιστορία του κάθε τόπου τη γράφουν οι άνθρωποι έχει ενδιαφέρον το ταξίδι μας στο χρόνο γιατί έτσι μπορούμε να κρατήσουμε έντονη τη φλόγα του παρελθόντος που θα μας φωτίζει για την ασφαλή πορεία μας στο μέλλον. Και στα δικά μας μικρά χωριά όλα όσα έχουν διαβεί, μικρά ή μεγάλα γεγονότα, πρέπει να καταγραφούν μέσα από τις διηγήσεις των πρωταγωνιστών τους.

Στο χωριό, σ' αυτές τις μικρές τοπικές μας κοινωνίες που σήμερα μαстиζονται από την εγκατάλειψη και την ερήμωση, είμαστε όλοι μια οικογένεια. Και όλοι εμείς που πρωτανοίξαμε τα μάτια μας δίπλα στα πουρναρόριζα, που νιώσαμε στο μέτωπο το τρυφερό χάδι από τα ροζιασμένα χέρια του βιοπαλεστή πατέρα, που ο ήλιος μας πρωτακούμπησε τυλιγμένους με τα μάλλινα υπαντά μέσα στην ίδια σαρμανίτσα, όλοι εμείς που πρωτοείδαμε το φεγγάρι να προβάλλει μέσα από τις αγριεμένες βουνοκορφές της Σκάλας και του Κατσιαούνα, δεν μπορούμε παρά να είμαστε αδέρφια.

Αδέρφια ήταν πάντα όλα τα παιδιά του χωριού. Αδέρφια στο χωριό, αδέρφια και στην πόλη όταν πήραν το δρόμο της Ξενιτιάς για την αναζήτηση της καλύτερης ζωής.

Ο Αετός ΤΟ ΚΑ η Ιθα

Πολύ θα 'θελα να κάτσω σήμερα στο καλο (Γιώργου Σωτηράκ'), το Βάιο Τσάλο (Λάκη τ' Γιώργου Νίκου), το Γιά τον Αποστόλη Γλαβά, τον Σωτήρη Τσάκαλο και όλη τη των πρώτων που εγκατέλειψαν ορ στην Αθήνα.

Θα το ήθελα πολύ για να ξυπνήσω ψω ιστορίες του ταξιδιού τους από μείνουν ανεξίτηλες από το πέρασμα στην Αθήνα.

Να μιλήσω για τη νοσταλγία τους τρικουβερτα γλέντια τους στο ετήσιο Παρασκευής. Για τις καλύβες και τ

Νεολαία του Αετού στην Αθήνα. Όρθιοι (από αριστερά): Σωτήρης Τσάκαλος, Περικλής Τσάκαλος, Νίκος Τσάκαλος, Αποστόλης Γλαβάς, Γιώργος Τσάκαλος. Καθιστοί (από αριστερά): Χρήστος Λ. Καρανάσιος, Νίκος Καρανάσιος, Πάνος Τσάκαλος, Παντελής Τσάκαλος.

δυο εαυτούς. Το χωριατόπαιδο που δεν ήθελα να απαρνηθώ, και το σύγχρονο νεολαίο της Αθήνας που μου επιβάλλονταν Ξαφνικά.

Ήταν μια δύσκολη ισορροπία γιατί με ανάγκαζε να μην λέω ότι ο πατέρας μου είναι καστανάς αλλά ότι έχει... μπουτικί ξηρών καρπών. Έπρεπε να ακούω Beattles & Rolling Stones αντί για Καρακώστα και Βούκια.

Αργότερα, όταν ωρίμασα και τα κατάρφα επαγγελματικά και κοινωνικά, επικράτησε μέσα μου το χωριατόπουλο και θεωρώ τον εαυτό μου ευλογημένο για την καταγωγή μου, για τον Αετό μου, για τη ζωή που έζησα στο χωριό, για τα γλέντια στα πανηγύρια, στους γάμους και στον έλατο με τις αδερφές μου Βαγγελίτσα και Αλεξάνδρα, τα Ξαδέρφια μου, τους φίλους μου.

ΕΡ.: Μίλησέ μας για τη νοσταλγία, για εκείνα τα ιστορικά πανηγύρια που σήνατε εσείς και η γενιά σου στο χωριό με τον Αετό. Τι έχει αλλάξει σήμερα στο χωριό μας και στους ανθρώπους του σε σχέση με το χτες; Είναι όπως θα το ήθελες; Τι σε χαροποιεί και τι σε λυπεί σήμερα στο χωριό και την ευρύτερη περιοχή μας; Μίλησέ μας για τον Αετό των επόμενων γενιών;

ΑΠ.: Κάθε Ξενιτεμένος χρεώνεται με τη δική του προσωπική νοσταλγία. Εξαρτάται από το πόσο βαθιές επιρ-

πέτρας και της πλάκας για το σκέπασμα. Όλοι μαζί στη δέση, στα αυλάκια, στην αθημωιά. Όλοι μαζί για τα ορφανά κορίτσια να παντρευτούνε πρώτα. Εί! όταν αποχωρίζεσαι μια τέτοια αγαπημένη κοινωνία η νοσταλγία είναι πολλαπλά βασανιστική.

Γ' αυτό στην Ξενιτιά κρατήσαμε την επαφή μας, να συζητούμε τους καθημούς και τους πόθους μας, να μαθαίνουμε νέα από το χωριό μας.

Η νοσταλγία μάς συγκέντρωνε στις 26 Ιουλίου κάθε χρόνου στο πανηγύρι. Ήταν μεράκι ο χορός και το Ξεφάντωμα, ανάταση λεβεντιάς, εξαύλωση. Όλοι μια αγκαλιά τραγουδούσαμε και χορεύαμε μέχρι να βγει ο ήλιος και να κλείσουμε με το «τώρα τα πουλιά, τώρα τα χελιδόνια».

Κερνάγαμε με απλοχεριά τα όργανα με τις οικονομίες που αποταμιεύαμε όλο το χρόνο γι' αυτό το σκοπό. Μας έκαναν το κέφι, μας εξαντλούσαν επί τρεις ημέρες ακούραστοι.

Όταν φεύγαμε κάναμε ρεφενέ για τα έξοδα της επιστροφής. Δεν μας ένοιαζε. Είχαμε κάνει το τάμα μας.

Τι άλλαξε; Όλα. Όλα έγιναν μικρά και λίγα. Λίγος κόσμος, λίγη διαμονή, λίγη νοσταλγία, λίγο πανηγύρι (11.30 01.30 παράσταση μπουάτ) έτσι για να μη ξεχνιόμαστε! Για να μην φέρουμε το βάρος της ηθικής αυτοουργίας ότι εμείς καταργήσαμε τις αξίες και τα έθιμα που μας παρέδωσαν οι πρόγονοί μας προς διαφύλαξη.

Τώρα γίναμε ψυχρά φιλικόι τουρίστες χωρίς την ψυχή του ντόπιου, την ομοψυχία που μας χαρακτήριζε, την ανάγκη της παρέας και της συνύπαρξης. Σε λίγο θα θυμίζει ορεινό θέρετρο ενοικιαζόμενων δωματίων με κουζίνα.

Με τη γυναίκα του, Άννα.

Παράθυρο στα περασμένα

Μαραπάδες και μασλάτια

Οι κάτοικοι του χωριού μου, στις δεκαετίες του εξήντα και εβδομήντα του περασμένου (20ου) αιώνα, ένιωθαν έντονη την ανάγκη για κουβέντα. Δεν υπήρχαν βλέπετε ούτε ραδιόφωνα ούτε τηλεοράσεις να ακούσουν ειδήσεις και να μάθουν «νέα». Μόλις συναντούσαν άνθρωπο ή βρίσκονταν σε παρέα εύρισκαν ευκαιρία να

Γράφει ο
Ιωάννης Φ.
Τεντολούρης

νέκδοτα, που λέγονταν για να περάσει η ώρα ή να προκαλέσουν γέλιο. Αυτά ήταν τα «μασλάτια».

Όσο για τα «μασκαρλίκια» ήταν κουβέντες ή ανέκδοτα με άσεμνο περιεχόμενο και τα οποία απέφυγαν μπροστά στα μικρά παιδιά.

Μου έρχονται στο μυαλό μου αρκετές φορές μαραπάδες και μασλάτια που άκουσα μικρός. Μερικά έχουν διδακτικό περιεχόμενο και άλλοι μοιάζουν σαν «ποντιακά» ανέκδοτα. Λέγονταν τις περισσότερες φορές παρενεθικά και μες στην κουβέντα για να επεξηγήσουν ή να τονίσουν κάτι από τα λεγόμενά τους.

Συζητούσαν, ας πούμε, για την τέχνη του «κλεψίματος» κι έλεγαν:

• Σαν εκείνον που πετάλωνε ανάποδα τα μ'λάρια που έκλεψε (οπότε οι διώκτες τους ακολουθούσαν, με βάση τα χνάρια, αντίθετο δρόμο απ' το δικό του).

• Σαν τον τάδε που έβραζε το κρέας κάτω απ' την παραστιά. Είχε δηλαδή σκάψει μια λακούβα στο τζάκι, έβαζε την κατσαρόλα με νερό και κρέας, τη σκέπαζε με μια λαμαρίνα και άναβε φωτιά από πάνω. Έτσι η βράση γίνονταν από πάνω προς τα κάτω.

Άλλοι πάλι μαραπάδες λέγονταν ολόκληροι σαν ιστορίες όπως οι παρακάτω: (Τους αναφέρουμε με κάθε δυνατή συντομία).

1) Ερχόνταν μια φορά απ' την Πύλη μια παρέα. Ανέβηκαν απ' το χάνι του Σίμου στη Λέουσα. Μόλις πήραν το ζυγό προς το Στουρνάρι, τους έπιπασε βροχή. Φορτωμένοι όπως ήταν προσπαθούσαν να βρουν μέρος να μη βραχούν οι ίδιοι και το φόρτωμα. Μα όσο κι αν προσπάθησαν δεν κατόρθωσαν να μη μουσκεφτούν άλλος πολύ άλλος λίγο. Πέρα η μπόρα, ξαναφορτώθηκαν και ξεκίνησαν. Οπότε βλέπουν το Νάσιο, που τον

θεωρούσαν και λίγο χαζούτικο, να είναι στεγνός κατάσπενγος κι απόρησαν. Ρώτησαν να μάθουν πώς τα κατάφερε κι έμεινε στεγνός, ενώ αυτοί έγιναν λούτσα. Και κείνος απάντησε: «Τι, για χαζό με περάσατε να κάτω να βραχώ; Έβγαλα τα ρούχα, τα έβαλα σε μέρος (κοιλωμά) που δεν έπεφτε νερό. Μόλις πέρασε η βροχή, τίναξα το νερό απ' το κορμί κι έβαλα τα ρούχα». Σύμφωνα οι άλλοι απ' την απάντηση. Από τότε ο Νάσιος έγινε μολόμα (δηλ. ιστορία που τη μοιλούσαν όλοι).

2) Πήγαινε ο Κότσιος στην εκκλησιά με την κλίτσα στην ράχη και τα δυο χέρια του από δω και από κει στην κλίτσα. Πήγε να μπει όπως ήταν, μα δεν τον χωρούσε η πόρτα. Ξαναδοκίμασε, τίποτε. Κατεβάζει τότε την κλίτσα, κοιτάει την εικόνα που ήταν ζωγραφισμένη στο πάνω μέρος της θύρας και μουρμουρίζει θυμωμένος: «Άγιε βλές' την κλίτσα; Θέλ'ς να τσακωθούμε; Γιατί δεν μ' αφήν'ς να μπω;». Με κατεβασμένη την κλίτσα μπήκε εύκολα μέσα. Κι ο Κότσιος ξαναμουρμούρισε: «Κι ο Άγιος φοβέρα θέλει» εννοώντας να τον αφήσει να περάσει την πόρτα.

3) Παντρεύτηκε η Μαριγώ κι έμεινε το σπίτι με την πεθερά της. Πήγε να βάλει κάποια σειρά στην κουζίνα, αλλά η πεθερά την αγρίεψε: «Κάτσε στ' αυγά σ' υψούλα μ'». Και κείνη πήρε τα λόγια της μετρητοίς, πήγε στο κοτέτσι, πήρε μερικά αυγά κι έκατσε πάνω τους, σαν κλώσσα. Τα αυγά έγιναν ομελέτα. Την είδε η πεθερά της και της ζήτησε να μάθει τι κάνει εκεί. «Κάθουαι στ' αυγά μ' μάνα μ'».

4) Πήγε το πριγκιπόπουλο να κυνηγήσει στο δάσος. Βρίσκει ένα γέρο να κλαίει. «Γιατί κλαίς;» ρώτησε να μάθει. «Με μάλωσε ο πατέρας μου». «Και πού είναι ο πατέρας σου;» «Λίγο πιο πέρα, κόβει ξύλα». Προχώρησε ο πριγκιπας και συναντάει τον πατέρα του γέρου, ένα γέρο πιο κουτσουνατό και πιο «ζωηρό». Απόρησε

πώς ο πατέρας ήταν περισσότερο καλοστεκούμενος απ' το παιδί. Ζήτησε να μάθει το μυστικό της μακροζωίας και της υγείας του. «Το μυστικό παιδί μου, είναι το τρία, πέντε και τριάντα». Ντράπηκε ο πριγκιπας να ζητήσει εξηγήσεις. Συβέβησε το κυνήγι μα όταν γύρισε στο παλάτι κάλεσε όλους τους σοφούς να του εξηγήσουν το τρία, πέντε, και τριάντα. Προσπάθησαν εκείνοι μα δε βρήκαν τη λύση. Ξεκινάει πάλι το πριγκιπόπουλο και βρίσκει τον κουτσουνατό γέρο. «Τι θέλεις πάλι παιδί μου κι ήλθες;» «Ρώτησα τους σοφούς του παλατιού να μου εξηγήσουν το τρία, πέντε και τριάντα. Δεν μπόρεσαν να βρουν λύση. Γι' αυτό ήρθα σήμερα να μου το εξηγήσεις». Σκέφτηκε λίγο ο γέρος κι είπε: «Το μυστικό παιδί μου να μακροζήσεις και να έχεις καλή υγεία είναι: να τρως ψωμί από τρεις μέρες, να πίνεις κρασί από πέντε χρόνια και να εκτελείς τα συζυγικά σου καθήκοντα κάθε τριάντα μέρες». Οι σοφοί σαν άκουσαν την απάντηση προσπάθησαν να την ερμηνεύσουν. Βρήκαν πως το ψωμί από τρεις μέρες δεν πέφτει βαρύ στο στομάχι, το πεντάχρονο κρασί είναι το καλύτερο γιατί έχει ωριμάσει. Ακόμη ψάχνουν να ερμηνεύσουν το τριάντα.

5) Ένα άλλο πριγκιπόπουλο ήθελε να παντρευτεί μα δυσκολευόταν να διαλέξει νύφη. Πήγε λοιπόν σε ένα γέρο ερημίτη σοφό να ζητήσει τη συμβουλή του. «Σώπα συ να πω εγώ. Σήκω συ να κάτω εγώ, ορίστε αφέντ'» ήταν η απάντησή του ερημίτη. Καλεί συμβούλιο στο παλάτι να εξηγήσουν την απάντηση. Αλλά οι σοφοί του παλατιού δεν μπόρεσαν. Ξαναπήγε λοιπόν, στον ερημίτη και τον παρακάλεσε να του δώσει την ερμηνεία. Κι ο σοφός ερημίτης του έδωσε την εξήγηση. «Αν πάρεις πιο μορφωμένη γυναίκα από σένα θα σου λεί: πάψε εσύ, δεν ξέρεις να πω εγώ. Αν πάρεις πιο πλούσια από σένα, θα σου λεί: δικά μου είναι όλα όσα έ-

χουμε, σήκω εσύ να κάτω εγώ. Αν πάρεις όμως γυναίκα της σειράς σου ή λίγο καλύτερη θα αναγνωρίσει την ανωτερότητά σου και θα λεί ορίστε αφέντη, ότι πεις εσύ».

6) Ο Τσίλ Βαλέχας, με τα πολλά πρόβατα, δάνεισε στο γέρο Ρουστάκα ένα αρκετά σημαντικό ποσό. Μετά από μερικές ημέρες την επιστροφή των χρημάτων. «Ναι, να στα δώσω φίλε, την άλλη εβδομάδα». Πέρασε η εβδομάδα, τίποτε. Περιμένε λίγο ο Τσίλης τίποτε. Τα ξαναζήτησε. «Ναι, να φίλε μου δεν το ξέχασα, την άλλη εβδομάδα θα στα επιστρέψω». Πέρασε η εβδομάδα, τίποτε. Πάλι τα ίδια. Τα ζήτησε, τα ξαναζήτησε κι ο γέρο Ρουστάκας πάντα την ίδια απάντηση έδινε. Κάποιος συμβούλεψε το Βαλέχα να πάρει ένα χαρτί υπογράμμο από το γέρο Ρουστάκα, στον οποίο να λεί ότι του χρωστάει τα χρήματα. Ο Ρουστάκας γράμματα δεν ήξερε. Βρήκε ένα γραμματιζούμενο, τον Πατσινέλη, τον πήρε μαζί του, πήγαν στο γέρο Ρουστάκα και του λεί. «Η μου δίνεις τα χρήματα ή μου υπογράφεις ένα χαρτί που να λεί ότι μου χρωστάς». Συμφώνησε ο Ρουστάκας να υπογράψει το χαρτί, έκλεισε όμως με τρόπο το μάτι στον Πατσινέλη. Παίρνει ο Πατσινέλης γράφει σε ένα χαρτί μερικές αράδες και ο Ρουστάκας το υπογράψε. Πήρε το χαρτί ανακουφισμένος ο Τσίλ Βαλέχας κι έδωσε νέα προθεσμία για την επιστροφή των δανεικών. Πέρασε η προθεσμία και πάει ο τσίλ Βαλέχας στον Αστυνόμο. «Αστυνόμω ο γέρο Ρουστάκας μου χρωστάει χρήματα. Να τον καλέσεις γιατί θα του κάνω μήνυση. Ορίστε έχω και χαρτί που έχει υπογράψει ότι μου χρωστάει». Παίρνει το χαρτί ο Αστυνόμος και τι να δει τι έγγραφο: «Κόκα μπαίνει, κόκα βγαίνει. Τσίλ Βαλέχας δεν καταλαβαίνει. Έχει να λαβαίνει τα αποκούμια του γέρου Ρουστάκα». Δεν ξέρουμε τι συνέβη στη συνέχεια. Έμεινε

όμως στην κουβέντα το «Τσίλ Βαλέχας δεν καταλαβαίνει» και το «έχει να λαβαίνει...»

7) Παντρεύτηκε ο Κώστας τη Γιώτα που τόσο πολύ την ήθελε. Έγιναν τα στέφανα, χορέψαν στο Μεσοχώρι (πλατεία) και πήγαν στο σπίτι του γαμπρού να συνεχισθεί το γλέντι. Πριν ακόμη αρχίσει καλά καλά ο χορός γυρίζει ο Κώστας και λείει στη μάνα του: «Μάνα, μάνα δεν κρατιέμαι. Δώξε τσ' συμπερέρ». Τα πράγματα δύσκολα. Προσπάθησαν και βρήκαν λύση. Με κάποια πρόφαση αποσύρθηκαν για λίγο οι νιόπαντροι. Τακτοποιήθηκε ο Κώστας και συνέχισε κανονικά ο γάμος. Εκείνο που έμεινε στην κουβέντα ήταν: «Σαν τον Κώστα που δεν κρατιέταν να τελειώσει ο γάμος».

8) Αρραβωνιάστηκε ο Λία Μυτούλας και πήγε μια μέρα στα πεθερικά του. «Καλώς ήρθες γαμπρέ. Κάτσε να φάμε. Ότι ζητήσεις στο τραπέζι θα τόχεις». «Θα τόχω, ότι ζητήσω, τον Πατσινέλη, τον πήρε μαζί του, πήγαν στο γέρο Ρουστάκα και του λεί. «Η μου δίνεις τα χρήματα ή μου υπογράφεις ένα χαρτί που να λεί ότι μου χρωστάς». Συμφώνησε ο Ρουστάκας να υπογράψει το χαρτί, έκλεισε όμως με τρόπο το μάτι στον Πατσινέλη. Παίρνει ο Πατσινέλης γράφει σε ένα χαρτί μερικές αράδες και ο Ρουστάκας το υπογράψε. Πήρε το χαρτί ανακουφισμένος ο Τσίλ Βαλέχας κι έδωσε νέα προθεσμία για την επιστροφή των δανεικών. Πέρασε η προθεσμία και πάει ο τσίλ Βαλέχας στον Αστυνόμο. «Αστυνόμω ο γέρο Ρουστάκας μου χρωστάει χρήματα. Να τον καλέσεις γιατί θα του κάνω μήνυση. Ορίστε έχω και χαρτί που έχει υπογράψει ότι μου χρωστάει». Παίρνει το χαρτί ο Αστυνόμος και τι να δει τι έγγραφο: «Κόκα μπαίνει, κόκα βγαίνει. Τσίλ Βαλέχας δεν καταλαβαίνει. Έχει να λαβαίνει τα αποκούμια του γέρου Ρουστάκα». Δεν ξέρουμε τι συνέβη στη συνέχεια. Έμεινε

Υπάρχουν πολλοί ακόμη μαραπάδες που έλεγαν στο χωριό. Δεν θα ήταν άστοχο αν κάποιος ασχοληθεί με το θέμα. Να καταγράψει (μαγνητοφωνήσει) όσους θυμούνται οι ηλικιωμένοι του χωριού.

(Το δείγμα 4 το έλεγε ο Βαγγέλης Καραγεώργος και το 5 ο Κίτσου Κωτούλας. Τα άλλα είναι γνωστά σε όλους. Εδώ αλλάξαμε για ευνοήτους λόγους τα ονόματα των ηρώων).

Λεξιλόγιο περιοχής μας σε περασμένες εποχές

594. Σφρουντζάου: πετάω κάτι μακριά
595. Σαγανεύω: ψάχνω για φαγητό
596. Σακάτης (ο): άρρωστος

Γράφει ο Ηλίας Αθ. Καραθάνος
Νομικός - Ιστορικός - Λογογράφος - Φιλολόγος

597. Σακπή (η): αρρώστια των αλόγων
598. Σακαράκα (η): παλιό κι άχρηστο σπαθί. Μτφ.: για κάθε παλιό
599. Σαράκ' (το): σκώρος
600. Σκαρώνω: σχεδιάζω. Σκαριά (τα): σχέδια
601. Σαλαγάω: καθοδηγώ με φωνές τα ζώα
602. Σαλαμούρα (η): αλμύρα
603. Σαλβάρ (η): ονομασία της τσακάρας από άσπρο μάλινο ύφασμα
604. Σαλβάρ' (το): ξύλο με σουβλερές μύτες στις δύο άκρες που βάζουν στο στόμα νεογέννητων ζώων, ώστε να μη θηλάζουν
605. Σαλβώνω: βάζω το σαλβάρ' στο στόμα ζώων
606. Σαλιώρα (η): πανί που τοποθετείται γύρω από το λαιμό των νηπίων για να μη λερώνουν τα ρούχα τους, όταν τρώγουν προπαντός
607. Σαλταδόρος, -η, -ο: ασταθής στη στάση του
608. Σάμποτ': μήπιος
609. Σαούρα (επίρ.): μεγάλη ησυχία
610. Σαβούρα (η): τ' άχρηστα
611. Σαράι (το): ανάκτορο, μέγαρο
612. Σαργιά (η): Ακαθαρσία που έχουν τα πρόβεια μαλλιά
613. Σεγκαλά (τα): κανονικότητα, τάξη

614. Σάψαλο (το): άνθρωπος εξασθενημένος από γηρατειά ή νόσο
615. Σγκρόνια (τα): πρόχειρα παπούτσια από γουρουνοτόμαρο
616. Σγαράου: ανασκαλεύω
617. Σγρουμπιάζω: κυρτώνω. Μτφ.: πιέζω. Σγρούμπα: κύρτωμα πλάτης
618. Σεργιανάω: περπατώ μόνος. Σεργιάνι: ελεύθερο περπάτημα
619. Σεκλετζιζομ': στενοχωρούμαι. Σεκλέτι ή σεκλέτισμα: στενοχωρία
620. Σιάδ' (το): ίσιωμα, επίπεδο μέρος
621. Σιάζω: τακτοποιώ
622. Σαϊτανάς (ο): δαίμονας
623. Σιακάτ': προς τα κάτω
624. Σαμουρλός, -ή, -ό: μισότρελλος
625. Σιαμούτα (η): ρακί δεύτερης ποιότητας
626. Σιάμπαλος, -η, -ο: απονήρευτος, αθώς, βολικός
627. Σιαπάν': προς τα πάνω
628. Σιαπλαούρας (ο): απεριποίητος
629. Σίβα (η): γκριζόμαυρο ζώο ή μαλλιά
630. Σιβδός (ο): διακαής πόθος, έρωτας
631. Σινί (το): ρηχό ταψί
632. Σιντούκ': κασέλα, μπαούλο
633. Σιουντουλάου: γυρίζω άσκοπα
634. Σκουντουλάου: κάνω νεύμα με "σκούντημα"
635. Σιούτα (η): χωρίς κέρατα ζώο
636. Σιφτές (ο): η πρώτη καταναλωτική πράξη της ημέρας κάποιου μαγαζιού
637. Σχαριάτες (οι): άτομα που αποκόβουν απ' το συμπεθεριό κι έρχονται γρηγορότερα για ν' αναγγείλουν τον ερχομό

- της νύφης στο σπίτι του γαμπρού
638. Σίγνα (η): υπογραφή, περιουσιακή κατάσταση
639. Σάχνα (η): μούχλα. Σαχιάζω: μουχλιάζω
640. Σκαφίδι (το): ξύλινη σκάφη για το ζύμωμα ψωμιού ή λειτουριών
641. Σκαφίδα (η): ξύλινη ή μεταλλική σκάφη για το πλύσιμο ρούχων
642. Σοσόν' (το): βαμβακερή κάλτσα
643. Σκανιάζω: στενοχωριέμαι
644. Σκαπιτάου: εξαφανίζομαι, εκσφενδονίζω
645. Σκαρίζω: βάζω κάτι σε κίνηση, οδηγώ
646. Σκαρφίζω: επινωώ
647. Σκέλος ή Σκέλσμα: βασκανία
648. Σκέντος: ανήσυχος, αυτός που ενοχλεί
649. Σκιάζομι: φοβούμαι
650. Σκιάχτρο (το): ομοίωμα (συνήθως ανθρώπινης μορφής) που φοβίζει. Αυτό που τίθεται στα σπαρτά για να προστατεύει απ' τα πετούμενα και τους αρουραίους
651. Σκιρβελές (ο): παλιάνθρωπος, κακολόγος, βράσφημος, άξεστος
652. Σκλέντζα (η): είδος παιδικού παιχνιδιού
653. Σκλίδα: χερσόβολο από καλαμιές
654. Σκελίδα: κομμάτι σκόρδων
655. Σκόπ' (το): μπαστούνι, ξύλο
656. Σουσουράδα (η): λέγεται μεταφορικά απ' την κυριολεξία που αναφέρεται σε πουλί για το έξυπνο κορίτσι
657. Σκουρδάπ'στ': φιλενάδα ειρωνικά
658. Σκούξιμο (το): κλάμα
659. Σκουσμός (ο): κλάμα

Οικονομική κρίση ή κρίση αξιών;

Βγείτε από τις λιμουζίνες σας και δείτε
την πραγματική εικόνα της κοινωνίας

Την περασμένη εβδομάδα βρέθηκα για ασήμαντο πρόβλημα σε Κρατικό Νοσοκομείο της Αθήνας που εφημέρευε. Δεν φανταζόμουν τόση ταλαιπωρία, τόσες ώρες αναμονής (4.30 μ.μ. – 8.45 μ.μ.). Σε στενούς διαδρόμους που δεν αερίζονταν και που με δυσκολία περνούσαν τα φορεία συνωστίζονταν όλες οι φυλές του Ισραήλ όρθιοι και περιμέναν καρτερικά να 'ρθει η σειρά τους. Τα ασθενοφόρα έφερναν ασταμάτητα τραυματίες από τροχαία ως επί το πλείστον.

Ήρθε η σειρά μου. Μπήκα σε μια τεράστια αίθουσα όπου υπήρχαν άναρχα τοποθετημένα ράντσα με ξαπλωμένους και αποκαμωμένους ασθενείς να βογκούν και να κλαίνε. Οι γιατροί να τρέχουν αλλόφρονες κρατώντας γάζες, σύριγγες, επιδέσμους. Ξέχασα το μικροπρόβλημά μου και ρώτησα το γιατρό που με ανέλαβε: «Έχετε ανθυγιεινά, γιατρέ μου;». «Όχι, βέβαια» μου απαντά κατάχλωμος από την πολύωρη κούραση και τα ποικίλα περιστατικά, σκοντάφτοντας σε κάδους ξέχειλους από ματωμένους επιδέσμους, βαμβάκια και άλλα σύνεργα νοσηλευτικής. Αποτρόπαιο θέαμα. Λυπήθηκα τους γιατρούς που νοσηλευτές που δεν τους αξίζει τέτοια μεταχείριση μετά από τόσους κόπους, που ξόδεψαν τα νιάτα τους για να υπηρετήσουν τον πάσχοντα άνθρωπο. Θυμήθηκα ότι πριν 2-3 χρόνια που ήταν στην επικαιρότητα το θέμα «βαρέα και ανθυγιεινά», κάποιες γραμματείς σε γραφεία υψηλών προσώπων ανήκουστα και στα βαρέα και στα ανθυγιεινά. Η πληροφορία ελέγχεται για την αλήθεια και τα συμπεράσματα δικά σας.

Εκείνο όμως που με σόκαρε ήταν η μεταγωγική ασθενών με χειροπέδες να τους σέρνουν αστυνομικοί. Απογοήτευση, θλίψη. Σκέφτηκα να ρωτήσω τους συνοδοούς αστυνομικούς τι έγκλημα διέπραξαν και πόσο επικίνδυνοι φυγής είναι αλλά το θεώρησα άκαιρο, μάταιο και ίσως ανεπίτρεπτο. Εγκληματικότητα σίγουρα υπάρχει και όσο πάει αυξάνεται. Φόννοι, ληστείες, κλοπές κ.ά. Μήπως όμως οι πραγματικοί φονιάδες, ληστές και κλέφτες δεν βρίσκονται στις φυλακές αλλά απολαμβάνουν όλα τα αγαθά της ελευθερίας; Μήπως ο Ποινικός και Αστικός Κώδικας δεν προβλέπει εγκλήματα χειρότερα; Μήπως συμβαίνει ότι με τα φρενοκομεία, όπου κάποιοι, άντε και να παριστάνουν τον Μέγα Ναπολέοντα, ενοχλούν κανένα, κι όμως είναι δεσμώτες ενώ υπάρχουν παράφρονες που κυκλοφορούν ανάμεσά μας και δεν τολμά κανείς να τους αγγίξει; Γνωρίζετε ότι αρκούν τρεις υπογραφές συγγενικών προσώπων – αν έχουν συμφέρον – να βεβαιώσουν ότι δεν είστε στα καλά σας και να σας πάνε κατευθείαν στο Δαφνί; Τρελαίνεσαι μετά ή ό-

Γράφει η
**Αετώπια
Ελένη Γ.
Τσακάλου,**
φιλόλογος,
Επίτ. Λυκειάρχης

χι; Ας σοβαρευτούμε λιγάκι. Τα θέματα Παιδείας, Υγείας και Πρόνοιας δεν είναι στις προτεραιότητες των υπευθύνων / αρμοδίων.

Ο Πατήρ Κοσμάς ο Αιτωλός ίδρυσε σε χαλεπούς καιρούς πάνω από 250 σχολεία και διακήρυξε ότι χρειαζόμαστε σχολεία και Παιδεία όχι φυλακές και μάλιστα ανηλικών. Ανηλικών!!! Τι είπα τώρα. Τι έγκλημα μπορεί να διαπράξει ένας ανήλικος; Πολλά θα μου πείτε. Από κατάληψη στο Σχολείο που φοιτά (γι' αυτό δεν ευθύνεται κανείς άλλος, ούτε οι γονείς, ούτε οι καθηγητές, ούτε τα κόμματα, ούτε η Κυβέρνηση που σκέφτεται το περίφημο «Πολιτικόν κόστος») έως κλοπές ακόμα και φόνο. Συμβαίνει στην πραγματικότητα. Ασχολείται όμως κανείς με τα αίτια που οδηγούν τα παιδιά στην παραβατικότητα; Χθες βράδυ περνούσα από την Ομόνοια και πόνεσε η ψυχή μου βλέποντας νέα παλικάρια να σωριάζονται στο δρόμο και να προσπαθούν να κρατηθεί το ένα από τ' άλλο. Μέσα στο τρόλεϊ μια νεαρή κοπέλα «σε άλλη διάσταση» σκυμμένη κάτω με το κεφάλι της να αγγίζει το δάπεδο και σχόλια των συνεπιβατών: «Αφήστε την, μην την ξυπνάτε, χαμένη έτσι κι αλλιώς» άλλος: «Κρίμα στο κορίτσι» τρίτος: «μην ανακατεύεσαι». Κατεβήκαμε ο καθένας στον προορισμό του. Σκέφτηκα να πάω μέχρι το τέρμα για να δω αν θα την ξυπνούσε ο οδηγός ή θα επέστρεφε πίσω έτσι άσκοπα. Παρακαλούσα μέσα μου να έμπαινε ο ελεγκτής. Θα την ξυπνούσε, θα την κατέβαζε να ελέγξει τα στοιχεία της, να της βάλει πρόστιμο, αν δεν είχε ακυρώσει το εισιτήριο ή θα την προσπερνούσε με τόσα που θα έχει δει; Μάλλον το τελευταίο. Και ήταν ένα πανέμορφο πλάσμα.

Δεν γνωρίζω πώς θα περιέγραφε ο Βίκτωρ Ουγκώ τους «Αθλίους» των Αθηνών, αλλά δεν με παρηγορεί η σκέψη ότι αυτά συνέβαιναν ανέκαθεν. Κοινωνία με κατεστραμμένη νεολαία είναι άρρωστη βαθιά και η ασθένεια είναι επικίνδυνη μεταδοτική, όσο κι αν αποστρέφουμε τα πρόσωπά μας ή απομακρυνόμαστε να μην αγγίξουμε τη νοσηρή κατάσταση. Τα «μικρόβια» αιωρούνται και διεισδύουν παντού χωρίς να το αντιληφθούμε. Όσο παραμένουν στον ασθενούντα οργανισμό (της κοινωνίας) τόσο προχωρεί η σήψη οπότε φτάνουμε μοιραία στον ακρωτηριασμό. Μια κοινωνία χωρίς τα νιάτα της υγιά, είναι ανάπηρη, ακρωτηριασμένη.

Γιατρός δεν είμαι, αλλά όλοι γνωρίζουμε τις συνέπειες. Όλοι μιλάνε για πρόληψη αλλά τίποτα δεν γίνεται γι' αυτή.

Να κάνω πρόταση για να πληροφορηθούν οι αρμόδιοι τι συμβαίνει στην κοινωνία; Μήπως πρόκειται να εισακουστώ; Ωστόσο προτείνω να βγουν από τις λαμπερές λιμουζίνες τους και να κυκλοφορούν με όλα τα ΜΜΜ, σε όλες τις συνοικίες (όχι μόνο Βόρεια προάστια και Βρυξέλες) όλες τις ώρες του 24ώρου ακόμη και στις υποβαθμισμένες λεγόμενες περιοχές. Αν φοβούνται (γιατί άραγε;) ας μεταμφιεστούν για σιγουριά. Αν τολμήσει κανείς να τους ενοχλήσει εμείς οι απλοί πολίτες θα τους προστατέψουμε από κάθε επιβουλή διότι θα τους νιώσουμε δικούς μας, σαν κι εμάς. Μόνο έτσι μπορούν να έχουν πραγματική εικόνα της κοινωνίας και όχι όπως την παρουσιάζουν οι «αυλοκόλακες» της εκάστοτε εξουσίας. Αυτά τα τελευταία ανήκουστα στην σφαίρα του φανταστικού και του απραγματοποίητου μιας αθεράπευτα ρομαντικής.

Επειδή σας μαύρισα την ψυχή με τα παραπάνω, υπάρχει και η αισιόδοξη πλευρά της ζωής. Υπάρχουν ακόμα ανάμεσά μας άνθρωποι ενάρετοι, απλοί μεροκαματιάρηδες. Ένας απ' αυτούς είναι ο ταξιτζής Εμμανουήλ Στεφάνου ο οποίος διέσχισε όλη την Αττική για να φέρει το κινητό που είχε ξεχάσει μέσα στο ταξί στις 21/10 ο ανιψιός μου ο Γιώργος, ο γιος του Περικλή. Μας μετέφερε από το Παγκράτι στο Π. Φάληρο όπου πηγαίναμε να δει την ξαδέλφη του την Έλλη. Ασήμαντο θα μου πείτε. Μπορούσε και να το πετάξει, μικρής αξίας ήταν, όμως ο κ. Μανώλης δεν το είδε έτσι, αλλά σκέφτηκε ότι αυτό το μηδενικής αξίας αντικείμενο ενδεχομένως για τον κάτοχο του να σημαίνει κάτι. Εκτίμησα ιδιαίτερα την ευαισθησία του γι' αυτό ζήτησα να μάθω το όνομά του. Σήμερα που θεωρείται μαγκιά να κλέβει και να εξαπατά ο ένας τον άλλο ακόμα και το ίδιο το Κράτος τον πολίτη, τέτοια παραδείγματα πρέπει να αναδεικνύονται και να επιβραβεύονται. Είναι ένα ελπιδοφόρο μήνυμα στη ζοφερή εποχή μας.

Ως προς τα άλλα, επειδή μείναμε πολύ λίγοι, καλό θα είναι τις όποιες αντιρρήσεις ή διαφωνίες μας να τις διατυπώνουμε απ' ευθείας προσωπικά, φιλικά, πολιτισμένα, καλοπροαίρετα και με ευρύτητα σκέψης και αντίληψης. Ουδείς τέλειος. Ας μη μας διακρίνει στένωση οπτικού πεδίου. Με γνώμονα την αγάπη για τον τόπο μας και το γενικό καλό και με αξιοποίηση των δυνατοτήτων και ικανοτήτων του καθενός μπορούμε να πάμε μπροστά. Δεν έχει σημασία ποιος θα βραβευθεί. Τα αποτελέσματα των κοινών προσπάθειών μας θα τα χαϊρούμαστε όλοι. Ο νόων νοεΐτω.

Βάπτισμα και αναβάπτισμα

Στον ξενώνα του Λευτέρη και της Λουκίας

Βρεθήκαμε με πολλή χαρά, για πολλοστή φορά, με

του **Δημήτρη Χρ. Βλαχοπάνου**

ράδειςος, μια μαγεία η φύση, ευτυχώς που δεν έφτα-

τον Σπύρο Νεραϊδίωτη, στον ξενώνα του Λευτέρη και της Λουκίας, που κοσμήει την περιοχή των Ανατολικών Τζουμέρκων και μοιάζει σαν μια ζεστή και τρυφερή ανάσα μέσα στο ειδυλλιακό τοπίο της Νεραϊδας. Καμιά φορά είναι άλλο πράγμα να αναπολείς και να γράφεις κι άλλο πράγμα να βρίσκεσαι εκεί και να μη χορταίνεις αυτή τη μαγεία της ορεινής μας πατρίδας.

Κι όχι μόνο γιατί μπορείς να αισθανθείς επιτέλους ελεύθερος από τα ισχυρά ρεύματα και τα κάθε λογής δρομολόγια της αστικής βιοπάλης, που έχουν σαν τανάλιες αρπάξει τη μικρή μας ζωή και τη στύβουν. Κι όχι, πάλι, γιατί μπορείς να καταλάβεις την ανεκτίμητη αξία των μικρών πραγμάτων που τόσο μας λείπουν και κάνουν την ύπαρξή μας επίπεδη: του νερού που κυλά ψιθυρίζοντας, του πουλιού που πετά παιχνιδίζοντας, του κλαδιού που φιλιώνεται με τ' αγέρι.

Αλλά και γιατί μέσα σε τούτο το σύντομο διάλειμμα προλαβαίνεις και ξαναβρίσκεις την ανθρωπιά σου, προλαβαίνεις κι ανανεώνεσαι καθώς, φεύγοντας κι επιστρέφοντας στην τύρβη και τη ρουτίνα των συμβάσεων που έχεις υπογράψει, κουβαλάς την απλότητα και τη ζεστασιά των άλλων ανθρώπων, των ανθρώπων που έμαθαν να περιμένουν τον ερχομό σου ξανά και ξανά και δεν μπορούν να σου κρύψουν την ευγνωμοσύνη τους γιατί επισκέφτηκες τ' ακρινά μέρη τους και μοιράστηκε κάποιες ελάχιστες μαζί τους στιγμές.

Το εκπληκτικό σε τούτην, ωστόσο, τη νέα μας εξόρμηση βρίσκεται αλλού: τι σχέση μπορεί να 'χουν, συλλογίζεσαι, οι Κρητικοί με τη Νεραϊδα Τρικάλων; Και τι βρήκαν εδώ, που δεν το 'χουν εκεί, κι αποφάσισαν να κάνουν τη βάπτισμα του παιδιού τους στο μοναστήρι της Αγίας Κυριακής και το τραπέζι τους στον ξενώνα του Λευτέρη και της Λουκίας; Και πώς να την εξηγήσεις αυτή τη χαρά τους και την αγαλλίασή τους, που άστραφτε πάνω στα πρόσωπά τους και πλημμύριζε σ' ολόκληρο τον ξενώνα;

«Ο τόπος σας είναι ένας μικρός πα-

σε εδώ πάνω ακόμα η ανάπτυξη και δε σάρωσε αυτές τις μοναδικές ομορφίες σας», μου εκμυστηρεύτηκε ο κύριος καθηγητής, που ξύπνησε τα χαράματα για να κρατήσει μέσα του όλη την έκταση αυτής της αλλιώςτικής μέρας του, αρχίζοντας μ' έναν καφέ και συνομιλώντας με τη φιλοσοφία της ζωής και τις πλαγιές των Τζουμέρκων που απλώνονταν γύρω του. Και δεν παρέλειψε να σημειώσει την εντύπωσή του από το φιλόξενο περιβάλλον και την απείριτη αγάπη των ανθρώπων που το συνθέτουν και το φροντίζουν.

Ο ξενώνας είναι μια εξαιρετική δωρεά. Κι ένα εξάισιο ξάφνιασμα. Είναι ένα αντάμωμα φίλων. Που είχαν καιρό να ιδωθούν. Κι έκλεισαν το ραντεβού τους εκεί. Στη μυθική χώρα της πέτρας και του ξύλου. Στη μικρή πατρίδα του νερού και του ανέμου. Κι έκαισαν δίπλα στο τζάκι, με τη φλόγα να τρέμει ατίθαστη στην εστία και τον άνεμο να τσακίζεται πάνω στο τζάκι. Κι άρχισαν ν' ανοίγουν τα παλιά τους τετράδια και τις αξέχαστες ν' αναπλάθουν σκηνές του κοινού τους βυθού και του κοινού μύθου τους. Κι άλλο τίποτε δεν άκουγαν πλάι τους, παρά τη φωνή τους μονάχα. Που τους φαινότανε σαν να την ξαναβρίσκαν' σε τούτη τη γλυκιά διαφυγή και σαν μαζί της να ξαναβρίσκαν' το νόημα της αλήθειας και της διαύγειας που κρατάει μέσα της η φιλία και η αγάπη των πρώτων μας χρόνων και των παιδικών μας περιπλανήσεων.

Όταν σφίγγεις το χέρι της Έφης, του Δημήτρη και του Νίκου Καρακάστα, των ρομαντικών αυτών νοσταλγών της πρώτης πατρίδας, είσαι βέβαιος πως θα ξαναταμώσετε σύντομα. Μπορεί σ' έναν γάμο. Σε μια βάφτιση. Σ' έναν χορό. Σε μια οποιαδήποτε εξόρμηση. Το ραντεβού και ο λόγος πως θα ξαναβρεθούμε και σύντομα θα τα πούμε δεν τα παίρνει ο αγέρας. Τα παίρνει ο νους και η καρδιά μας. Που περιμένουν την πρώτη ευκαιρία για να βρεθούνε ξανά εκεί πάνω. Σε μια βάπτισμα. Και σε μια αναβάπτισμα.

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ OFFSET

Τα πάντα σε μια

- λογότυπο - σήμα
- επαγγελματική κάρτα
- διοφηριστικό έντυπο - flyer
- αφίσα
- κατάλογος
- πρόσκληση
- προσκλητήριο γάμου - βάπτισμα
- επιστολόχαρτο
- φάκελοι
- συνταγολόγια γιατρών
- αυτοκόλλητες ετικέτες

TENTOΛΟΥΡΗΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ 8 & ΜΕΓΑΡΧΗΣ, ΑΓ. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ (ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΑ)
ΤΗΛ/ΦΑΧ: 24310 28700, ΚΙΝ: 6973 330772 e-mail: tenprint@otenet.gr

ΜΠΙΡΑ:

ο αφρός της απόλαυσης

ΚΕΙΜΕΝΟ: Κων/νος Χρ. Βασιλάρας, Ταξίαρχος ε.α.

Αλκοολούχο ποτό που παράγεται από τη ζύμωση βύνης (κριθариού που πέταξε βλαστό), αρωματισμένες με λυκίσκο.

Με παρελθόν οκτώ χιλιάδων ετών, τεράστια γκάμα που ανταποκρίνεται σε όλα τα γούστα και πρωταγωνίστρια σε ένα όργιο παγκόσμιας κατανάλωσης που ανέρχεται σε περισσότερα από 150 δισεκατομμύρια λίτρα το χρόνο, η μπύρα εδώ και αιώνες κατέχει αξιοζήλευτη θέση στη λίστα των διεθνώς πιο αγαπημένων ποτών.

Πρώτοι στον πλανήτη σε ποσότητα συνολικής κατανάλωσης έρχονται σήμερα οι Κινέζοι, που ήταν 30 εκατομμύρια τόνους μπύρα μέσα στο 2005, αλλά πρώτοι σε κατά κεφαλήν κατανάλωση οι Τσέχοι με 159 λίτρα ετησίως! Το ρεκόρ τους δεν προβλέπεται να πιάσουν ούτε οι φημισμένοι ως φανατικοί της μπύρας Γερμανοί, αφού η κατανάλωση κατά κεφαλήν δεν ξεπερνά τα 118 λίτρα.

Οι Έλληνες, από την άλλη, με 42 λίτρα κατά κεφαλήν το χρόνο, έχουν μια ιδιόρρυθμη σχέση με την μπύρα: δεν της δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση το χειμώνα, η κατανάλωση όμως αυξάνεται κάθετα από το Μάιο έως το Σεπτέμβριο. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι οι πρώτες χώρες παραγωγής μπύρας στον κόσμο είναι: οι Η.Π.Α, η Γερμανία και το Ην. Βασίλειο.

Η ολοένα αυξανόμενη παγκόσμια προτίμηση στην μπύρα έκανε τα τελευταία χρόνια τους επιστήμονες να τη βάλουν στο μικροσκόπιο των εργαστηρίων τους αναζητώντας τις βλαβερές ή ωφέλιμες ιδιότητες της για την υγεία. Τα πορίσματα των μελετών αποδεικνύονται εντυπωσιακά, καθώς ξεπερνάει ακόμη και τις αισιόδοξες προσδοκίες.

Προστατεύει τα κύτταρα από τη γήρανση

Η μπύρα είναι ποτό με σημαντική θρεπτική αξία επειδή είναι πλούσιο σε πρωτεΐνες και θερμίδες

Ερευνητές του Πανεπιστημίου του Μπούργου στην Ισπανία συμπέραναν ότι η ήπια κατανάλωση προστατεύει τον οργανισμό από την οξειδωτική και τη γήρανση των κυττάρων και άρα μπορεί να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την εμφάνιση καρδιαγγειακών και καρκινογενών παθήσεων. Ειδικό στο αμερικάνικο Πανεπιστήμιο του Tufts βρήκαν ότι η μπύρα περιέχει υψηλά επίπεδα ενός συστατικού που βοηθά στην αποθήκευση ασβεστίου και άλλων απαραίτητων μετάλλων στα οστά, γεγονός που την κάνει ιδανικό ποτό για γυναίκες.

Οι ορμόνες που περιέχει (φυτικές, διαδοσόμενες στη φύση) έχουν θετική επίδραση στον οργανισμό, ο λυκίσκος (χρησιμοποιείται για τον αρωματισμό του προϊόντος) που προστίθεται στη σύνθεση της είναι πλούσιος σε φυτικά οιστρογόνα που έχουν ηρεμιστική και αγχολυτική δράση, οι φυτικές της ίνες, τα διάφορα χρήσιμα μεταλλικά στοιχεία και τα αντιοξειδωτικά θωρακίζουν την άμυνα του οργανισμού!

Από την άλλη, η άποψη ότι η μπύρα παχαίνει έχει πλέον καταρριφθεί. Η σύγκριση ίδιας ποσότητας κρασιού και μπύρας αποδεικνύει ότι το πρώτο είναι πιο θερμιδοφόρο (100 ml λευκού κρασιού έχουν 70 θερμίδες, όταν 100ml μπύρας έχουν το πολύ 40 θερμίδες).

Το φούσκωμα της κοιλίας οφείλεται στα οιστρογόνα που περιέχει ο λυκίσκος, αλλά είναι γεγονός ότι εξαφανίζεται γρήγορα, αφού η μπύρα χωνεύεται πολύ εύκολα γιατί το συστατικό της είναι ήδη επεξεργασμένα από τη διαδικασία της ζυθοποίησης.

Η μπύρα δεν μεθάει? Βεβαίως και

μεθάει! Η αλήθεια είναι ότι ο αλκοολικός τίτλος διαφέρει από μπύρα σε μπύρα. Η Doppelbock, για παράδειγμα, έχει 80% περιεκτικότητα σε αλκοόλ, ο βελγικός τύπος Double μπορεί να φτάσει στο 10%, όταν άλλες κατηγορίες έχουν 3 ή 4%.

Από τους Σουμέριους στον Ιωάννη Φίξ

Οι αρχαίοι Έλληνες δεν αγάπησαν ποτέ την μπύρα, που την θεωρούσαν υποδεέστερο ποτό. Ο Ιπποκράτης πάντως ήταν ο πρώτος που μίλησε για τη δημιουργική ενέργεια της μπύρας και τη θεωρούσε πολύτιμο φάρμακο.

Περίπου στο 1000 μ.Χ. η παραγωγή μπύρας άρχισε να γίνεται και στα μοναστήρια. Οι μοναχοί ήθελαν ένα γευστικό νησιάζιο και θρεπτικό ποτό να συνοδεύουν τα γεύματά τους.

Πιθανότατα, οι πρώτοι Νεοέλληνες που ήρθαν σε επαφή με την μπύρα μέσω των Ευρωπαίων κατακτητών ήταν Επτανήσιοι. Η αρχή της σύγχρονης ντόπιας ζυθοποιίας έχει σχέση με τους Βαυαρούς που ακολούθησαν τον Όθωνα στο νεοσύστατο ελληνικό βασίλειο. Σημαντικότερος ο Ιωάννης Φίξ, με το πρώτο εργοστάσιο παραγωγής στο Κολωνάκι το 1864.

Οι λόγοι που η παραγωγή μπύρας ευνοήθηκε στη βόρεια Ευρώπη και στις Βρετανικές νήσους ήταν καθαρά κλιματολογικοί.

Το 90% της μπύρας είναι νερό, γι' αυτό οι ζυθοποιοί θέτουν υψηλές προδιαγραφές ποιότητας του. Το μυστικό είναι ότι κάθε τύπος μπύρας παρασκευάζεται με συγκεκριμένο τύπο νερού.

Η Τέχνη της Μπίρας

Από την αποθήκευση έως το σερβίρισμα, όλες οι απαραίτητες χρήσιμες πληροφορίες για να απολαύσετε στο maximum της μπύρας σας:

Αποθήκευση: Αν δεν τη βάλετε στο ψυγείο, θέλει μέρα σκοτεινά και δροσερά. Το φως αλλοιώνει τη γεύση της.

Ψύξη: Γενικά στους 7 - 12 βαθμούς Κελσίου. Οι γνώστες, μισή ώρα πριν την κατανάλωση, βγάλουν την μπύρα από το ψυγείο για να ανακτήσει τις γευστικές και αρωματικές της ισορροπίες.

Ποτήρι: Το αχνιστό ποτήρι από το πλυντήριο πιάτων είναι απαγορευτικό. Το ποτήρι που βγήκε από την κατάψυξη, επίσης. Το κρύο και στεγνό must (πρέπει).

Σερβίρισμα: Το ποτήρι γεμίζει σταδιακά, με μικρά διαλείμματα για να κατακάσει ο αφρός. Για μπύρα χωρίς αφρό, το ποτήρι πρέπει να είναι πλαγιαστό, ώστε να μην υπάρχει πίεση καθώς πέφτει το ποτό.

Τα μυστικά της παρασκευής της

Η βασική πρώτη ύλη στη ζυθοποιία είναι το κριθάρι. Οι σπόροι του βρέχονται σε δεξαμενές, βλασταίνουν και υποβάλλονται σε ξήρανση για να προκύψει η βύνη, που αλέθεται, πολτοποιείται και στραγγίζεται.

Στο μούστο προστίθεται ο λυκίσκος, που δίνει τη χαρακτηριστική πικρή γεύση και το άρωμα.

Ακολουθεί η ζύμωση για να παραχθεί η «νέα μπύρα», που αφήνεται να σιτεύσει για αρκετό διάστημα. Άμεση επίδραση στη γεύση της μπύρας έχει και η επιλογή της μαγιάς. Στη συνέχεια έρχεται το φιλτράρισμα και κατόπιν η συσκευασία.

Εκτός από κριθάρι στη ζυθοποιία επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν και άλλες πηγές αμύλου: σιτάρι, καλαμπόκι, ρύζι, καθαρό καλαμοσάκχαρο, τευτλοσάκχαρο, βυνοσάκχαρο ή και αμυλοσάκχαρο.

στην υγεία σας και με μέτρο

Η ΣΚΕΠΗ

διήγημα του Πέτρου Κουτσιμαπασάκου

«Είχε εργοστάσια εκεί που 'σουν,

δουλείς για τον κόσμο»

«Ναι, πολλά. Έβρισκες δουλειά».

«Έκανε κρύο, ε;»

«Ναι, έκανε...»

«Και τ' αεροπλάνο που σ' έφερε ήταν μεγάλο»;

«Όχι, μικρό. Ήταν πάρτερ φλάιτ».

«Αι καλά. Δώσ' μου τώρα πλάκες...»

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

«Υπάρχουν δοκάρια στο ταβάνι, γερά», ακούστηκε μια φωνή. Και μετά, πίσω απ' την αραή συστάδα των δέντρων, εμφανίστηκε ο Μιχάλης. Κατέβηκε πιο χαμηλά, πέρασε πλάγια απ' τ' αλώνι και σταμάτησε μπροστά σε μια μεγάλη πέτρα. Έγειρε το σώμα και σταύρωσε τα χέρια στην άκρη ενός ξύλου που το χρησιμοποίησε για μπαστούνι, ακομπώντας το σαγόνι πάνω τους. Δεν ξαναμίλησε. Κοιτούσε και στο πρόσωπο του φαινόταν πως οι σκέψεις του ήταν αλλού.

Τον θυμόμουν, ήταν φίλος του πατέρα. Μαζί βάζανε φουρνέλα στη διαπλάτυση του δρόμου, απέναντι, πριν από τη Γέφυρα του Χατζηπέτρου, όπου τα βράχια είναι αποκρήμνα και η θέα του Ασπροπόταμου υποβάλλει. Πρόλαβε και προφυλάχτηκε όταν πέτρες, η μία μετά την άλλη, άρχισαν να κατακυλούν απ' την κορυφή. Ο πατέρας ξεψύχησε στα χέρια του κι ο τόπος στοίχειωσε.

Πλησίασε. Δώσαμε τα χέρια. Με τράβηξε κοντά του και με το άλλο μου έσφιξε τον ώμο. Αποτραβήχτηκε αμέσως. Σώπασε. Ξανακοίταξε τη σκεπή. «Στέλιο, μην μπήξεις τα καρφιά βαθιά και χαλάσουν τα τσίγκια» είπε, προσπαθώντας να κρύψει το τρέμολο στη φωνή του. Με αβέβαια βήματα κατέβηκε στο σπίτι. Πλησίασε τον τοίχο και με τα δάχτυλά του τον χτύπησε σαν να χτυπάει πόρτα.

«Μιχάλη μου!...», είπε η γιαγιά μόλις τον είδε, και πετάχτηκε όρθια. «Αχ!... θειάκω...», είπε ο Μιχάλης, μα δεν συνέχισε. Ούτε πλησίασε περισσότερο. Έστρεψε απότομα το πρόσωπό του.

Κατέβηκε βιαστικά τα σκαλιά της αυλής. Έβλεπα μόνο την πλάτη του. Ξαφνικά σταμάτησε. Σήκωσε το γόνατο και κατέβασε με δύναμη τα χέρια. Το μπαστούνι έγινε δυο κομμάτια. Τα πέταξε μακριά, βρίζοντας. Έστριψε. Πριν χαθεί, για λίγο είδα το κεφάλι του πίσω απ' την ξερολιθιά.

Για να βγάλουμε τα γερά δοκάρια, ξεκαρφώσαμε τρία-τέσσερα ταβανισάνια από τα ψαλιδιά στη μέση. Μια μεγάλη τρύπα ανοίχτηκε. Κύμα αέρα πετάχτηκε απ' το σπίτι. Ξαν να με πήρε πίσω. Παραπάτησα.

Από ψηλά είδα την εξώπορτα. Ήταν ανοιχτή. Στο κρεμαστήρι της αυλής, το μαύρο πανωφόρι της γιαγιάς και η μπλούζα του μάστρου-

Στέλιου κυμάτιζαν αδειανά. Είχε σηκώσει αέρα. Έβλεπα και τη γιαγιά. Η, καλύτερα, τ' απλωμένα πόδια της. Καθόταν κατάχαμα. Το πρόσωπό της εμφανιζόταν όταν έριχνε το σώμα της μπροστά για να φτάσει τ' αναμμένο φορητό γκαζάκι.

Με το στόμα σφαλιστό, έλιωνε το κομμάτι κερί που είχε κολλημένο στον αντίχειρά της. Γύρω απ' το λαμό της ήταν περασμένο το φιλί. Ήξερα τι έκανε, κι ας τραβούσε το σώμα της πάλι πίσω. Μπροστά στο στήθος, με τα δυο χέρια έπλαθε γύρω από το φιλί το κερί. Μετά έκοβε μ' ένα ψαλίδι το φιλί και ξεκινούσε άλλο κερί. Και καθώς έπλαθε, κουνούσε το σώμα της πάνω-κάτω. Άκουγα το έρρινο λυπητερό μουρμουρητό της.

Στέρησα τη σκάλα στο διάδρομο. Με το που ανέβηκα, είδα τα δοκάρια στο βάθος. Προχωρούσα στα τέσσερα. Χέρια και γόνατα έψαχναν να στηριχτούν στα οριζόντια δοκάρια του ταβανιού. Οι δέσμες φωτός που ξέφουγαν απ' τα περάσματα της σκεπής τεμάχιζαν σε περισσότερα κομμάτια το ταβάνι. Σύρθηκα κατά την ανατολική πλευρά. Το σκοτάδι πύκνωσε. Πάνω απ' το κεφάλι μου είχα τη στρωμένη πλάκα. Σκόνταφα στη βενζινοκίνητη μηχανή, μ' αυτήν τραβούσαμε νερό από τον Ασπροπόταμο για να ποτίσουμε τα χωράφια. Ήταν σκουριασμένη. Καθώς πλησίαζα τα δοκάρια, είδα παραπεταμένα ό,τι απόμεινε απ' τα εργαλεία του παππού: δύο χειροπρίονα με διπλές λαβές, δύο μεγάλες πλάνες και μία ξύλινη βαριοπούλα. Τα μετέφερα και τα ακούμησα δίπλα στη σκάλα. Έσυρα τα δοκάρια. Τους τα πέρασα από την ανοιγμένη τρύπα. Το σώμα μου πονούσε. Όταν τους έδωσα και το τρίτο, πλησίασα σ' έναν απ' τους αρμούς των ψαλιδιών με τα οριζόντια δοκάρια, κάτι συνέχισα αντιφέγγιζε. Σφηνώμενο, ήταν ένα άδειο μπουκαλί πορτοκαλάδας των «Αφών Διάκου», από τους Σοφάδες. Έκανα να γυρίσω, μα πλησίασα στον άλλο να αρμό. Ξαφνικά ένιωσα ανάλαφρος. Στα χέρια μου κρατούσα ένα παιδικό σανδαλάκι. Ποιανού ήταν; Του Κώστα; του Δημήτρη ή μήπως δικό μου; Σκέφτηκα ότι πιθανόν να μη φορέθηκε μόνο από έναν, μιας και είχε μόλις τρίαμισι χρόνια διαφορά ο πρώτος από τον τρίτο. Το έβαλα μαζί με το μπουκαλί. Κινιόμουν με μεγαλύτερη άνεση, η ματιά μου είχε συνηθίσει στο μισοσκοτάδο. Πριν φτάσω στη σκάλα,

ανάμεσα σε δυο δοκάρια, βρήκα μια ξύλινη σβούρα, ο σπάγκος της, μισοτυλιγμένος, ήταν σάπιος. Θυμήθηκα τον πατέρα -είχε μόλις γυρίσει απ' τα Τρίκαλα- να βάζει το χέρι στην τσέπη και να μου τη δίνει. Χαμογελούσε. Πολλές φορές, καθώς στροβιλιζόταν, χανόμουν κι εγώ κοιτώντας την.

Κατέβηκα. Δεν ανέβηκα όμως στη σκεπή. Πήγα και κάθισα δίπλα στη γιαγιά.

Σύντομα η θεία ετοίμασε το τραπέζι. Σκύψαμε όλοι πάνω απ' τα πιάτα μας, κουρασμένοι. Ακούγονται μόνο οι ήχοι από τα μαχαιροπύριουνα. Φάγαμε γρήγορα. Την επομένη έπρεπε να τελειώσουμε. Ο μάστρο-Στέλιος, απ' το Σάββατο, είχε κλείσει δουλειά στον Πλαστάρια. Βιαστικά ήπιαμε και το ποτηράκι τσίπουρο.

Ανεβήκαμε ξανά στη σκεπή. Ο αέρας, βοριάς, είχε κόψει. Έκανε ζέστη. Τα οριζόντια δοκάρια στην κουζίνα είχαν ήδη μπει. Ο μάστρο-Στέλιος προχωρούσε με το χέρι στην ποδιά του, σταματούσε και έμπηγε μεγάλα καρφιά στους αρμούς. Ο Πέτρος κάρφωσε τα ταβανισάνια. Ανέβασα τα τσίγκια. Το νέο λούκι, μια μονοκόμμη λωρίδα τογκο, ξεδιπλώθηκε με θόρυβο. Το τοποθετήσαμε. Μετά το πατήσαμε προσεχτικά, με χέρια και πόδια, για να πάρει σχήμα και να βαθύνει σαν αυλάκι χωρίς να τσακίσει.

Πιάσαμε τα τσίγκια. Ο μάστρο-Στέλιος ξεκίνησε απ' το λαμό της καμινάδας - τη σκέπαζε ο πέτρινος σκούφος της, με πάνω του την κάνα πολλών χειμάνων. Ήταν δύσκολη δουλειά, μιας και έπρεπε να κόψουμε τα τσίγκια ώστε να δέσουν γύρω της.

Όταν ξεπεράσαμε εκείνο το σημείο, ο μάστρος, δειλά στην αρχή, έγινε πάλι ομιλητικός, ο Πέτρος ξαναβρήκε το κέφι του. Η ώρα περνούσε, μα η ζέστη παρέμενε. Μου ζητούσαν «δυάρια» ή «τριάρια» τσίγκια.

Τα έβαζαν με τρόπο ώστε να ενώνονται τα αυλάκια τους και μετά τα κάρφωναν. Η θεία, αφού ταχοποίησε το υπόγειο -οι τοίχοι του ακόμη μύριζαν κρασί-, μάζευε τις πεσμένες πλάκες στην αυλή, στα πλάγια του αταβάντου δωματίου. Ξαν να έβλεπα τη μάνα.

Εδώ έπλενε, στη βρύση της αυλής, και μετά άπλωνε τα ρούχα στο σύρμα πάνω απ' την πεζούλα, που κατέληγε στη μεγάλη καρυδιά, πριν από τη στροφή του δρόμου.

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΙΚΟ ΤΣΙΩΛΗ (ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ)

«Για μένα ο Χινόπωρος ήρθε φαρμακωμένος: Οκτώβριος εκδιχητής, μήνας φουρτουνιασμένος. Εκεί που ετοιμάζομαι στα χειμαδιά να πάω, Παρασκευή, ένα δειλινό το Χάρο συναντάω. Με το καλό ξεκίνησα στα πρόβατα να πάω και όλο συχναγνάντενα ποιο δρόμο για να πάω. Καρτέρι ο Χάρος μό' τησησε και έβαλε σημάδι, και λέει «ο Νίκος από δω θα πάει για το κοπάδι».

Τον είδα από μακριά και άρχισα να τρέμω, μ' έπιασε πόνος δυνατός, που μ' έκαμε να κλαίω. Αγάλια ο Χάρος ζύγωσε και μου γλυκομιλούσε, χάιδνε πότε το σπαθι και πότε το τροχούτσι». «Τομάσου, Νίκο, γλήγορα, δω γιατρέμο δεν έχεις. Εγώ θα βρω για σε γιατρό, στα Γιάννινα μην τρέχεις. Έχεις ταξίδι αλαργινό κι είν' όλα πληρωμένα»

έλα, ανέβα στ' άλογο, χωράει δυο η σέλα. Εκεί που πας θ' αναπαυτείς, εκεί θα ξεποστάσεις και όσα πίσω άφησες, όλα θα τα ξεχάσεις. Κεϊ καρτερούν οι φίλοι σου και όλοι οι δικοί σου, να το γιοστάσετε μαζί, πό' ρχεται η η γιορτή σου. Εσύ να σφάζεις πρόβατα κι αρνάκια να τους ψήσεις, και για τ' ευχές που θα σου πουν, να τους ευχαριστήσεις». «Δε μπόρεσα ν' αντιπαθώ και πίσω να γυρίσω,

και πήρα την απόφαση να τον ακολουθήσω». Τα πρόβατα ορφάνεψαν και τον αφέντη κλαίνε: οι στράτες ερημώσανε κι οι πέδιδες το λένε: «Εοείς, ελάτι, στο Γλαβά, χιόνια να μη δεχτείτε» το Νίκο Τσιώλη χάσαμε, μην ασποφορεθείτε».

Βούλα του Τσαλαμάγκα

Ο Κωνσταντίνος Κόγκκος
κατά το 1910

Η ΦΥΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

Ο Κωνσταντίνος Κόγκκος, ή Παπακώστας, ή Παπασκαντάλης – όπως τον παραγκώμιαζαν – γεννήθηκε στο Παχτούρι στα 1875, μια εποχή θεοσκοτεινή κι αγωνιακή, που από καιρό σε καιρό ξεσκίζονταν απ' τις αναλαμπές της Επανάστασης που ζύγωνε τη Θεσσαλία. Παϊδί φτωχού πολεμιστή, καθώς γράφει ο ίδιος, το πρώτο που διδάχτηκε στη ζωή του ήταν να μισεί τους Τούρκους καταχτητές και να λατρεύει τη Λευτεριά.

Οι γονήδες του, Νικόλας και Φωτεινή, φιλοδοξούσαν να τον μάθουν γράμματα και να τον δουν μεγάλο. Γιατί με τη μίζερια που πλάκωσε το χωριό, ύστερ' απ' τον αφανισμό της κτηνοτροφίας απ' τους Τούρκους, δεύτερος δρόμος δεν υπήρχε. Τα γράμματα όμως κόστιζαν αστρονομικά ποσά, με τα μέτρα εκείνης της εποχής, και οι παχτουριώτικες ξυλάστρες δεν δίνουν τόσο μαζούλι, όσο απαιτούσαν τα δίδαχτρα. Έτσι, ο μικρός Κώστας, μπήκε νωρίς στη βιοπάλη. Σ' ένα «Εκμυστηρευτικό ποιήμα» του – δημοσιεύουμε μονάχα απόσπασμά του γιατί έχει αυστηρά οικογενειακό χαρακτήρα – γράφει ο ίδιος:

**Έσκαψα! Εζήπιάνεσα!
Έγινα και τσομπάνος
και προβατάκια φύλαγα
ψηλά στα κορφοβούνια.**

Μεσ στον τρουβά όμως του τσομπανάκου, υπήρχε πάντα ένα πολύτιμο βιβλίο, που ο Κώστας τ' άνοιγε και τ' ανόγιζε με δίψα. Ξαν πάτησε τα είκοσι χρόνια του, αντικατάστησε την κλίτσα με τον κοντυλοφόρο: είχε πάρει με άριστα το δίπλωμα του δασκάλου και πρωτοδιόριστηκε στη Βαρετάδα του Βάλτου.

Πέντε χρόνια αργότερα, «εις τας εννιά τ' αλωναρίου του χίλια ενιακόσια», παντρεύτηκε τη μαθήτριά του Βασιλική, κόρη της Κατερίνης και του Θωμά Πιστιόλη απ' το ίδιο χωριό. Η Βασιλικούλα – που μύριζε ακόμα το στόμα της μονόγαλο – είχε και δεν είχε συμπληρώσει τα δεκαπέντε της χρόνια όταν της φόρεσαν τσαρούχια και την κουβάλησαν στην εκκλησία να προσκυνήσει σα νύφη.

Πριν χειροτονηθεί παπάς, ο Κωνσταντίνος Κόγκκος, έκανε σε πολλά χωριά και σε κεφαλοχώρια σα δάσκαλος και ιεροκήρυκας. Ακόμα χρημάτισε γραμματικός Δημαρχείου και Κοινοτήτων, ψάλτης, δημοσιογράφος και πρόεδρος στο Παχτούρι.

Πήρε ενεργό μέρος στην πολιτική και καταπίεστηκε με σθένος για την καλύτερη ζωή των συμπατριωτών του. Μείναν μολόγημα οι πυρωμένοι προεκλογικοί του λόγοι και τα πιπεράτα του ποιήματα, τόσο στις συγκεντρώσεις στα διάφορα χωριά, όσο και μέσα στους άμβωνες των εκκλησιών. Είναι γνωστά ακόμα και τα φλογερά του άρθρα του 1910-11, στην εφημερίδα Πρωία, πάνω σ' ένα απ' τα βασικότερα προβλήματα που βασάνιζαν και βασανίζουν μέχρι σήμερα τον τόπο: το άνοιγμα της δημοσίας Τρικάλων-Άρτας.

Στα πρώτα χρόνια της πολιτικής του δράσης ήταν λάτρης του βασιλιά Κωνσταντίνου. Νωρίς όμως πέρασε στο δημοκρατικό στρατόπεδο αδιάλλαχτος υποστηρικτής του Κόμματος των Φιλελευθέρων. Υπήρξε ακόμα και προσωπικός φίλος του Ελευθερίου Βενιζέλου κι είχε συχνή αλληλογραφία μαζί του.

Για τους αγώνες του και για τον πα-

Κωνσταντίνος Κόγκκος

«Ο πρώτος μεγάλος πνευματικός μας πατέρας»

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

τριωτισμό του, ο Κωνσταντίνος Κόγκκος, παρασημοφορήθηκε και βραβεύτηκε πολλές φορές απ' το Κράτος. Πίστευε ότι η αφοσίωση, ο αγώνας και η αυτοθυσία στην ιδιαίτερη πατρίδα, είναι οι υψηλότερες αρετές στον απάνω κόσμο. Γι' αυτό ένιωθε πάντα πίκρα όταν οι μαθητές, που φεύγαν γι' ανώτερες σπουδές απ' τα χέρια του, ξεκορμίζονταν και δεν ξαναγύριζαν στο Παχτούρι.

Πολλές φορές, βρέθηκε ο ίδιος μπροστά στον πειρασμό της εύκολης ζωής, αλλά προσηλώθηκε στο χρέος. Κάποτε ο δεσπότης της Άρτας τον κάλεσε να κατεβεί και να εφημερεύσει στη μεγαλούπολη. Ο Παπακώστας όμως τ' αποκρίθηκε:

ός από κείνα τα κατσάβραχα!»

Πέρα όμως απ' τις πολύκλωνες δραστηριότητές του, ο Κωνσταντίνος Κόγκκος, ήταν ποιητής. Και είναι μέσα στην ποίησή του που κορυφώθηκε και καταξιώθηκε η επαναστατική του κληρονομιά πότερο από κάθε άλλο τομέα.

Το έργο του αγκαλιάζει όλες τις αγωνίες και τους κραδασμούς της εποχής του. Σε πολλά μάλιστα σημεία πρωτοστατεί. Στο «ΠΟΙΗΜΑ, συνταχθέν εν Γαρδικίω Αθαμάνων εν έτει 1903» βλέπουμε το Γραμματικό του Δημαρχείου, να δίνει μια παράτολμη δημόσια επίθεση ενάντια στους πολιτικάντηδες, που είχαν καταντήσει πηληγιά για την ορεινή Θεσσαλία:

λειτουργός του Κυρίου, αρπάζει στην πένα του τον Κλήρο και τους «απαίδευτους παπάδες» απειλώντας:

**Και τότε πλιά ορκίστηκε
στην εκκλησιά μην πάγω
μόνον εις το σπιτάκι μου
την προσευχή να κάμνω.**

Σε λίγα χρόνια, το 1910, θα γράφει το «Προτρεπτικό ποίημα προς τους απανταχού της Ελλάδος συναδέλφους διδασκάλους», που κατά πάσα πιθανότητα, είναι το πρώτο συνδικαλιστικό κομμάτι στην ιστορία του δημοσιουπαλληλικού Κινήματος.

Τελικά, το Μάρτη του 1943, γέρο-

**Κι όταν τσακιστεί και φύγει
– τούτο τ' άτιμο ντοβλέπι
θε ν' ανάψουμε λαμπάδες
– εις τ' αντάρτικο ντουφεκί!**

Αναβαχμένοι σίχοι για έναν ιερωμένο. Αντικατάσταση των εικόνων με την αντιστασιακή κουμπούρα. Ζορπαλιδική πράξη – γιατί η ποίηση είναι πράξη – που 'θελε μπράτσα άτρεμα, ψυχρή ασυμβίβαστη κι ολόρθη. Χρειάζονταν το πάθος για τη Λευτεριά και την ιερή τρέλα του Παπασκαντάλη να γίνει τραγούδι!

Εξόν απ' τα ποιήματά του που αγίζουν πλατειά εθνικά θέματα, υπάρχουν κι εκείνα που αναμοχλεύουν τοπικά προβλήματα. Η αξία τους όμως δεν είναι καθόλου μικρότερη.

Αντίθετα: είναι πολύτιμες μαρτυρίες μιας εποχής ανεπανάληπτης κι ολοζώντανα ραπόρτα απ' τη ζωή του ελληνικού χωριού. Όσο για την Παχτουριώτικη ιστορία, σαν μοναδική γραφή κεφαλοπηγή, αποτελούν ανεχτίμητο πλούτο.

Αν ο γέρο Μπαρμπάρκος υπήρξε ο Γενάρχης των σημερινών Παχτουριωτών, ο Κωνσταντίνος Κόγκκος, αναμφίβολα, στάθηκε ο πρώτος μεγάλος πνευματικός τους Πατέρας. Για μισό αιώνα περίπου, ήταν τ' ακουμπηστήρι κι ο μπροστάρης του χωριού, ο αφοσιωμένος πατριώτης κι ο γνήσιος πνευματικός εργάτης που έταξε τις γνώσεις του στην υπηρεσία του φτωχού του Λαού. Έτσι, έγινε θρύλος πολύ πιο μπροστά απ' το θάνατό του.

Αυτός ο Άνθρωπος όμως, στα βαθεία του γεράματα, του 'μελλε να γευτεί τη μεγαλύτερη ταπεινώση που μπορούσε να γίνει σ' έναν αγωνιστή της Λευτεριάς: Να του κλειδώσουν στις φυλακές ελληνικά χέρια – χέρια από κείνα που ξόδεψε το στήθος του να τους διδάξει τι σημαίνει εθνική αξιοπρέπεια και τι αυτοθυσία στην Πατρίδα.

Πληγωμένος κατάβαθα απ' τον άδικο χαμό του μοναχογιού του Νίκου, βαρεία άρρωστος απ' το άσθμα που τον παίδευε χρόνια, μισό-τμηλα σχεδόν μέσα σ' έναν οριζόντα που βυθίζονταν συνεχώς στο σκοτάδι, έβγαине κάποιο γιόμα απ' τα Έμπεδα των Τρικάλων – κι αυτό ύστερα από προσωπική μεσολάβηση του Μητροπολίτη της Τρίκκης.

Τ' απογέματα, έβγαине έξω απόνα χωμάτινο σπιτάκι που νοίκιασε κοντά στο σιδηροδρομικό σταθμό, έβαζε την καρέκλα του προς τη δύση και για ώρες αγάντευε πάνω στις πλάτες του Κόζιακα.

Όταν περνούσε κανένας γνωστός του, τον σταματούσε και του 'δειχνε με το μπασιούνη του προς το βουνό: «Να! Κάπου κει θα πρέπει να πέφτει το χωριό!..» έλεγε και τα γαλάζια του μάτια φούσκωναν σαν ποτάμι.

Λίγο αργότερα, προς τα Χριστούγεννα του 1949, ώρα επτά τα χαράματα και σε ηλικία 74 χρονών, άφηνε στο κρεβάτι του το σώμα να φτερουγίσει κατάκορφα σ' αγαπημένο του Παχτούρι. Κι εκεί να μείνει η ψυχή του για πάντα.

Όλη η τιμή για την παρυσίαση τούτης της εκλογής των ποιημάτων, που είχα τη χαρά να κάμω, ανήκει στην Αδελφότητα των Απανταχού Παχτουριωτών Τρικάλων.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της, να είναι σίγουροι ότι με τη χειρονομία τους δεν συμβάλλουν μονάχα στο αναζωογόνημα της Παχτουριώτικης κουλτούρας, αλλά ακόμα και στη γενικότερη ανέλιξη του εθνικού μας πολιτισμού.

Ψυχές σαν του Παπακώστα θα πρέπει, με κάθε τρόπο, να σωθούν απ' το χαμό. Ν' ανοίγουν τορό στην πορεία μας. Να μας θυμίζουν τις χυμώδεις ρίζες μας και τις κατάφωτες πηγές μας.

Στοκχόλμη, Μάης του 1976
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΚΟΓΚΟΣ

Ποίημα του Κων/νου Κόγκκου

ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ – ΑΘΑΜΑΝΩΝ ΚΑΙ Ο ΙΕΡΕΥΣ ΠΑΠΑΧΩΣΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Στας είκοσι εξ Αλωναρίου του χίλια ενιακόσια τρία είναι μεγάλη εορτή Παρασκευή η Αγία.
Εις το Γαρδικί ήμουνα του Δήμου Αθαμάνων πούναι παπάδες παλαβοί και ό,τι θέλουν κάμνουν.

Ξύπνησα λίγο ενωρίς στας πέντε πάρα τρία και πήγα εις την εκκλησιά να ιδώ τη λειτουργία.
Και να κηρύξω στον λαόν τον βίον της Αγίας να είπω πως μαρτύρησε στην πίστιν της θρησκείας.

Μετά το Ευαγγέλιον να είπω λόγους θεϊούς διότι έχω άδειαν την πήρα επισήμη.
Απ' τον αρχιερέα μας ποιμένα του λαού όστις μου είπε: Κύρυτε τον λόγον του Θεού!

Είχα διάθεση καλή να λάβω μ' ευταξίαν και μέρος ψάλτου δεξιού να ψάλλω μ' αρμονίαν.
Γιατί δεν ήτανε κανείς τη μουσική να ξέρη καίτοι αυτοί οι άνθρωποι πηγαίνουν σ' άλλα μέρη.

Εξ όσων όμως ήλπιζα ουδέν εκατορθώθη παρά ένας ξυλοδαρμός και μία βία τόση!
Που όσα είδα τότε εκεί να στα είπω καθόλου κόντεψε αναγνώστα μου να χλώω το μυαλό μου.

Παρέλειψα εις την αρχή να είπω ποιον ευρήκα μέσα εκεί στην εκκλησιά όταν πρωτοεμβήκα.
Ευρήκα μόνον τον παπά, τον γέρο Οικονόμο διάβαζε τον εξάψαλμο και κύτταζε το δρόμο.

Τον ερωτώ: Παπούλη μου, θα γίνει λειτουργία;
Όχι! μου αποκρίνεται με μια φωνή αγρία Δεν μου εφέραν πρόσφορα παρά μόνον δυο-τρία Και δια τούτο θα ιδούν τον τσιόκομ' λειτουργία!

Εις την απάντησιν αυτήν έφριξε το πετόι μου και μια μεγάλη ταραχή έλαβε την ψυχή μου.

Εις την στιγμήν εσεκέφθηκα να πάγω στο γραφείον να καταγγείλω τον παπά εις το Ιεραρχείον.
Διότι κάμνει άπρεπα, ενάντια στα Θεία και πάντοτε αισχρολογεί μέσα στην εκκλησία.
Διότι παρεκτρέπεται και πλείστα άλλα τόσα που δεν αρμόζουνε ποσώς εις ιερώς γλώσσα.

Αλλά τον παρατήρησα, του είπα: Δέσποτά μου τι λόγια άπρεπα είναι αυτά που ομιλείς παπά μου;
Είναι κατάστασις αυτή και σεβασμός στα Θεία παπάδες να αισχρολογούν μέσα στην εκκλησία;

Τι λες, λοιπόν! μου απαντά. Για πες μου στη ζωή σου δεν μου εφέραν πρόσφορα, με τι να λειτουργήσω;
Είν' αρκετά, του απαντώ, αυτά τα δύο-τρία δεν χρήζουν περισσότερα να γίνη λειτουργία.

Τότε ενώ μιλούσαμε έρχονται δυο γυναίκες του δίνουν δέκα πρόσφορα που είχαν στις πετσέτες.
Μόλις εκείνες έφυγαν ιδού έρχονται άλλες και κουβαλούσαν διαρκώς πρόσφορα στους παπάδες.

Τότε να ιδήτε τον παπά που είχαν απληστία πόσο πολύ χαρούμενος μπαίνει στη λειτουργία.
Εφθάσαμε με μια χαρά, με μία ευθυμία διαβάζοντας και ψάλλοντας ως τη δοξολογία.

**Αιτία όλων βρε παιδιά,
είναι οι βουλευταί μας,
αυτά τα άγρια θεριά,
αυτές οι μάστιγές μας.
Το Ναι έχουν στα χείλη των
το Όχι στην καρδιά των,
δεν έκαμαν ποτέ καλόν
εδώ εις τα χωριά των.**

Σε ένα άλλο ποιήμα του, γραμμένο κι αυτό στο Γαρδικί την ίδια χρονιά, ο ύστερ' από λίγα χρόνια

ντας πια εξήντα οχτώ χρονώ, απελπισμένος απ' τους στρατηγούς του Τσολάκογλου, στρέφεται στο Λαό του και τον κράζει να βγει στο κλαρί να ξελοθρέψει τους βαρβάρους.
Είναι σίγουρος για τη νίκη, πιστεύει στη λαϊκή δύναμη, πιστεύει στην ιστορία των προγόνων του που ακούμπησαν την καρδιά τους στο καριοφίλι.

Και τότες γράφει τους πιο φλογερούς σίχους της ζωής του:

από το αρχείο του Κώστα Λ. Βασιλάρα

Από το πλούσιο αρχείο του συνεργάτη μας Κώστα Βασιλάρα ζητήσαμε και θα δημοσιεύουμε σ' αυτή τη στήλη φωτογραφικό υλικό και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο μας ταξιδεύει πίσω στο χρόνο.

Παχτούρι, 20 Ιουλίου 1951. Διακρίνονται όρθιοι από αριστερά: Κωνσταντίνος Παπαγιάννης, Παναγιώτης Βαρελάς, Λεωνίδας Βασιλάρας. Καθιστοί: Παναγιώτης Καλατζής, Αλέκος Ζωϊτόπουλος.

Παχτούρι 1954. Διακρίνονται από αριστερά: Παναγιώτα Μπανταβάνη, Γεωργία Μπανταβάνη, Βασιλική Παπακώστα, Νίκος Παπακώστας, Βάγια Παπακώστα, Μαριγούλα Παπακώστα, Αριστείδης Παπακώστας.

Τέλη δεκαετίας του '50. Διακρίνονται από αριστερά: Παναγιώτης Γούναρης, Ελένη Λύτρα, Θανάσης Λύτρας, Γιώργος Τσιρογιάννης, Φώτης Λύτρας, Ασημίνα Λύτρα, Κώστας Λύτρας, Σοφία Λύτρα, Μαίρη Λύτρα, Χρήστος Λύτρας.

Τέλη δεκαετίας του '70. Διακρίνονται πάνω από αριστερά: Αγγυρώ Κουτσιουμπέλα, Νατάσσα Βασιλείου, Γιώτα Μπανούζα, Ρούλα Βασιλείου, Ειρήνη Τσαντή, Άντα Βασιλείου, Τζοβάννα Οικονόμου, Αίσα Παπιά. Κάτω από αριστερά: Παναγιώτης Μπόλλης, Ηλίας Λύτρας, Κώστας Βασιλάρας, Χρηστός Μπόλλης, Βασίλης Τσιούνης, Παναγιώτης Μάστορας, Λάμπρος Χονδρός, Αλέξης Κατσαρός.

Οι δώδεκα μήνες στο Ιουλιανό ημερολόγιο

Στα λαϊκά παραμύθια οι μήνες είναι δώδεκα παλικάρια, το καθένα έχει τις χάρες ή τα κακά της εποχής που ονοματίζει.

ΑΠΡΙΛΗΣ

Σύμφωνα με τις κλιματολογικές μας συνθήκες και την Ορθοδοξία η άνοιξη και το Πάσχα, είναι το περιεχόμενο του Απριλίου, για μας τους Έλληνες. Στο ρωμαϊκό ημερολόγιο είναι ο τέταρτος μήνας και ονομάστηκε έτσι από το λατινικό ρήμα *aperio*, που σημαίνει ανοίγω, επειδή τον Απρίλιο, ανοίγουν τα πάντα: τα δέντρα, τα λουλούδια, ο καιρός. Στη Ρώμη ήταν αφιερωμένος στη θεά του Έρωτα, την Αφροδίτη. Την 1η του μήνα την τιμούσαν όλες οι γυναίκες αλλά όχι με τον ίδιο τρόπο. «Αι σεμναί γυναίκες» (δηλαδή οι αρχόντισσες) γράφει ο Ιωάννης ο Λυδός, συγγραφέας του 6ου αι. μ.Χ. «υπερ ομονοίας και βίου σώφρονος» ενώ οι άλλες «αι του πλήθους γυναίκες» πήγαιναν την πρωταπριλιά να λουστούν στα λουτρά των αντρών – πράγμα έξω από τα καθιερωμένα και στα μαλλιά τους φορούσαν στεφάνια από μωσίνη γιατί οι γυναίκες του πλήθους ήταν πιο κοντά στη φύση απ' τις σεμνές γυναίκες.

Την πρωταπριλιά, όπως ξέρουμε, το 'χουν σε καλό να λένε ψέματα, να γελούν (γελώ κάποιον = κοροϊδεύω). Γιατί άραγε? Σε κάθε τόπο δίνουν και άλλη ερμηνεία. Στην Κομοτηνή το 'χουν σε καλό να γελούν την Πρωταπριλιά «για να γίνουν τα κουκούλια τους» όταν είχαν σπρωτοφία. Στην Ανατολική Θράκη είχαν σε καλό να γελάσουν τον άλλον για να κάνουν τα δέντρα καρπό. Μα εκείνος που ξεγελιόταν το 'χε σε κακό, όλο το χρόνο θα 'τανε ο γελασμένος κι αν ήταν παντρεμένος θα χήρευε.

Το έθιμο πιθανότατα μας ήρθε από τη Γαλλία το 16ο αι. και εκεί πάλι δημιουργήθηκε ως εξής: Για μεγάλο χρονικό διάστημα στη Γαλλία ως 1η του έτους καθιερώθηκε η 1η Απριλίου. Το 1564 μ.Χ. ο Κάρολος Θ' μετέθεσε την αρχή της χρονιάς στην 1η Ιανουαρίου. Αυτό δυσαρέστησε πολλούς απ' τους οπαδούς της παραδοσιακής τάξης των πραγμάτων. Γιατί σπιδήποτε έχει σχέση με την οργάνωση του χρόνου συνεπάγεται έντονη συναισθηματική προσήλωση – ως θμηθούμε και τους δικούς μας παλαιοημερολογίτες. Στη Γαλλία τώρα οι νεοημερολογίτες – αυτοί που παραδέχτηκαν την αλλαγή – πείραζαν τους παλαιοημερολογίτες Γάλλους μ' έναν πολύ έξυπνο τρόπο. Τους έστελναν την 1η Απριλίου ψεύτικα πρωτοχρονιάτικα δώρα και προσπαθούσαν να τους γελάσουν, να τους κοροϊδέψουν, λέγοντας διάφορα ψέματα.

Μια άλλη ερμηνεία του εθίμου έχει σχέση με τους Κέλτες, που άρχιζαν λέει το ψάρεμα σ' εκείνα τα μέρη την 1η Απριλίου. Ψάρια μπορεί να μην έπιαναν, διηγούνταν όμως, όπως όλοι οι ψαράδες και οι κυνηγοί, ψεύτικες ιστορίες για μεγάλα ψάρια. Γι' αυτό και το πρωταπριλιάτικο ψέμα οι Γάλλοι το λένε *poisson d' Avril* – δηλαδή «ψάρι του Απριλίου».

Ας έρθουμε τώρα στο περιεχόμενο του ελληνικού Απριλίου. Ο κατεξοχήν μήνας της άνοιξης, με δυο όψεις κι αυτός: μια καλή, μια κακή, όπως όλα τα πράγματα σ' αυτόν τον κόσμο. Η καλή του όψη είναι ότι ο καιρός σταθεροποιείται πια στην καλοσύνη. Ο λαός λέει για τον καιρό:

*Το Μάρτη ξύλα φύλαγε,
μην κάψεις τα παλούκια
και τ' Απριλή τις δεκαοχτώ, μην κάψεις
τα καρούλια (τα καρούλια του
αργαλειού είναι τα τελευταία ξύλινα
πράγματα του σπιτιού που θα σκέφτο-
νταν ποτέ να κάψουν).*

Λέει επίσης:
*Και τ' Απριλιού στις δεκαοχτώ
πέρδικα πάγωσε τ' αυγά
(δηλαδή κρύο)
ή λέει αντίθετα:
Και τ' Απριλιού στις δεκαοχτώ
πέρδικα κάθεται στ' αυγό
(δηλαδή ζέστη).*

Τώρα πώς είναι δυνατό να συμβαίνει και το ένα και το άλλο? Συμβαίνει, η ζωή είναι γεμάτη αντιφάσεις. Μόνο η αριστοτελική λογική δεν παραδέχεται την αντίφαση. Αλλά η ζωή νικάει – δυστυχώς ή ευτυχώς – τη λογική.

Μια άλλη καλή όψη του Απριλίου συνδέεται με το μέγαλωμα των σπαρτών και την ευεργετική βροχή που τα μεγαλώνει. Είναι τόσο καλή η βροχή του

Απριλίου που στην Κομοτηνή τη θεωρούσαν γιατρικό και την έβαζαν σ' ένα μπουκάλι και την έδιναν σ' εκείνον που είχε θέρμη. Το αντίθετο της βροχής, το χαλάζι, ανήκει στην κακή όψη του Απριλίου, στους κινδύνους που περικλείει η Άνοιξη.

Οι γεωργοί με μαγικά προσπαθούν ν' αποτρέψουν τον κίνδυνο. Μαγεία σημαίνει εξαναγκασμός του Θεού. Πιστεύουν ότι το άσπρο και λαμπερό χαλάζι θα το ξεφοκίσουν με κάτι ακόμα πιο άσπρο και λαμπερό. Τι είναι αυτό? Το φως της Ανάστασης. Στη Φθιώτιδα τη νύχτα της Ανάστασης ένας επίτροπος της εκκλησίας παίρνει μια σκλίδα (καλάμι βρίζας) αγιασμένη από τον αγιασμό των Φώτων, ανεβαίνει στο καμπαριό και την ανάβει. Έτσι δε θα πέσει σ' αυτόν τον τόπο χαλάζι. Στ' Άγραφα ανάβουν το βράδυ της Ανάστασης μια μεγάλη φωτιά, την ώρα που ο παπάς θα πει το «Χριστός Ανέστη» τότε λένε καίνε το φανό. Έτσι ξεφοκίζουν το χαλάζι.

Η εμπειρία του χρόνου όμως. Το φυσικό περιεχόμενο του Απριλίου, για τις ελληνικές κλιματολογικές συνθήκες μορφοποιείται σε δυο κυρίως γιορτές: του αγίου Γεωργίου στις 23 και του αγίου Μάρκου στις 25 του Απριλίου. Η γιορτή του αγίου Γεωργίου, η πιο σημαντική δίνει σε πολλές περιοχές το όνομά της στο μήνα: Αγιωργίτης. Η γιορτή θεωρείται ως χρονικό σύνορο, ως μεγάλη στιγμή της χρονιάς, τότε αρχίζει το θέρος και οι τσοπάνηδες ανεβαίνουν στα βουνά, στις καλοκαιρινές τους βοσκές. Είναι ο μεγαλύτερος άγιος των κτηνοτρόφων και κυρίως των Σαρακατσαναίων. Είναι για τους κτηνοτρόφους και τους γεωργούς το ανοιξιάτικο σύνορο του χρόνου, γι' αυτό γίνονται τότε όλες οι κτηνοτροφικές και γεωργικές συμβάσεις.

Ο αϊ-Γιώργης, ως καβαλάρης, δρακοντοκτόνος έχει σχέση με το νερό το πόσιμο, της πηγής, του πηγαδιού. Είναι όπως λέει και το τραγούδι του (το δημοτικό τραγούδι του αϊ-Γιώργη που τραγουδιέται σ' όλα τα ελληνικά μέρη), ο ήρωας που σκοτώνει το θηρίο, το δράκοντα της ζέστης που βγάζει φλόγες απ' το στόμα του. Αυτός ο δράκοντας κρατάει το νερό της πολιτείας – έτσι λέει το παραμύθι – και δεν το αφήνει να τρέξει, εκτός κι αν του κάνουν θυσία τη βασιλοπούλα, να του τη δώσουν να τη φάει. Ο αϊ-Γιώργης σκοτώνει το δράκοντα και σώζει τη βασιλοπούλα.

Άλλος σταθμός στη διάρκεια του Απριλίου είναι η γιορτή του αγίου Μάρκου – 25 του μήνα. Γιορτή σημαντική για τους γεωργούς, που κρατούν την αργία της. Δεν ζεύουν αλέτρι, δεν τσάπιζαν γιατί σ' αυτούς που δούλευαν λένε παρουσιάστηκε μια οχιά και παραλίγο να τους δαγκώσει. Ο άγιος Μάρκος είναι για τα φιδιά. Η σύνδεση οφείλεται σε μια παρετυμολογία. Το όνομά του παρετυμολογήθηκε από το μαργώνω, μαρκώνω, ναρκώνω. Πιστεύουν πως ο άγιος τους προστατεύει από τα φιδιά γιατί τα μαρκώνει ή τα ναρκώνει.

Κι ερχόμαστε τώρα στη μεγάλη γιορτή της άνοιξης και της ορθοδοξίας, στο Άγιο Πάσχα. Το χριστιανικό Πάσχα κατάγεται από το εβραϊκό και αυτό απ' την αιγυπτιακή γιορτή Πισάχ που σημαίνει το πέρασμα, τη διάβαση του ήλιου από τον ισμηρινό. Οι Εβραίοι υιοθέτησαν τη γιορτή αυτή, την ονόμασαν Πισάχ και τη γιόρταζαν με διαφορετικό περιεχόμενο, σαν ανάμνηση της διάβασης της Ερυθράς θάλασσας, που την πέρασαν χάρη στο θαύμα του Μωυσή, «αβρόχοις ποσίν». Έπειτα γιόρταζαν το Πάσχα και το εναρμόνισαν και με τη γεωργική παραγωγή τους.

Οι χριστιανοί πήραν το Πάσχα από τους Εβραίους και του έδωσαν καινούριο περιεχόμενο: την Ανάσταση του Κυρίου. Η Α' οικουμενική σύνοδος, το 325 μ.Χ. όρισε να γιορτάζεται το χριστιανικό Πάσχα την πρώτη Κυριακή μετά την πανσέληνο της Εαρινής ισημερίας. Για δυο λόγους: Πρώτα, για να διαφοροποιηθεί από το Πάσχα των Εβραίων, που γιορτάζονταν ανήμερα την Πανσέληνο και ύστερα για να εναρμονιστεί με το ιστορικό γεγονός της Ανάστασης, που συνέβηκε μετά το

Γράφει η **Αρματολικιώτισσα Κωνσταντίνα Ηλία**, Ειδικός Παιδαγωγός

Εβραϊκό Πάσχα.

Η περίοδος του Χριστιανικού Πάσχα, αρχίζει ουσιαστικά τρεις βδομάδες πριν από τη Μεγάλη Σαρακοστή, δηλαδή με την αρχή του Τριώδιου (την Κυριακή του Τελώνη και Φαρισαίου) και τελειώνει με την Πεντηκοστή σύνολο: πάνω από εκατόν είκοσι μέρες. Αρχικά στελεχίζεται η προετοιμασία του πιστού, η καθ' αυτό κλιμάκωση του δράματος αρχίζει με την ανάσταση του Λαζάρου και κορυφώνεται με την ανάσταση του Χριστού, τη νίκη πάνω στο μεγαλύτερο εχθρό του ανθρώπινου γένους, το θάνατο. Στις πενήντα μέρες που ακολουθούν έχουμε την Ανάληψη – επιστροφή του Υιού στον πατέρα – και την Πεντηκοστή – στέλνει το Άγιο Πνεύμα στους μαθητές του.

Πολλές από τις προχριστιανικές, τις παγανιστικές, λατρευτικές συνήθειες, έχουν ενταχθεί ως λαϊκά πια έθιμα, μέσα στο δογματικό της περιόδου του Πάσχα. Τα έθιμα αυτά έχουν χαρακτήρα από τη μια μεριά γονιμικά και απ' την άλλη αποτρεπτικά. Μια πρόχειρη κατάταξη των λαϊκών εθίμων του Πάσχα μ' αυτή τη βάση είναι η παρακάτω:

Οι γιορτές των νεκρών, τα Ψυχοσάββατα, είναι το Σάββατο των Απόκρην και το Σάββατο της Πεντηκοστής. Αυτές οι γιορτές ανήκουν στα έθιμα της γονιμότητας, γιατί οι νεκροί είναι οι πρώτοι δαίμονες της βλάστησης αφού απ' αυτούς εξαρτάται η απόδοση των καρπών της γης. Το κάψιμο του Ιούδα είναι ένα προχριστιανικό έθιμο με χαρακτήρα αποτρεπτικό ή καθαρτικό – καίνε το δαίμονα του κακού. Τον ίδιο αποτρεπτικό χαρακτήρα έχουν και οι φωτιές που ανάβουν το Πάσχα για να ξεφοκίσουν λ.χ. το χαλάζι και άλλα κακά.

Ένα ανοιξιάτικο και χαρούμενο έθιμο που γίνεται το Πάσχα είναι οι κούνιες. Έχει αρχαία Ελληνική καταγωγή, αποτελούσε τελετουργικό στοιχείο της δεύτερης μέρας των Ανασχητών – ανοιξιάτικη γιορτή των αρχαίων Αθηναίων. Οι κούνιες έχουν χαρακτήρα γονιμικό – «κουνιόμαστε για να γίνουν τα στάχυα» λένε – αλλά και αποτρεπτικό – «για να φύγουν τα φιδιά», λένε. Η κούνια είναι ένα είδος καθαριού, με τον αέρα που δημιουργείται με το πέρα δώθε και ενεργεί, πιστεύουν καθαριστικά πάνω στο κορμί «κουνιόμαστε για την καλή υγεία» λένε. Φυσικά το έθιμο είναι κυρίως κοινωνικό, μόνο τα κορίτσια κουνιούνται και σε πολλά μέρη τα κουνούν τα αγόρια, που ανταλλάσσουν εκείνη την ώρα μαζί τους στιχάκια και τραγούδια:

*Κουνιέται ένα χρυσό κορμί
και πώς να το κουνήσω
να πιάσω διαμαντόπετρα
να το πετροβολήσω
ή*

*Κουνιέται και το μάλαμα,
κουνιέται και τ' ασήμι,
κουνιέται και η αγάπη μου
μ' ολόχρυσο σπίζιμο (σχοινί).*

Αλλά αν πρέπει να συνδέσουμε κάτι με το Πάσχα, αυτό είναι το πολύ και καλό φαί. Ας μην ξεχνάμε πως από τα παλιά χρόνια οι Έλληνες ήταν λιποδίαιτοι, φασόλια και λαχανίδες έτρωγαν οι αρχαίοι μας. Ύστερα με το χριστιανισμό προστέθηκε και η θρησκευτική νηστεία. Μόνο το Πάσχα τρώγανε καλά οι παππούδες μας. Γι' αυτό έφτιαξαν και το ρήμα: πασκάω = τρώω πολύ καλά. Ύστερα απ' τη νηστεία της Μεγάλης Σαρακοστής ψήνεται ο Οβελίας. Στη Μυτιλήνη, που είναι χωρατά τζήδες, τραγουδούν, παραφράζοντας το εκκλησιαστικό τροπάριο και λένε:

*Ο άγγελος εβόα
και ο παπάς ειλόγα
τη γίδα την ψημένη
και τη χαριτωμένη
Ψήσου, γίδα μ' ψήσου
και ροδοκοκκίνισου
να σε ξεκοκαλίσου
μ' έναν κοβύβ κροσί*

Το υλικό πάρθηκε από την εκπομπή της ΕΡΤ: «Η γυναίκα σήμερα»

Έργα της κυρίας Θεσσαλίας

Ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει την προσφορά της κυρίας Θεσσαλίας Οικονομού στην ορεινή μας πατρίδα και ιδιαίτερα στα χωριά Παχτούρι και Αετό. Την περασμένη τετραετία 2003-2006 με την ιδιότητα της παρέδρου Παχτουρίου-Αετού διακρίθηκε ιδιαίτερα για το δυναμισμό της, το πάθος της για προσφορά, την αγάπη της για τα χωριά μας, την υπεράσπιση του δικαίου αλλά και τις συγκρούσεις της για την προάσπιση των ιδεών και των πιστεύω της.

Η κυρία Θεσσαλία πριν ασχοληθεί με τα κοινά της ορεινής μας πατρίδα ήταν στην Αθήνα μια δυναμική και πετυχημένη επιχειρηματίας. Σήμερα, συνταξιούχος πια και απαλλαγμένη από το άγχος του δύσκο-

Απίστευτο έργο τέχνης η βρύση στην αυλή της κυρίας Θεσσαλίας. Η ίδια καμαρώνει μπροστά στο δημιούργημά της.

Να που δεν είναι απαραίτητα τα σιβαρά χέρια για να δημιουργήσεις με την πέτρα. Το μυστικό της επιτυχίας θα σας το αποκαλύψει η πρώην πάρεδρος.

λου έργου της ενασχόλησής της με τα κοινά στα χωριά μας (αφού αποσύρθηκε κι αυτή από την ενεργό δράση) δημιούργει στην αυλή του σπιτιού της στο Παχτούρι. Απολαύστε τα δημιουργήματά της! Ναι, αυτά τα καλλιτεχνικά πετρόχιστα έργα που βλέπεται δεν είναι χτισμένα από τα χέρια Ηπειρωτών κτιστάδων, είναι κτισμένα με τα χέρια της κυρίας Θεσσαλίας Οικονομού...

Πέτρινα σκαλοπάτια και τοίχος φτιαγμένα με μεράκι από γυναικεία χέρια.

Με πολλές υποσχέσεις σε καινούρια χέρια η «Αίγλη» της Νεραΐδας

Από τα μέσα του Οκτώβρη πέρασε σε καινούρια χέρια η λειτουργία του εκκλησιαστικού καταστήματος που βρίσκεται στην πλατεία της Νεραΐδας, γνωστό από χρόνια τώρα ως «Αίγλη» της Νεραΐδας.

Ο νέος ένοικος του καταστήματος αυτού είναι ο Νεραϊδιώτης Γεράσιμος Χύτας ο οποίος επέστρεψε από την Αθήνα στο χωριό του με πολλές υποσχέσεις και

«Η ΑΙΓΛΗ» στην πλατεία της Νεραΐδας. Από τα μέσα του Οκτώβρη πέρασε στα χέρια του Νεραϊδιώτη Γεράσιμου Χύτα.

με ζητούμενο την υπέρβαση αφού δεν δίστασε να καταβάλει το χρηματικό ποσό των 4500 ευρώ μόνο για το ετήσιο ενοίκιο.

Ο φακός της «Φωνής» βρέθηκε το τετραήμερο της 28ης Οκτωβρίου στη Νεραΐδα όπου η «Αίγλη» ήταν κατάμεστη από κόσμο. Δεν προλάβαμε να φάμε και να πιούμε για να σχηματίσουμε τη δική μας άποψη όμως με όλους όσους μιλήσαμε έδειχναν πολύ ευχαριστημένοι.

Η «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» θα σας κρατά ενημερωμένους για την πορεία του καταστήματος αυτού το οποίο θα δείξει στο άμεσο μέλλον αν πραγματικά έφερε την υπέρβαση στα χωριά μας.

Αφού ευχηθούμε καλές δουλειές στο φίλο μας Γεράσιμο Χύτα του επισημαίνουμε ότι ο λαός της ορεινής μας πατρίδας υποφέρει από την ποιότητα και την καθαριότητα των καταστημάτων των χωριών μας.

Κι επειδή από μόνος του έβαλε πολύ ψηλά τον πήχη, αν δούμε τη διαφορά, δεν θα σταματήσουμε να προβάλλουμε την προσπάθειά του στα πέρατα του κόσμου.

Όσο για το εκκλησιαστικό συμβούλιο της Νεραΐδας θα πρέπει τις 4500 ευρώ που θα εισπράξει για τα ενοίκια του πρώτου χρόνου να τα επενδύσει στο κατάστημα, κατασκευάζοντας καλοριφέρ γιατί κακά τα ψέματα, η ξυλόσομπα με τα τρύπια μπουριά μας γυρνάει πολύ πίσω, στα μέσα του περασμένου αιώνα ...

27 Οκτωβρίου και η «Αίγλη» της Νεραΐδας είναι κατάμεστη από κόσμο. Όσο για τα μεζεδάκια, όλοι έδειχναν να τα απολαμβάνουν.

Στάση στην Πόπη, στο Βαθύρευμα...

Αυτό είναι το κατάστημα στο οποίο θα δραστηριοποιηθεί στο εξής επαγγελματικά η «Πόπη της Νεραΐδας».

Το Βαθύρευμα επέλεξε ως τον επόμενο σταθμό των επιχειρήσεων της η γνωστή σε όλη την ορεινή μας πατρίδα Πόπη.

Το κατάστημα της Πόπης στο Βαθύρευμα βρίσκεται (όπως ανεβαίνουμε από τα Τρίκαλα για την ορεινή μας πατρίδα) στην έξοδο του χωριού στο δεξί μας χέρι.

Η Πόπη δείχνει ευχαριστημένη στο Βαθύρευμα. Όπως δηλώνει πάει καλά το κατάστημά της αφού βρίσκεται επάνω στο δρόμο και είναι πέρασμα.

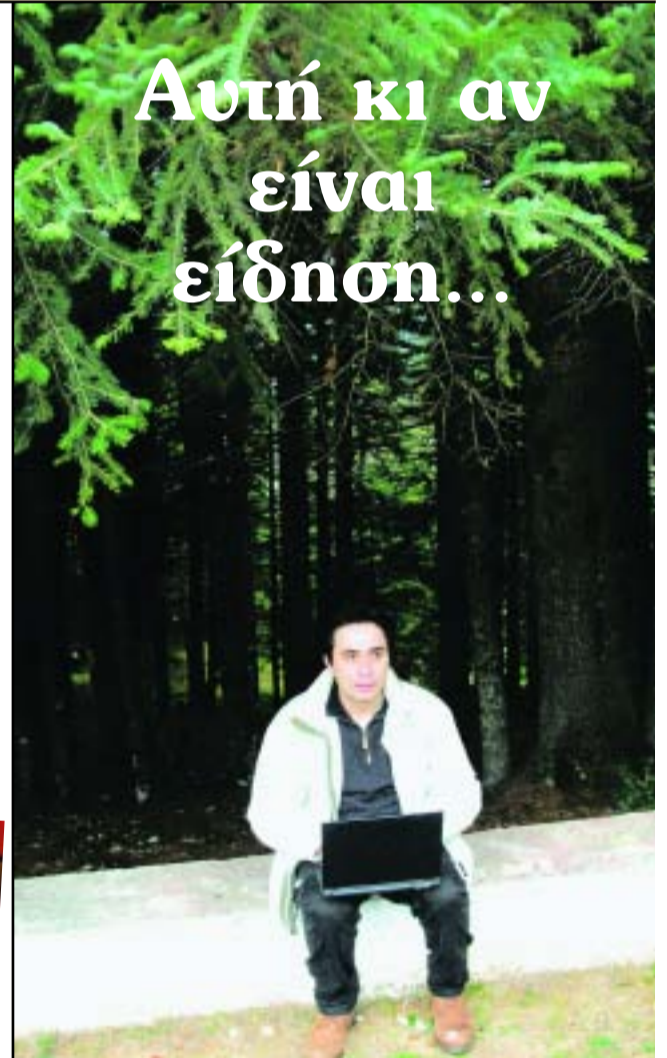
Η Πόπη, για όσους δεν το γνωρίζουν, είναι συνδημότισσά μας αφού είναι σύζυγος του Νεραϊδιώτη Θωμά Λάμπρου και με δεδομένο το γεγονός ότι πρέπει να υποστηρίξουμε όλους του συνδημότες μας οπουδήποτε κι αν επιχειρούν, στο ανέβασμά μας ή στο κατέβασμά μας από την ορεινή μας πατρίδα, ας κάνουμε και μια στάση στην Πόπη, στο Βαθύρευμα.

Πόπη, η «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» σου εύχεται καλές δουλειές!

Οι ωραίες κυρίες της ορεινής μας πατρίδας δίνουν το σύνθημα: «Στάση στην Πόπη, στο Βαθύρευμα». Η Ελένη Τσακάλου, η Ρούλα Καρακώστα, η Σταυρούλα Παπαβασιλείου και η Πηνελόπη Καρακώστα στην πρώτη τους γνωριμία με το νέο κατάστημα της Πόπης.

Αυτή κι αν είναι είδηση...

Η φωτογραφία είναι βγαλμένη στις 27 Οκτωβρίου 2008 στο εξωκλήσι της Παναγίας στο Παχτούρι όπου ο διαχειριστής του [blog http://pahtouri.blogspot.com/](http://pahtouri.blogspot.com/) Βαγγέλης Πελεκάνης κάτω από τα έλατα, άνοιξε το laptop, συνδέθηκε στο Internet μέσω δορυφόρου και ανεβάζει τις ειδήσεις στο blog για να τις διαβάσουν οι Παχτουριώτες και όλοι οι συνδημότες της ορεινής μας πατρίδας, στα πέρατα του κόσμου.

Αυτό το γεγονός κι αν είναι είδηση. Μπράβο φίλε Βαγγέλη, συνέχισε κι εσύ έτσι δυναμικά τη μεγάλη και ανιδιοτελή σου προσφορά στον τόπο μας!

Ζτα τσιπουράδικα του Βόλου

Διάσημα σε όλη την Ελλάδα είναι τα τσιπουράδικα του Βόλου. Και σαν βρεθεί κανείς στο Βόλο, αρκεί να έχει στην παρέα του αυτούς που ξέρουν τα καλύτερα. Από εκεί και πέρα η όρεξη για τσίπουρο, το άδειο στομάχι και η καλή παρέα μπορούν να σε κρατήσουν εκεί όχι για ώρες αλλά για μέρες πολλές...

Εκεί στην πανέμορφη «παραλία» του Βόλου και μάλιστα με την καλύτερη παρέα βρέθηκε στα τέλη του Οκτώβρη και ο φακός της «Φωνής της Ορεινής Πατρίδας» όπου απαθανάτισε το Δημήτρη Τσακάλο, το Γιώργο Χρηστάκη και το Βαγγέλη Πελεκάνη να συζητούν για πολλές ώρες, για τι άλλο... για την ορεινή μας πατρίδα!

Στρατηγέ, η «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» σας συγχαίρει

Μόνο ρίγη συγκίνησης προκαλεί η επιστολή που έλαβε ο πρόεδρος της κοινότητας Ηλίας Καραγεώργος και που θα διαβάσετε παρακάτω.

Άξια επαίνου η ενέργεια του «Πανελληνίου Συνδέσμου Πολεμιστών και Φίλων των Οχυρών Μακεδονίας και Θράκης 1940-1941» και του προέδρου του Καραμπατσόλη Γεώργιου, Υποστράτηγου. Η φωτογραφία του Παπά Δημοσθένη του Ηλία βρέθηκε και στάλθηκε στο Σύνδεσμο. Όσοι όμως μπορούν να βοηθήσουν σ' αυτό το τόσο σημαντικό έργο που επιτελούν αυτοί οι άνθρωποι ας επικοινωνήσουν μαζί τους.

«Κύριο Πρόεδρο Κοινότητας Νεράιδας

Ο Παπας Δημοσθένης του Ηλία.
Γεννήθηκε στο Παχτούριο Τρικάλων το 1919. Έπεσε στο πεδίο της τιμής.

Κύριε Πρόεδρε, Ονομάζομαι Καραμπατσόλης Γεώργιος, είμαι Υποστράτηγος και υπηρετώ στο ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ. Παράλληλα, στον ελεύθερο χρόνο μου, δραστηριοποιούμαι και στον «Πανελλήνιο Σύνδεσμο Πολεμιστών και Φίλων των Οχυρών Μακεδονίας και Θράκης 1940-1941», του οποίου είμαι πρόεδρος από το έτος 2006. Ο Σύνδεσμός μας, ως ελάχιστο δείγμα Τιμής και Ευγνωμοσύνης προς τους πεσόντες κατά τη «Μάχη των Οχυρών 6-9 Απριλίου 1941» εναντίον των ναζιστικών γερμανικών δυνάμεων, καταβάλει προσπάθεια δημιουργίας αρχείου με φωτογραφίες αυτών (πεσόντων).

Από την Κοινότητά σας έπεσε στο πεδίο της τιμής ο Παπας Δημοσθένης του Ηλία, Στρατιώτης. Γεννήθηκε στο Παχτούριο Τρικάλων το 1919. Σας παρακαλούμε, αν υπάρχει στο αρχείο σας, να μας στείλετε μια φωτογραφία του ή σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο ενημερώστε τους συγγενείς του για να μας στείλουν τη φωτογραφία ή να επικοινωνήσουν μαζί μας για τις λεπτομέρειες. Είναι δύσκολη η προσπάθεια που κάνουμε μετά από τόσα χρόνια που πέρασαν, γι' αυτό ζητάμε τη βοήθειά σας. Η διεύθυνση του Συνδέσμου είναι: Πανεπιστημίου 42 (6ος όροφος) ΤΚ 10679, Αθήνα, τηλ. 210-3614758 (αφήστε μήνυμα στον τηλεφωνητή). Το γραφείο λειτουργεί κάθε Δευτέρα και Πέμπτη 10.00 έως 12.00 ώρα. Mail: oxyra@yahoo.gr

Η διεύθυνση της εργασίας μου είναι: Πολεμικό Μουσείο, Βας. Σοφίας και Ριζάρη 2, ΤΚ 10675, Αθήνα, τηλ. 210-7210006 (κινητό 6939771373).

Απευθυνόμενοι στα πατριωτικά σας αισθήματα και ελπίζοντας στη συνδρομή σας στην προσπάθεια που κάνουμε, ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο δύσκολο έργο σας.

Αθήνα, 30-9-2008
Με εκτίμηση, Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Γιώργος Δ. Καραμπατσόλης
Υποστράτηγος»

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΕ ΑΕΙ

Ο συνδημότης μας από τη Λαφίνα Βλάχος Χρήστος του Ευαγγέλου πέτυχε επάξια στο τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με έδρα την Τρίπολη.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟ

Την αγαπημένη μας εγγονή Μπόλλη Ευαγγελία (Εύα) του Χρήστου και της Βασιλικής που πέτυχε επάξια στο τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Ηρακλείου Κρήτης συγχαίρουμε θερμά και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Οι γιαγιάδες:

Ανδρονίκη Μπόλλη και Ευαγγελία (Λούλα) Τσακάλου
Ο παπούς: Ηλίας Τσάκαλος

ΕΡΓΟΔΟΜΗΣΗ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
ΕΡΓΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΕ ΗΛΙΟΠΟΛΗ-ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ
ΑΓΟΡΕΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΚΑΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε

Οίκτος 11 Ηλιούπολη 163 44
τηλ.: 210 97 15 270 - 6932 33 01 17
e-mail: niksak1@otenet.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι
• Στις 12/5/2008 στο Δημαρχείο του Ταύρου Αττικής τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης μας από τη Λαφίνα Αλέξανδρος Καινούριος και η Μάρκοβα Μάγια.

• Στις 27/9/2008 στον Ι.Ν. Αγίου Αθανασίου Αγίας Μονής Τρικάλων τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό Ιωάννα Τεντολούρη του Βαΐου και ο Κων/νος Μαγνούφης.

• Στις 11/10/2008 στον Ι.Ν. Αγίου Κων/νου και Ελένης στο Συκούριο τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό Ευαγγελία Γούλα του Δημητρίου και ο Χαρίλαος Παρίσης.

• Στις 30/8/2008 στον Ι.Ν.

Αγίου Αθανασίου Αγίας Μονής Τρικάλων τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Δημήτριος Τσιαγκλής του Ιωάννη και η Ευαγγελία Σιακαβάρα.

• Στις 27/9/2008 στον Πειραιά τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό Ειρήνη Τεντολούρη του Σωτηρίου και ο Ιωάννης Τσιμόγιαννης.

• Στις 8/11/2008 στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου στη Γλυφάδα τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Παχτούρι Βαρβάρα Γούλα του Ανδρέα και ο Σταύρος Παπαδόπουλος.

Γεννήσεις
• Στις 11/9/2008 στην Άρτα ο συνδημότης μας από την Κορυφή Ιωάννης Λιά-

πης και η σύζυγός του Αγγελική Ζαρμπά απέκτησαν αγοράκι.

• Στις 16/8/2008 στην Αθήνα ο συνδημότης μας από τη Νεράιδα Χρήστος Ντίνος και η Δημητρούλα Ντολαμάγκου απέκτησαν κοριτσάκι.

Βαπτίσεις
• Στις 31/8/2008 στον Ι.Ν. Πόρτα Παναγίας Πύλης ο συνδημότης μας από την Κορυφή Χονδρός Ηλίας του Γεωργίου και η σύζυγός του Ζαρίδα Παρασκευή βάπτισαν το γιο τους και τον ονόμασαν Χρήστο.

• Στις 21/9/2008 στον Ι.Ν. Αγίου Θωμά Τρικάλων ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Ιωάννης Χαντζής και η σύζυγός του Χίτα Φανίτσα βάπτισαν την κόρη

τους και την ονόμασαν Σωτηρία.

• Στις 30/8/2008 στον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου στο Κεφαλόβρυσσο Τρικάλων ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Γεώργιος Μπίνας και η σύζυγός του Βασιλική Ζάμπρα βάπτισαν το γιο τους και τον ονόμασαν Θεόδωρο.

Θάνατοι

• Στις 13/10/2008 στην Εθνική οδό Τρικάλων - Λαμίας έχασε άδικα τη ζωή του σε τροχαίο ο συνδημότης μας από την Κορυφή Δημήτριος (Τάκης) Χονδρός του Μιχαήλ.

• Στις 4/10/2008 στα Ιωάννινα απεβίωσε ο συνδημότης μας από τη Νεράιδα Νικόλαος Καρακώστας του Κων/νου.

Αντίο Τάκη...

Στις 13 Οκτωβρίου στην Εθνική οδό Τρικάλων - Λαμίας κοντά στο Δομοκό έχασε άδικα τη ζωή του σε τροχαίο ο συνδημότης μας από την Κορυφή Δημήτριος (Τάκης) Χονδρός του Μιχαήλ. Ο αγαπητός σε όλους μας Τάκης Χονδρός ήταν παντρεμένος με την Ευαγγελία το γένος Παναγιώτη Οικονόμου από το Παχτούρι. Μετά τη συνταξιοδότησή του ο Τάκης και η Ευαγγελία είχαν εγκατασταθεί τους περισσότερους μήνες του χρόνου στο Παχτούρι. Ο ξαφνικός θάνατος του Τάκη συγκλόνισε όλους τους συνδημότες μας και όχι μόνο. Οι συντελεστές της «Φωνής της Ορεινής Πατρίδας» εκφράζουμε στην οικογένειά του τα θερμά μας συλλυπητήρια. Ο Τάκης Χονδρός θα ζει στη μνήμη όλων μας.

Από την οικογένειά του λάβαμε και δημοσιεύουμε την ακόλουθη επιστολή:

«Στον Αγαπημένο Σύζυγο, Πατέρα, Παππού Σάββατο 11/10/2008, Πατέρα ξεκίνησες από το χωριό και το Σάββατο σε είχαμε δίπλα μας στα γενέθλια του Δημητράκη. Ήσουν όλο χαρά, σβήσαμε τα κεράκια, τραγουδήσαμε, κοίμησες τα εγγονάκια σου. Έφυγες χωρίς να καταφέρουμε να σε κρατήσουμε κοντά μας παρά τα παρακάλια όλων μας. Ήσουν χαρούμενος και ευτυχισμέ-

νος γιατί θα πήγαινες στο αγαπημένο σου χωριό και στη Βαγγελίτσα σου.

Μίλησες με όλους παιδιά, εγγόνια, αδέρφια, ανίψια, τακτοποίησες τα πάντα και Κυριακή, ξημερώματα Δευτέρας ξεκίνησες για το ταξίδι που σου άρεσε να κάνεις.

Σταμάτησες στην Αγ. Αικατερίνη όπως πάντα, άναψες το κεράκι σου και συνέχισες για το χωριό.

Κάπου εκεί όμως μετά το «Μεταλλείο» ο χάρος είχε ραντεβού μαζί σου για να ξεκινήσεις το μεγάλο ταξίδι. Συνάντησες το θάνατο πατέρα που ήρθε από το αντίθετο ρεύμα, δεν πρόλαβες να αντιδράσεις αλλά ξέρω ότι τον κοίταξες στα μάτια, δεν τον φοβήθηκες και σε μια στιγμή η ψυχούλα σου είχε πετάξει μακριά μαζί του. Πατέρα ήσουν η χαρά, η ευτυχία, το γέλιο, η λεβεντοσύνη στη ζωή μας. Σίγουρα θα μας λείψεις και θα πονάμε πάντα για τον άδικο χαμό σου.

Δεν έχω άλλο δάκρυ να σε κλάψω, στέρεψε η ψυχή μου και ξέρω ότι και εσύ δεν το ήθελες αυτό, ήθελες πάντα χαρές, γέλια και δυνατές φωνές.

Γι' αυτό πατέρα σου δίνω το λόγο μου ότι όσο ζω θα ζεις μαζί μου, όσο γλεντώ θα γλεντάς μαζί μου, όσο γελώ θα γελάς μαζί μου και όσο έχω χαρές θα χαιρέσαι κι εσύ.

Καλό Ταξίδι Πατέρα!
Η Γυναίκα σου, Τα παιδιά σου, η νύφη σου
και τα τρία εγγονάκια σου».

Αντίο Φίλε μου...

Είναι απίστευτο με συνάμα παραδεκτό και σκληρό ότι στις 20 Αυγούστου 2008 ο Χρήστος Σ. Καρακίτσιος απεβίωσε στο πατρικό του, στη Μεσοχώρα Τρικάλων.

Γόνος πτωχής αλλά τίμιος κτηνοτροφικής οικογένειας - του Στέλιου Καρακίτσιου και της Παρασκευούλας, το γένος Κοτοπούλη - ο παλιός μου φίλος Χρήστος Σ. Καρακίτσιος - τον οποίο είχα την τύχη να γνωρίσω σε νεαρή ηλικία - ήταν ένα χαρισματικό άτομο. Διακρίνονταν για την ειλικρίνεια, την αξιοπρέπεια, την ευγένεια, τη θέληση, τα ευγενή οράματα, τον αλτρουισμό και το χιούμορ του.

Βαθύς γνώστης και αναλυτής της Αγγλικής γλώσσας, την οποία μιλού-

Αναμνηστική φωτογραφία σε νεαρή ηλικία δύο παλιών φίλων: Χρήστου Στ. Καρακίτσιου και Φωτίου Ι. Βαρελογιάννη, στα Τρίκαλα (φωτογραφείο Σχορτσιανίτη)

σε καλύτερα και από την ελληνική ακόμη, προσελήφθη στις «σχολές

Στρατηγική», όπου διακρίθηκε για την απόδοσή του. Κατόπιν, ίδρυσε δική του σχολή Αγγλικών στο Βόλο, όπου και εδίδαξε για πολλά έτη προετοιμάζοντας με μεγάλη επιτυχία πλήθος μαθητών για την απόκτηση των αντίστοιχων πτυχίων - χρήσιμων εφοδίων για τη ζωή τους.

Με τη σύζυγό του Ευαγγελία Γέρακα απέκτησε τρεις γιους: όλοι τους σπούδασαν και αποκαταστάθηκαν επαγγελματικά. Ευτύχησε δε να ιδεί και τα αγαπημένα του εγγονάκια.

Χρήστο μου, θα ήθελα να συναντηθούμε ακόμη μια φορά στο Λευκό Πύργο, έστω και για λίγο, να πιούμε καφέ και να χαρώ τη ζωντάνια και το πολύ έξυπνο χιούμορ σου.

Θα σε έχω πάντα στη μνήμη μου,
Αντίο Φίλε μου
Φώτιος Ι. Βαρελογιάννης

Βιβλιοπαρουσίαση

Θεοδώρα Μητσιάδου

Η λεβεντιά είναι στην καρδιά

Ένα καλαίσθητο βιβλίο, παραμύθι, της Θεοδώρας Μητσιάδου, κυκλοφόρησε, την περασμένη άνοιξη από τις «Πρότυπες Θεσσαλικές Εκδόσεις Ντετζιόρτζιο». Έχει τον τίτλο «η λεβεντιά είναι στην καρδιά» και απευθύνεται σε μικρά και μεγάλα παιδιά.

Οι ήρωες του παραμυθιού είναι μια μεγάλη παρέα ζώων, με πρωταγωνιστές το λύκο, τον κυρ - Νικόλα και την αλεπού, την κυρά - Μάρω.

Η ιστορία διαδραματίζεται στο φυσικό της περιβάλλον, στο δάσος, αλλά οι δυο «άσπονδοι φίλοι» ο λύκος και η αλεπού, εδώ πρωτοτυπούν. Δεν είναι ο κακός λύκος «της Κοκκινόσκουφίτσας», ούτε η πονηρή αλεπού με τις κατεργαριές της μόνο... Τα γεγονότα αποκαλύπτουν ότι τελικά είχαν λεβεντιά μέσα τους (είδος εξαφανισθέν, προ πολλού, στη ζωή μας) και σε ανύποπτες στιγμές το απέδειξαν... Η συγγραφέας περνάει μηνύματα βασικά

για τη ζωή μας μέσα από τα ζώα. Μηνύματα φιλίας, συνεργασίας, κατανόησης, αγάπης και όπως σχολίασε ο άξιος, παλαιόμαχος δημοσιογράφος, Θύμιος Λώλης, «μέσα από τις πράξεις των ζώων η συγγραφέας περνάει, πολύ ωραία, το μήνυμά της συμπίλωσης...». Γιατί κάποια στιγμή ο κυρ - Νικόλας γκρεμίζει το μικρό «τείχος του Βερολίνου» που έφτιαξε... Το βιβλίο ζωγράφισε πολύ όμορφα, αποδίδοντας στις μορφές των ζώων και την έκφραση των συναισθημάτων τους, ο Γρηγόρης Ντετζιόρτζιο, ο οποίος ζωγράφισε και το πρώτο βιβλίο της Θεοδώρας Μητσιάδου, το «Αστέριος και Αυγή».

Το βιβλίο διατίθεται από τη συγγραφέα, αλλά και τα τρικαλινά βιβλιοπωλεία

Στην Κωνσταντινούπολη... με καλή παρέα

Για ακόμη μια φορά ο Ν.Ε.Σ Κορυφής κατάφερε να μας εκπλήξει με την οργάνωσή του.

Αυτή τη φορά δεν ήταν ο χορός, δεν ήταν η Πυργάκη ή ο Νιώρας αλλά μια εκδρομή με αφετηρία την Πόλη μας και προορισμό την έδρα της Χριστιανοσύνης.

Ξεκινήσαμε τα χαράματα της Κυριακής των Βαίων από τα Τρίκαλα, μετά από μία στάση στον Κορινό και μία στην Ξάνθη, φτάσαμε στα σύνορα.

Επόμενη στάση στα εσωτερικά της Τουρκίας. Και θερμασιμός της διαδρομής το απόγευμα σε ξενοδοχείο στο κέντρο της Κων-

Οι Κορυφιώτες και οι φίλοι τους σε αναμνηστική φωτογραφία στη Αγία Σοφία.

σταντινούπολης.

Τις επόμενες δύο μέρες επισκευτήκαμε τα εξής μέρη: το μπλε τζαμί (μεγάλο και εντυπωσιακό), το υδραγωγείο, την πλατεία TAXIM, το Τοπ Καπί, το Ντολμα Μπαχτσέ, το μεγάλο παζάρι (Καπαλί Ταρσί) και φυσικά την Αγία Σοφία, τεράστια και επιβλητική ανάμεσα σε ξένους και αλλόθρησκους, το εκκλησάκι της Ζωοδόχου Πηγής και φυσικά την έδρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην οποία μας δώθηκε η ευκαιρία να εκκλησιαστούμε το απόγευμα της Μεγάλης Δευτέρας. Αξίζει να σημειωθεί ότι εντυπωσιαστήκαμε όλοι μας από τη μικρή - μεγάλη κρουαζιέρα στο Βόσπορο. Μας δώθηκε η ευκαιρία, ταξιδεύοντας στα στενά του Βοσπόρου, να γνωρίσουμε τα παράλια του. Επιβλητικά κτήρια, τις "συμπλιγάδες πέτρες", τις δύο γέφυρες που ενώνουν Ευρώπη και Ασία (την οποία επισκεφτήκαμε), και πολλά άλλα.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους αυτούς που μας στήριξαν για ακόμη μία φορά και συμμετείχαν στο εγχείρημα αυτό.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαρι-

στήσουμε τον οδηγό του λεωφορείου μας, τον κ. Κώστα Θεοδώρου όπου μας ταξίδεψε, διανύοντας πάρα πολλά χιλιόμετρα σε τέσσερις μέρες και μας επέστρεψε στον τόπο μας και στις οικογένειές μας χωρίς κανένα πρόβλημα. Τέλος να ευχαριστήσουμε τον Ξεναγό μας κύριο Μεσούτ, όπου σε κάθε στάση και επίσκεψη

«Μες του Βοσπόρου τα στενά...» οι Κορυφιώτες, συνοδευόμενοι από τον πρόεδρο της κοινότητας και μέλη του κοινοτικού συμβουλίου.

μας ενημέρωνε για την ιστορία του τόπου με ευκρίνεια, υπομονή και γνώση.

Επόμενο ραντεβού...

Λίαν συντόμως

Για το ΔΣ του Ν.Ε.Σ. ΚΟΡΥΦΗΣ
ΧΟΝΔΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΡΑΪΔΙΩΤΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Η ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ» 1965 ΠΑΡΕΛΘΟΝ – ΠΑΡΟΝ – ΜΕΛΛΟΝ

του Παναγιώτη Γ. Καρακώστα, τέως προέδρου του Συλλόγου

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1965-2000

Μια ιδέα και λίγο φιλοπρόοδοι Ξενιτεμένοι Νεραϊδιώτες με απέραντη νοσταλγία για το χωριό τους που κείνη την εποχή γύρω στα 1965 κρατούσε τη ζωντάνια του όλο το χρόνο αυτά ήταν η αρχή. Κι η σκέψη αυτή η γιομάτη Νεραϊδα ήταν που γέννησε την ιδέα.

Και κείνο το βράδυ στις 5 Μαρτίου 1965 στην οδό Αμερικής 10 και στη συνέχεια στο γραφείο του Δικηγόρου κ. Μαντέλλου στην Αθήνα συγκεντρώθηκαν αρκετοί Νεραϊδιώτες που έμειναν στον Πειραιά και στην Αθήνα και υλοποίησαν την ιδέα, υπόγραψα το Καταστατικό το πρώτο καταστατικό του Συνδέσμου που είχε άρθρα. Ο επίσημος τίτλος ήταν «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΕΡΑΪΔΙΩΤΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ Η ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ».

Το πρώτο άρθρο όριζε τον σκοπό του. «Σκοπός του Σωματείου είναι να γράφει από το πρώτο καταστατικό του Συλλόγου. Τα ιδρυτικά μέλη που υπόγραψαν το καταστατικό ήταν: Παναγιώτης Γ. Ευθ. Καρακώστα, Απόστολος Παφίλης, Νικόλαος Καρακώστας, Γεώργιος Μαντέλλος, Κων/νος Ευθ. Μαντέλλος, Νικόλαος Καρακώστας, Νικόλαος Η. Κουρεμέντζας, Γεώργιος Χ. Οικονόμου, Δημήτρης Γ. Οικονόμου, Θεόφιλος Γ. Κόκκαλης, Ηλίας Κων. Ζάχος, Δημήτριος Γ. Γώγος, Βασίλειος Ι. Ζάχος, Νικόλαος Ε. Πάνος, Νικόλαος Κ. Αλειφτήρας, Ουρανία Δ. Μαντέλλου, Λουκία Ε. Καρακώστα, Βασιλική συζ. Παν. Καρακώστα, Κασσιανή Χ. Ζάχου, Γεώργιος Ν. Ευθ. Καρακώστας.

Η σύνθεση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου ήταν 5μελές.

Άλλες βασικές μεταβολές που έγιναν στη συνέχεια ήταν:

Το 1974: Το Διοικητικό Συμβούλιο από 5μελές έγινε 7μελές.

Το 1987: Επεκτάθηκε το δικαίωμα εγγραφής ως μελών και στους μη Νεραϊδιώτες-τισσες που έχουν σύζυγο Νεραϊδιώτη-τισσα. Πρόεδρος του Συλλόγου στην 35χρονη πορεία του διατέλεσαν οι Νικόλαος Φ. Καρακώστας, Παναγιώτης Γεωρ. Ευθ. Καρακώστας, Γεώργιος Νικ. Καρακώστας, Απόστολος Κ. Παφίλης, Νικόλαος Κ. Αλειφτήρας, Χρήστος Α. Μαντέλλος, Κωνσταντίνος Π. Μπασιούκας, Δημήτρης Ε. Παφίλης, Θωμάς Κ. Μαντέλλος, Λάμπρος Κ. Ζάχος, Γεράσιμος Δημος. Χύτας.

1965-2000

35 χρόνια ζωής

35 χρόνια δράσης

35 χρόνια μια πολύχρονη γόνιμη πορεία του Συλλόγου Νεραϊδιωτών με πλούσια δράση που δεν μπορεί να αναλυθεί σε λεπτομέρειες της. Ένας γενικός απολογισμός μπορεί να δώσει το μέτρο αυτής της δραστηριότητας. Σε γενικές γραμμές το γόνιμο παρελθόν του: Με ενέργειες (παραστάσεις υπομνήματα κ.λπ.) και με χρηματικές ενισχύσεις σε πολλές περιπτώσεις συνέβαλε:

- στην εγκατάσταση (το 1968) και λειτουργία υδροηλεκτρικού εργοστασίου στη Νεραϊδα για τον ηλεκτροφωτισμό του που ήταν το μοναδικό τότε στα ορεινά χωριά του Νομού ΤΡΙΚΑΛΩΝ. Την ιδέα για τον ηλεκτροφωτισμό ήταν του τότε εφημέριου του χωριού

Θωμά Γλακιά και η υδροηλεκτρική εγκατάσταση έγινε στο Μύλο του χωριού (Ρεματάκι) μέχρι που αποκαταστάθηκε από τη ΔΕΗ. Το (1982) στη δειροφύτευση κατά καιρούς εκτάσεων του χωριού με χιλιάδες δενδρύλλια (έλατο και ορεινό πεύκο).

- στη διαμόρφωση και αποπεράτωση του κτιρίου. Ξενώνα για την εγκατάσταση του αγροτικού γιατρού και του παπά του χωριού (1967-1968).

- στην αποκατάσταση των ζημιών δημοτικού σχολείου, εκκλησιών που είχαν υποστεί από τον σεισμό το (1967) στην τοποθέτηση κατά καιρούς γιατρού στο αγροτικό ιατρείο του χωριού.

- στην ανέγερση της εκκλησίας Αγία Κυριακή
- στη συντήρηση και εξοπλισμό κοινοτικών αφοδευτηρίων

- στην ανέγερση μνημείου στην πλατεία του χωριού για τους Νεραϊδιώτες που έπεσαν στους πολέμους 1912-13 και 1940-41

- στη διάνοιξη του αμαξωτού δρόμου Ρεματάκι-Πλατεία

- στη διαμόρφωση της πλατείας Ρεματάκι
- στην κατασκευή παραδοσιακού τοίχου στην πρόσψη του Ξενώνα

- στην κατασκευή του ποδοσφαιρικού γηπέδου στη θέση (Βακούφια)
- στην κατασκευή Μπάσκετ και εγκατάσταση μπισκετών

- στην περιφράξη με παραδοσιακά κάγκελα της πλατείας του χωριού

- στη μικροφωνική εγκατάσταση στην κοινότητα
- στην ίδρυση ποδοσφαιρικής ομάδας Α.Ε. Νεραϊδας

- στην ύδρευση του χωριού (εγκατάσταση υδρευτικού δικτύου), κατήρισε και έστειλε στους αρμόδιους τεχνικές μελέτες για τη σύνδεση των δύο Κοινοτήτων Νεραϊδα-Θεοδώριανη και για την αξιοποίηση των τοπικών ποταμών που έχουν άφθονα νερά όλες τις εποχές του χρόνου για την τουριστική ανάπτυξη του χωριού κ.λπ.

Βοήθησε ηθικά και υλικά κατά καιρούς πολλούς αναξιοπαθόντες Νεραϊδιώτες και τους σεισμοπαθείς το 1967. Διοργάνωσε και πραγματοποιήσε πολλές εκδρομές στη Νεραϊδα και σ' άλλες περιοχές της χώρας.

Διοργανώνει κάθε χρόνο με εξαιρετική επιτυχία χοροεσπερίδα σε κέντρο της Αθήνας.

Συνεργάστηκε με τα άλλα Θεσσαλικά και Ηπειρωτικά σωματεία για θέματα που αφορούν γενικότερα τη Θεσσαλία και Ήπειρο και ειδικότερα τα χωριά των δύο Νομών Τρικάλων και Άρτα της Πίνδου και Τζουμέρκα, συνέβαλε και βοήθησε στην αξιοποίηση του οικοπέδου που δε να πω ότι χάρις του Συλλόγου έγινε και η αξιοποίησή του. Το ιστορικό της μη αξιοποίησης του οικοπέδου, το αναφέρω με άρθρο μου στο περιοδικό «ΓΛΑΒΑΣ».

Ο Σύλλογος στη διάρκεια των τριάντα πέντε χρόνων ζωής ανέπτυξε δραστηριότητα και σε γενικότερα εκπαιδευτικά και αναπτυξιακά θέματα της Θεσσαλίας. Μέλη της οι Παναγιώτης Καρακώστας, Απ. Παφίλης ως μέλη συντονιστικής επιτροπής μιας Ηπειροθεσσαλικής συγκέντρωσης στην Αθήνα το 1976 για το θέμα της κατασκευής του δρόμου ΑΡΤΑ-ΤΡΙΚΑΛΑ.

Όσα παίρνει... το Dobρόρεμα

Σχολιάζει ο Τρυποφράκτης

Ο υπογράφων με το ψευδώνυμο «Τρυποφράκτης» σχολιάζει την επικαιρότητα, τα παρασκήνια, τα μικρά και τα μεγάλα της ορεινής μας πατρίδας:

- Σοφέ λαέ μου πως λες: «Οι σφαίρες δεν γυρίζουν πίσω».
- Ακούστε τι έγινε: Πορεία ειρήνης στη μνήμη του δωρητή ...αχ σοφέ λαέ μου: «Πολύ κο-κο και κανένα αβγό».
- Τ'άκουσες Προμηθέα μου τα θλιβερά μαντάτα; ...πάει ο «Καποδίστριας II» μάλλον δεν θα γίνει ...είχες ράψει και κοστούμι Προμηθέα μου; ...α, γιατί κάτι είπαν ότι θα ψηφίσουν νόμο να αποζημιωθούν όσοι είχαν πιστέψει στον «Καποδίστρια II» κι έραψαν καινούρια κοστούμια ...αυτά, που ράψατε για το δημαρχιλίκι λένε!
- Κουίζ σοφέ λαέ της ορεινής πατρίδας: Γιατί χρεοκόπησε το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα; ...γιατί οι τράπεζες δεν είχαν ανοίξει υποκαταστήματα στη Μεσοχώρα!
- Αλλαξέ το, πάρ' το αλλιώς γιατί αλλιώς ...όπως λείει και ο σοφός λαός «μάχαιρα έβαλες, μάχαιρα θα λάβεις!»
- Άλλο πάλι και τούτο: Μαλώνουν για την πέτρα δίπλα από το αλώνι ...έβαλαν και φωτιά για την κάψουν ...να, να κάψουν την πέτρα!
- μα είναι δυνατόν να μαλώνετε για μια πέτρα αγαπητοί συχωριανοί; ...αφήστε την πέτρα ήσυχη όπως την αφήσαν οι πρόγονοί σας ...μπείτε σ' αλώνι, αγκαλιαστείτε και στήστε το χορό και το τραγούδι!
- Κύριοι του κοινοτικού συμβουλίου από πότε απαγορεύεται η μαγνητοφώνηση των συνεδριάσεων; ...μήπως έχετε να κρύψετε κάτι;
- Κουίζ σοφέ λαέ της ορεινής πατρίδας: Σε κείνο το ταξίδι στην Ιταλία πόσοι πήγαν; ...και σε κείνη τη Μονή;
- Ακούστε, ακούστε τι λέει το ρεπορτάζ για την εκδρομή σε κείνη τη Μονή: έφαγαν, τυροπιτάρι, ντολμαδάκια, μμπογάνα, αρνάκι στο φούρνο ...πατατούλες λουκούμι (εδώ υπάρχει ασάφεια, ή οι πατατούλες ήταν λουκούμι ή έφαγαν πατατούλες και λουκούμι) ...το κόκκινο κρασί ήταν πολύ καλό, για το λευκό δεν είπαν τίποτα ... το ρεπορτάζ δεν μας λείει πόσα ποτήρια νερό ήπιαν ... και πόσες χαψιές ψωμί κατανάλωσαν ... και ύστερα λένε πως φταίει ο Τρυποφράκτης ...σοβαρευτείτε ορέ για να γλιτώσετε από την κριτική!
- ...τι τον νοιάζει τον κόσμο τι έφαγες εσύ σε κείνη τη Μονή.
- Έκτακτο ανακοινωθέν: Ο Τρυποφράκτης διοργανώνει εκδρομή στη μονή της παλαβής ...εκεί να δείτε μάσες!
- Αφού έδωσες τεσεράραμι χιλιάδες ευρώ να διώξεις την Πόπη ανέβασες πολύ ψηλά τον πήχη ...μην διαψεύσεις τις προσδοκίες μας ...για παράδειγμα, ας ελπίσουμε ότι η σόμπα με τα αλουμινοχάρτα θα είναι προς ώρας!
- Τι λέτε να σκαρφίστηκε καταστηματάρχης των χωριών μας για να διώξει τους θαμώνες από το καφενείο!
- ...στη Μεσοχώρα, τους είπε, σπείρα κακοποιών κάνει ντου στα μαγαζιά, δέρνει και ληστεύει του θαμώνες ...και όπου φύγει - φύγει οι θαμώνες ...άλλοι έπιασαν την Παναγία, άλλοι τον Αηλιά, άλλοι το Τσιγκόρι και άλλοι τη Χουλιάρα ...λες και Εξάνρχονταν οι Γερμανοί ...και ο καταστηματάρχης πήγε ήσυχος για ύπνο ...μην γελάτε, είμαστε για κλάματα δεν είμαστε για γέλια!
- Χρήστο ή το ποτό θα κόψεις ή την Αίγλη της Νεραϊδας ...εκτός κι αν το τομάρι σου αντέχει κι άλλο ξύλο ...άσχημο το θέαμα και του μεθυσμένου και του δαρμένου θαμώνα ...σοφέ λαέ είναι από τις περιπτώσεις που λες: «Να φτύσω πάνω φτύνω τα μουστάκια μου, να φτύσω κάτω φτύνω τα γένια μου».
- Τα μάθατε τα νέα; Στην Πόπη στο Βαθύρεμα αφήνουν και πουρμπουάρ ...τ'ακούτε εσείς οι Νεραϊδιώτες; ...ποιος σας είπε ότι το πουρμπουάρ είναι πόλη της Γαλλίας!
- Ρε Προμηθέα τι κώλυμα είναι κι αυτό; ...να γίνει δήμος λείει και να ανοίξουν τράπεζες στη Μεσοχώρα!
- ...καλά, του λείει κι ο άλλος: Τι να τις κάνουμε τι τράπεζες, να καταθέτουν οι καταστηματάρχες, μία φορά το χρόνο, τις εισπράξεις από τα πανηγύρια; ...σοφέ λαέ μου πως λες: «Τι έχουν τα έρμα και ψοφάνε, με τον ήλιο τα βάζω με τον ήλιο τα βιάζω».
- Να το θυμάστε: Υπάρχει σχέδιο εξόντωσης του Administrator ...από εχθρούς και «φίλους»!
- ... Administrator, σαν πολύ δεν έγινες κουνούπι στη μύτη των λιονταριών της ορεινής πατρίδας; ...μόνο ο Κακός Λύκος μπορεί να τη γλιτώσει ...με τέτοιο αγρίμι ποιος τολμά να τα βάλει.
- Φίλε Θανάση, αγαπητέ μου δάσκαλε ο σεβασμός μου και η εκτίμησή μου στο πρόσωπό σου με οδηγούν στην άνω τελεία' ...ελπίζω να μην εκपुरσοκροτήσει Ξανά αυτό το τόσο επικίνδυνο όπλο!

• Πόσα θά 'θελα να πω! Πόσα θά 'θελα να γράψω! Αλλά, ο σοφός λαός μας δεν μου το επιτρέπει: «Η σιωπή είναι χρυσός» λέει και δεν έχει άδικο.

• Γι' αυτό... «σώπα - λάρωσε καμμένε»!

Η ΒΑΚΑΡΗ, εκεί ψηλά στο Αυγό

Στους πρόποδες του όρους Αυγό βρίσκεται η Βάκαρη σε υψ. 1.200 μ.. Περιβάλλεται από τις κορφές Ξηροβούνι, Κούκος και Αυγό. Νότια ξεκινά το φαράγγι του Βακαριώτη που είναι πολύ δύσκολο στην ανάβαση-κατάβαση γιατί πολλές φορές πρέπει να περάσεις μέσα από το νερό ενώ σε 2-3σημεία έχει ψηλούς καταρράκτες. Το δυσκολότερο πέρασμα στον βιρό (πάνω από τον Μπαλαδήμα) ονομαζόμενο και Γαλάζιο. Τα μονοπάτια του φαραγγιού εγκαταλείφθηκαν, ζώα δεν βόσκουν πια εκεί και η περιοχή «έκλεισε» αποτελώντας ιδανικό βιότοπο για την καφέ αρκούδα. Σήμερα 3-4 αρκούδες έχουν βρει καταφύγιο εκεί.

Διοικητικά η Βάκαρη υπάγεται στο Δ.Δ. Δέσης του Δήμου Αιθίων, ενώ αστυνομικώς, εκκλησιαστικώς και κοινωνικά στη Μεσοχώρα. Η πρόσβαση γίνεται μέσω Νέας Πεύκης. Από τη Μεσοχώρα απέχει 15 χλμ και από Ν. Πεύκη, από όπου ο δρόμος είναι χωμάτινος, 8 χλμ. Το χωμάτινο κομμάτι είναι δύσκολο για ΙΧΕ. Σκληρός χωματόδρομος συνεχίζει μετά τη Βάκαρη μέχρι το Μέγα Ίσιωμα, στα ριζά του Αυγού, πλάτωμα κατάλληλο για κάθε δραστηριότητα.

Το Αυγό είναι ομαλό από την πλευρά της Βάκαρης και πολλοί δοκιμάζουν τις δυνάμεις τους να ανεβούν μέχρι τα 2.146 μ. Στις σάρες και στις ορσίδες ευδοκίμει το περίφημο τσάι του βουνού και οι ικανοί στο περπάτημα μαζεύουν για χειμωνιάτικο ρόφημα. Ρίγανη αψιά με δυνατό άρωμα φυτρώνει παντού λες και κάποιο αόρατο χέρι την έσπειρε.

Η παράδοση αναφέρει ότι τη βυζαντινή περίοδο η Βάκαρη ήταν εκκλη-

Η Αγαθή Καλαντζή στο Μπαλαδήμα. Μεράκι της τα λουλούδια.

σιαστικό κέντρο με 4 μοναστήρια. Ο Άγιος Ερμόλαος στη θέση Πύργος, ο Άγιος Χαράλαμπος στο Χαράρ, ο Άγιος Γεώργιος μέσα στον οικισμό και της Παναγίας στον Ασφένταμο (πάνω από τον Μπαλαδήμα) όπου και η έδρα Επισκοπής. Τα μοναστήρια καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια της Δ' Σταυροφορίας (1204) παρά την αντίσταση των μοναχών στους Σταυροφόρους. Το όνομα του οικισμού δεν μπορεί να εξηγηθεί. Πάντως η λέξη Βάκκαρις, η, (γεν. -ιδος ή -εως) συναντάται στους αρχαίους συγγραφείς και σημαίνει κάποιο άγνωστο φυτό που έχει αρωματώδη ρίζα από την οποία βγαίνει λάδι (βακκάριον έλαιον) και από μερικούς ονομάζεται νάρδος ή κόνυζα (Λεξικό Liddell-Scott).

Προπολεμικά αλλά και τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια η Βάκαρη διατηρούσε σχολείο και καφενείο αλλά σιγά-σιγά οι κάτοικοι κατέβηκαν στη Μεσοχώρα και ο οικισμός παρήκμασε.

Στον κυρίως οικισμό κατοικούσαν οι Μητσαίοι, Καραγεωργαίοι, Διαμανταίοι και Τσιανταίοι. Στο Χαράρ ο Κόκκαλης, στο Παλιχώρι ο Στέλιος Καλαντζής και στο Μπαλαδήμα οι Καλαντζαίοι, Τσιμπιδαίοι, Κόκκαλης (χειμαδιά).

Η θέση της Βάκαρης είναι ιδανική για να αναπτυχθεί σε θερινό αλλά και χειμερινό θέρετρο, ενώ τα μονοπάτια

Μεσοχώρας-Βάκαρης και Βάκαρη-Φορτώσι, αν συντηρηθούν, είναι κατάλληλα για ορειβατική πεζοπορία.

Το φαράγγι του Βακαριώτη αρχίζει από τον οικισμό Μπαλαδήμα και φτάνει ψηλά μέχρι τη Βάκαρη. Ανεξερεύνητο από τους φίλους των extreme sports παραμένει γοητευτικό και παρθένο. Στο Μπαλαδήμα θα βρείτε τη φιλόξενη οικογένεια του Γιάννη Καλαντζή που θα σας υποδεχτεί και θα σας καθοδηγήσει να ανεβείτε τι φαράγγι. Οπλιστείτε με δύναμη, τόλμη, αποφασιστικότητα αλλά και γνώσεις για τη διάσχιση φαραγγιών και τολμήστε το. Ζήστε μια μοναδική εμπειρία. Κολυμπήστε στο Γαλάζιο και αναρριχηθείτε στους μικρούς καταρράκτες κάτω από τα φυλλώματα των δένδρων.

Τα τελευταία χρόνια ο οικισμός Ξαναζωντανεύει, κυρίως το καλοκαίρι. Πολλά νέα σπίτια φτιάχνονται και οι εποχιακοί κάτοικοι αυξάνονται. 20 σπίτια λειτουργικά αποτελούν το σημερινό οικισμό. Ο δρόμος συνεχώς βελτιώνεται και αξίζει τον κόπο να ανέβει κανείς μέχρι εκεί. Δροσε-

Το Γαλάζιο στο Βακαριώτη (αυτός ο βροξ(=βιρός) ήταν ό,τι για τους Μεσοχωριτες τα Καζάνια, για τους Αειπτώτες η Πλάκα. Φαίνεται να το έλεγαν Γαλάζιο λόγω του σχετικού βόθρου).

ρά νερά, φιλόξενοι άνθρωποι, απεριόριστη θέα στον ανοιχτό ορίζοντα. Και το Αυγό προκλητικό να το ανεβείς μέχρι την κορυφή. Τολμήστε το, αξίζει τον κόπο!

Καλαντζής Θανάσης
Μεσοχώρα

Σώστε από τώρα τα δάση μας

Η «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» δεν θα σταματήσει να κάνει εκκλήσεις προς όλους του αρμόδιους φορείς για τον κίνδυνο των πυρκαγιών που δυστυχώς κάθε καλοκαίρι χτυπούν την πόρτα της ορεινής μας πατρίδας.

Τρεις πυρκαγιές είχαμε στα τέλη του καλοκαιριού οι οποίες σήμαναν το καμπανάκι του κινδύνου και προκάλεσαν σημαντικές ζημιές στον τόπο μας.

Στη Νεράιδα είχαμε πυρκαγιά στην περιοχή του Αη-Θόδωρου όπου κατασβήστηκε με πυροσβεστικό αεροπλάνο. Στην περιοχή Διαλεγμένο (διασταύρωση προς Μυρόφυλλο του δρόμου Βαθύρευμα-Μεσοχώρα) είχαμε μεγάλη φωτιά η οποία κατασβήστηκε από αεροπλάνο και ελικόπτερο ενώ στην περιοχή Καψάλι (απέναντι από το Διαλεγμένο) αφού η φωτιά κατάστρεψε ένα μέρος του δύσβατου δάσους αν και το ελικόπτερο έκανε ρίψεις νερού τελικά έσβησε από τη βροχή.

Με σύμμαχο τη βροχή έσβησε η καταστρεπτική φωτιά στο Καψάλι.

Πρέπει να γίνει συνείδηση σε όλους εμάς που αγαπάμε τον τόπο μας ότι κατ'αρχήν εμείς οι ίδιοι είμαστε οι φύλακες του δασικού μας πλούτου. Προσέχουμε που ανάβουμε φωτιά, που πετάμε αναμμένα τσιγάρα ενώ πρέπει να καταγγέλλουμε άμεσα ύποπτες κινήσεις μέσα στα δάση μας. Γιατί είναι απαράδεκτο το θέαμα που απαθανατίστηκε από το φακό της «Φωνής» με τη φωτιά που άναψαν κάποιοι ασυνείδητοι στον αύλιο χώρο του εξωκλήσιου της Παναγίας στο Παχτούρι.

Μία και μόνο σπίθα της, αρκούσε για να φέρει την καταστροφή...

Ασυνείδητοι άναψαν φωτιά στον αύλιο χώρο του εξωκλήσιου της Παναγίας στο Παχτούρι. Μία και μόνο σπίθα της, αρκούσε για την καταστροφή.

Να σου ζήσει Δημήτρη...

Η βρατο πρωί της Τετάρτης
29 Οκτώβρη στον κόσμο,
είμαι καλά και σας στέλνω
φιλάκια!

Κουτσιαμπαδάκος
Τζούνιορ

Το «όνειρο» έγινε πραγματικότητα

13 Αυγούστου στο χωριό. Μόλις έχω φτάσει. Βγαίνω μια βόλτα και βλέπω άγνωστα πρόσωπα να περπατάνε στον κάτω μαχαλά. Καλησπερίζω και αναρωτιέμαι πώς βρέθηκαν στο Παχτούρι. Σύντομα καταλαβαίνω ότι κατευθύνονται στο παλιό σχολείο. Αφάνταστο. Το στέκι νεολαίας του Παχτουρίου ασφυκτικά γεμάτο από όλες τις ηλικίες, projector στημένος στον εξωτερικό χώρο για τον ποδοσφαιρικό αγώνα και χαρούμενα πρόσωπα.

Το «όνειρο» έγινε πραγματικότητα.

Θα ήθελα να πω ένα μεγάλο μπράβο στην οικογένεια Βασιλάρα γιατί τόλμησαν και πέτυχαν αυτό που όλοι οι

Παχτουριώτες είχαν ανάγκη.

Ο Αντρέας, ο Βασίλης, η Λιάννα, η Γεωργία, η Βούλα, ο κος Κώστας, η Κατερίνα και η Χριστιάννα έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό για να εξυπηρετήσουν τον κόσμο. Ένα στέκι που από την πρώτη στιγμή κέρδισε τις εντυπώσεις και ας στήθηκε κυριολεκτικά σε λίγες μόνο μέρες. Είμαι σίγουρη ότι τον επόμενο χρόνο θα δούμε το στέκι ακόμα πιο δυνατό γιατί φάνηκε ότι υπάρχει θέληση, παρ' όλες τις «επιθέσεις» που δέχτηκε.

Καλό Χειμώνα
Λίλα Δ. Οικονόμου

Θρυλική ατάκα

Από το blog
<http://pahtouri.blogspot.com/2007/12/party.html> αναδημοσιεύουμε τον παρακάτω διάλογο:

Απ. Βασιλάρας (Βαλέσας) σε ομάδα παιδιών στο Παχτούρι:

ΒΑΛ: Ποιανου ισι συ;

Π1: Του... (ακολουθεί όνομα)

ΒΑΛ: Και τι κανς ισύ;

Σπδάζις;

Π1: Ναι, νομική

ΒΑΛ: (Απευθυνόμενος σε άλλο παιδί) Ισί, τι σπδάζεις;

Π2: Οικονομικά

ΒΑΛ: (Σε άλλον) Ισύ;

Π3: Ιατρική

ΒΑΛ: (Εμφανώς εκνευρισμένος) Ου ένος δικηγορους, ου άλλους γιατρός, ου άλλους 'κνομολόγος, μα ούτι ένος τσουπάνς δε βρεθηκι να γένει απου σας... Ου στου διαολ' τη mana...

Φωτογραφίες από τον περσινό χορό της Κορυφής

Με χορούς και με τραγούδια...

Για ακόμα μία φορά, ο Ν.Ε.Σ. ΚΟΡΥΦΗΣ, ετοιμάζει μια ξεχωριστή βραδιά για όλους εσάς με πολύ κέφι και χορό.

Την Παρασκευή 9 Ιανουαρίου 2009, στο κοσμικό κέντρο «ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ», το οποίο βρίσκεται στην Αγία Κυριακή Τρικάλων, θα είναι μαζί μας η βασιλίτσα του δημοτικού τραγουδιού Φυλιώ Πυργάκη.

Μια παρουσία που πέρυσι μας διασκέδασε μέχρι πρωίας. Φέτος όμως, θα συνοδεύεται από έναν άλλο μεγάλο καλλιτέχνη (επίσης γνωστό στον σύλλογό μας), τον Ηλία Νιώρα. Σας περιμένουμε λοιπόν όλους, για μια βραδιά γεμάτη δημοτική μουσική, χορό και δώρα από το σύλλογό μας.

Για το Ν.Ε.Σ Κορυφής
Ο ταμίας
Χονδρός Βασίλης

Πληροφορίες: Χονδρός Βασίλης 6972320473,
Τζόκας Απόστολος 6972153896